

การศึกษาเกี่ยวกับการจำแนกชนิดของปูเสฉวนในประเทศไทย พบปูเสฉวนที่อยู่ใน Superfamily Paguridea ทั้งหมด 2 families, 2 subfamilies จำนวน 7 สกุล 28 ชนิด และ 1 subspecies

Superfamily Paguridea (Boas, 1880)

ลักษณะทั่วไป

กระดอง ส่วนมากมีความยาวมากกว่าความกว้าง แต่มีบางชนิดมีความกว้างมากกว่าความยาว กรี ส่วนมากมีลักษณะเป็นรูปสามเหลี่ยมขนาดเล็ก แต่บางชนิดก็เจริญไม่เต็มที่และมีขนาดเล็กมาก ก้ามหรือขาเดินคู่ที่ 1 มีขนาดใหญ่ ลักษณะเป็นก้ามหนีบ ขาเดินคู่ที่ 4 และ 5 มีขนาดเล็กและสั้นกว่าขาเดินคู่ที่ 1, 2 และ 3 ขาเดิน 2 คู่หลังนี้ปกติจะอยู่ในช่องเหงือก โดยทั่วไปส่วนท้องมีลักษณะอ่อนนิ่มและบิดงอไปทางขวา แต่มีบางชนิดมีลักษณะแข็งและโค้งอยู่ที่ทรงอก ส่วนมากมีระยางค์ว่ายน้ำที่เจริญมากอยู่ด้านซ้ายของส่วนท้อง ส่วนท้องปล้องที่ 6 ส่วนมากมีแพนหาง แต่บางพวกก็ไม่มีแพนหาง

ปูเสฉวนใน superfamily นี้ ส่วนมากอาศัยอยู่ในเปลือกหอยฝาเดียว ซึ่งมีถิ่นอาศัยแตกต่างกันได้แก่ ตามบริเวณน้ำกร่อย บริเวณชายฝั่งทะเลลงไปถึงพื้นที่ของทะเลระดับลึก และมีบางชนิดอาศัยอยู่บนบกใกล้ ๆ ชายฝั่งทะเล

Key to families of Paguridea

(modified from Alcock, 1905 and Yap-Chiongco, 1938)

Uropod of telson present, abdomen either coiled or spiral. Paired appendages not present in all abdominal segments.

- Flagella of first antenna end bluntly; peduncle of first antenna either as long as or longer than carapace.

.....Coenobitidae Dana

- Flagella of first antenna end in a filament; peduncle of first antenna shorter than carapace.

.....Paguridae Dana

Family Coenobitidae Dana, 1852

ลักษณะทั่วไป

กระดองมีรูปร่างยาว ส่วนหลังของกระดองมีความกว้างมากกว่าส่วนหน้าของกระดอง กรีมีลักษณะยื่นออกไปทางคานหน้าอย่างเด่นชัด หรือเจริญไม่เต็มที่และมีขนาดเล็กมาก แฉกที่อยู่ทางคานบนของก้านตา มีลักษณะเป็นรูปสามเหลี่ยมขนาดเล็ก ก้านหนวดคู่ที่ 1 มีความยาวใกล้เคียงกับความยาวของกระดอง ปล้องแรกของก้านหนวดมีขนาดใหญ่ ส่วนปล้องที่ 2 และ 3 มีลักษณะแบนทางคานข้าง เรียว ยาว ส่วนปลายของเส้นหนวดคู่ที่ 1 มีลักษณะแบน ก้านบังหนวดมีขนาดเล็ก ฐานของ maxilliped คู่ที่ 3 อยู่ชิดกัน ก้ามมีขนาดใหญ่ และก้ามข้างซ้ายมีขนาดใหญ่กว่าก้ามข้างขวา ส่วนท้องมีลักษณะอบนิ่มและบิดงอไปทางขวา หรือมีลักษณะแข็งและโค้งงอไปตรงออก ตัวผู้ไม่มีระยางค์ว่ายน้ำที่ส่วนท้อง แต่ตัวเมียมีระยางค์ว่ายน้ำที่เห็นโค้งอยู่คานซ้ายของส่วนท้อง

ปูเสฉวนใน family นี้ แบ่งออกได้เป็น 2 สกุล คือสกุล Coenobita และ Birgus ซึ่งอาศัยอยู่บนบกใกล้ ๆ ชายฝั่งทะเล จากการสำรวจในประเทศไทยพบเพียงสกุลเดียวคือ สกุล Coenobita

Genus Coenobita Latrielle, 1826ลักษณะทั่วไป

กระดองมีรูปร่างยาว ส่วนหลังของกระดองมีความกว้างมากกว่าส่วนหน้าของ
 กระดอง กมีลักษณะเจริญไม่เต็มที่และมีขนาดเล็กมาก ก้นตามีขนาดสั้นและแบนทาง
 คานข้าง cornea อยู่ที่ส่วนปลายของก้นตาโดยอยู่ค่อนไปทางคานนอก ก้นหนวดคู่ที่
 2 มีลักษณะแบนทางคานข้าง dactylus ของก้ามเปิดปีกในแนวเฉียง ขาเดินคู่ที่ 5
 เป็นก้ามหนีบ ส่วนท้องมีลักษณะอ่อนนิ่มและบิกงอไปทางขวา ตัวผู้ไม่มีระยางค์ว่ายน้ำที่ส่วน
 ท้อง แต่ตัวเมียมีระยางค์ว่ายน้ำ 3 คู่ อยู่ที่ส่วนท้อง ซึ่งระยางค์ว่ายน้ำที่อยู่คานซ้ายเจริญ
 มาก และแต่ละอันมีลักษณะเป็น biramous ส่วนระยางค์ว่ายน้ำที่อยู่คานขวาจะหายไป

Key to species of genus Coenobita

(modified from Yap-Chiongco, 1938 and Barnard, 1950)

Palm of both chelipeds with a triangular brush of hairs.

- Upper area of manus of left cheliped with an oblique series of laminar teeth.

..... Coenobita rugosa H. Milne Edwards

- Upper area of manus of left cheliped without an oblique series of laminar teeth.

.....Coenobita cavipes Stimpson

Coenobita rugosa H. Milne Edwards, 1837

(แผนภาพที่ 12 และ 13)

Cenobita rugosa de Haan, 1849. Faun. Japon. Crust., p. 212.

Cenobita rugosa Dana, 1852. U.S. Expl. Expd. Crust., 13 : 471.

Cenobita rugosa Dana, 1855. U.S. Expl. Expd. Crust., Atlas, pl. 30, figs. 1-2.

-
- Cenobita rugosa Haswell, 1882. Catal.Aust.Crust., p. 160.
- Coenobita rugosa Henderson, 1888. Rep.Voy.Challenger Zool., p. 51.
- Coenobita rugosa Henderson, 1893. Trans.Linn.Soc.Lond.Zool., 5:410.
- Coenobita rugosus Borradaile, 1898. Proc.Zool.Soc.Lond., p. 460.
- Coenobita rugosus Lanchester, 1902. Proc.Zool.Soc.Lond., 2:368.
- Coenobita rugosus Alcock, 1905. Catal.Indian Mus., p. 143, pl. 14,
figs. 3 - 3a.
- Coenobita rugosus Southwell, 1906. Rep.Pearl Oyster Fish., 5(35):
213.
- Coenobita rugosus Stimpson, 1907. Smithson.Misc.Coll., 69:199.
- Coenobita rugosus Terao, 1913. Annot.Zool.Japan, 8:389.
- Coenobita rugosus Henderson, 1915. Rec.Indian Mus., 11:29.
- Coenobita rugosus Kemp, 1915. Mem.Indian Mus., 5:252.
- Coenobita rugosus Laurie, 1926. Trans.Linn.Soc.Lond.Zool., 19:162.
- Coenobita rugosus Sundara Raj, 1927. Bull.Madras Govt.Mus., 1(1):
134.
- Coenobita rugosus Takahashi, 1934. Trans.Nat.Hist.Soc.Formosa,
24(135) : 510-512.
- Coenobita rugosa Euitendijk, 1937. Temminckia, 2 : 277.
- Coenobita rugosa Estampador, 1937. Philippine Journ.Sci., 62(4):
506.
- Coenobita rugosa Yap-Chiongco, 1938. Philippine Journ.Sci., 66:
210-211, pl. 2, fig. 7.
- Coenobita rugosus Gibson-Hill, 1947. Bull.Raffles Mus. Singapore,
18:44.

- Coenobita rugosus Barnard, 1950. Ann.S.Afr.Mus., 38:469, fig. 86.
- Coenobita rugosa Fize and Serene, 1955. Notes Inst. Oceanogr. Nhatrang Vietnam, 45: 12-24, figs. 2-3.
- Coenobita rugosus Gordan, 1956. Bull.Amer.Mus.Nat.Hist., 108(3): 312.
- Coenobita rugosus Miyake, 1956. Publ.Seto Mar.Biol.Lab., 5(3) : 333-336, figs. 22-23.
- Coenobita rugosus Utinomi, 1956. Coloured Illustrations of Sea Shore Animals of Japan. Hoikusha, p. 65, pl. 33, fig. 2.

ลักษณะเด่น

ส่วนบนของ palm ของก้ามทั้ง 2 ข้าง มีขนเรียงกันเป็นรูปสามเหลี่ยม ส่วนบน manus ของก้ามข้างซ้าย มีขนเรียงเป็นแถวตามแนวเฉียง ขาเดินคู่ที่ 3 ข้างซ้าย มีสันอย่างชัดเจนอยู่ระหว่างคานบนกับคานนอกของ propodus และ dactylus

ลักษณะทั่วไป

กระดอง บริเวณส่วนหน้ามีลักษณะแบนเล็กน้อย ผิวมีลักษณะเป็นตุ่มขนาดเล็ก กระจายอยู่ทั่วไป และขอบคานข้างมีขนขนาดสั้นและยาวกระจายอยู่ห่าง ๆ กัน บริเวณส่วนหลังของกระดองมีลักษณะค่อนข้างแบน

กานตา มีลักษณะแบนทางคานข้างและมีความยาวมากกว่าครึ่งหนึ่งของความยาวของปล้องสุดท้ายของกานหนวดคู่ที่ 2 แขนที่อยู่ทางคานบนของกานตามีลักษณะเป็นรูปสามเหลี่ยมขนาดเล็ก ส่วนปลายแหลม กานหนวดคู่ที่ 1 มีความยาวใกล้เคียงกับความยาวของกระดอง กานหนวดคู่ที่ 2 มีความยาวมากกว่าครึ่งหนึ่งของความยาวของปล้องที่ 2 ของกานหนวดคู่ที่ 1

ก้าม ข้างซ้ายมีขนาดใหญ่กว่าข้างขวา ผิวคานนอกของ carpus ของก้ามข้างซ้ายมีตุ่มขนาดเล็กกระจายอยู่ทั่วไป ส่วนบนของ palm ของก้ามทั้ง 2 ข้าง มีขน

เรียงกันเป็นรูปสามเหลี่ยม บริเวณตรงกลางของ palm ข้างซ้ายมีสันตามแนวยาว manus ของกามข้างซ้ายมีคูนขนาดเล็กกระจายอยู่ทั่วไป และส่วนบนมีเส้นเรียงเป็นแถวตามแนวเฉียง manus, pollex และ dactylus ของกามข้างขวา มีคูนขนาดเล็กกระจายอยู่ทั่วไป บริเวณฐานของคูนมีขนประมาณ 1-3 เส้น

ขาเดิน ขาเดินคู่ที่ 3 ข้างซ้าย มีสันอย่างชัดเจนอยู่ระหว่างคานบนกับคานนอกของ propodus และ dactylus ผิวคานนอกของ propodus และ dactylus มีลักษณะแบน เรียบ dactylus มีลักษณะเป็นรูปสามเหลี่ยม ขาเดินคู่ที่ 3 ข้างขวามี dactylus เป็นรูปสามเหลี่ยม ผิวคานนอกมีลักษณะแบน ระวังคที่ยื่นออกมาทางคานกลางของ coxa ของขาเดินคู่ที่ 5 ในตัวผู้มีความยาวมากกว่าในตัวเมีย และในตัวผู้ระวังคข้างขวามีความยาวมากกว่าข้างซ้าย ส่วนในตัวเมียระวังคทั้งสองมีขนาดเกือบเท่ากัน

สี กระดอง ก้าม ขาเดินคู่ที่ 2 และ 3 มีสีเหลืองปนขาว หรือสีส้ม หรือสีม่วง
ตัวอย่างที่ใช้ศึกษา (Coll. No. 2)

ตัวอย่างที่นำมาศึกษาเป็นปูเสฉวนตัวผู้ ใ้จากแหลมสิงห์ จันทบุรี มีความยาวของกระดอง 22.8 มม.

ตัวอย่าง

แหลมสิงห์ จันทบุรี 2♂ เกาะครามใหญ่ ชลบุรี 2♂ 2♀ , เกาะราชา ภูเก็ต 6♂ 10♀

ถิ่นอาศัย

บนบกใกล้ๆ ชายฝั่งทะเล โดยอยู่ใต้ใบไม้แห้ง ๆ หรือคามาซากของพืชที่ขึ้นบนหาดทราย

การกระจาย

บริเวณอินโด-แปซิฟิก มหาสมุทรอินเดีย ญี่ปุ่น ไต้หวัน ออสเตรเลีย ทะเลแดง และฝั่งตะวันออกของแอฟริกา

Coenobita cavipes Stimpson, 1858

(แผนภาพที่ 14 และ 15)

- Coenobita violascens de Man, 1888. Journ.Linn.Soc.Zool., 22:255.
- Coenobita compressus Henderson, 1893. Trans.Linn.Soc.Lond.Zool., 5:410.
- Coenobita compressus Lanchester, 1902. Proc.Zool.Soc.Lond., 2:368.
- Coenobita cavipes Alcock, 1905. Catal.Indian Mus., P. 146, pl. 14, fig. 1.
- Coenobita cavipes Stimpson, 1907. Smithson.Misc.Coll., 69:200.
- Coenobita cavipes Terao, 1913. Annot.Zool.Japan, 8:388
- Coenobita cavipes Henderson, 1915. Rec.Indian Mus., 11:29.
- Coenobita cavipes Kemp, 1915. Mem.Indian Mus., 5:252.
- Coenobita cavipes Sundara Raj, 1927. Bull.Madras Govt.Mus., 1(1) : 134.
- Coenobita cavipes Takahashi, 1934. Trans. Nat.Hist.Soc.Formosa, 24(135) : 513-514.
- Coenobita cavipes Buitendijk, 1937. Temminckia, 2:278.
- Coenobita cavipes Estampador, 1937. Philippine Journ.Sci., 62(4) : 506.
- Coenobita cavipes Yap-Chiongco, 1938. Philippine Journ.Sci., 66 : 212-213, pl. 1, fig. 12.
- Coenobita cavipes Gravely, 1941. Bull. Madras Govt. Mus., 5(1) : 78.
- Coenobita cavipes Barnard, 1950. Ann.S.Afr.Mus., 38:470.

- Coenobita cavipes Fize and Serene, 1955. Notes Inst. Oceanogr. Nhatrang Vietnam, 45 : 30-35, fig. 5.
- Coenobita cavipes Gordan, 1956. Bull. Amer. Mus. Nat. Hist., 108(3) : 311.
- Coenobita cavipes Frith, Tantanasiriwong and Bhatia, 1976. Phuket Mar. Biol. Cent. Res. Bull., 10 : 18.

ลักษณะเด่น

ส่วนบน palm ของก้ามทั้ง 2 ข้าง มีขนเรียงกันเป็นรูปสามเหลี่ยมและส่วนบน manus ของก้ามข้างซ้ายไม่มีฟัน

ลักษณะทั่วไป

กระดอง บริเวณส่วนหน้ามีลักษณะนูนเล็กน้อย ผิวมีรูขนาดเล็กกระจายอยู่ทั่วไป และขอบคานข้างมีขนขนาดสั้นกระจายอยู่เล็กน้อย บริเวณส่วนหลังของกระดองมีลักษณะค่อนข้างแบน

กานตา มีลักษณะแบนทางคานข้าง และมีความยาวน้อยกว่าครึ่งหนึ่งของความยาวของปล้องสุดท้ายของกานหนวคคู้ที่ 2 แขนที่อยู่ทางคานบนของกานตามีลักษณะเป็นรูปสามเหลี่ยมขนาดเล็ก ส่วนปลายแหลม กานหนวคคู้ที่ 1 มีความยาวมากกว่าความยาวของกระดอง กานหนวคคู้ที่ 2 มีความยาวน้อยกว่าครึ่งหนึ่งของความยาวของปล้องที่ 2 ของกานหนวคคู้ที่ 1

ก้าม ข้างซ้ายมีขนาดใหญ่กว่าข้างขวา ผิวคานนอกของ carpus ของก้ามข้างซ้ายมีตุ่มขนาดเล็กกระจายอยู่ทั่วไป ส่วนบน palm ของก้ามทั้ง 2 ข้าง มีขนเรียงกันเป็นรูปสามเหลี่ยม ส่วนบน manus ของก้ามข้างซ้ายมีตุ่มขนาดเล็กกระจายอยู่ทั่วไป แต่ส่วนล่างมีลักษณะเรียบ manus, pollex และ dactylus ของก้ามข้างขวา มีตุ่มขนาดเล็กกระจายอยู่ทั่วไป บริเวณฐานของตุ่มมีขนประมาณ 1-3 เส้น

ขาเดิน ขาคืนคู่ที่ 3 ข้างซ้าย มีสันอย่างชัดเจนอยู่ระหว่างคานบนกับคานนอกของ dactylus และบริเวณส่วนปลายของ propodus ผิวคานนอกของ carpus, propodus และ dactylus มีลักษณะแบน เรียบ dactylus มีลักษณะเป็นรูปสามเหลี่ยม ขาคืนคู่ที่ 3 ข้างขวามี dactylus ลักษณะคล้ายรูปทรงกระบอก ระวังคที่ยื่นออกมาทางคานล่างของ coxa ของขาเดินคู่ที่ 5 ในตัวผู้มีความยาวมากกว่าในตัวเมีย และในตัวผู้ระวังคข้างซ้ายมีความยาวมากกว่าข้างขวา ส่วนในตัวเมียระวังคทั้งสองมีขนาดเกือบเท่ากัน

สี กระจก ก้าม ขาคืนคู่ที่ 2 และ 3 มีสีม่วง หรือสีส้ม

ตัวอย่างที่ใช้ศึกษา (Coll. No. 88)

ตัวอย่างที่นำมาศึกษาเป็นปูเสฉวนตัวผู้ ได้จากหาดทราย ภูเก็ต มีความยาวของกระจก 41.4 มม.

ตัวอย่าง

แหลมสิงห์ จันทบุรี 1♂ 3♀ เกาะตะรุเตา สตูล 1♀, ปากเม็ง ตรัง 16♂ 27♀ เกาะนก กระบี่ 3♂ 2♀, หาดโนยาง ภูเก็ต 3♂ 9♀, หาดทราย ภูเก็ต 1♂ 3♀

ถิ่นอาศัย

บนบกใกล้ ๆ ชายฝั่งทะเล โดยอยู่ใต้ใบไม้แห้ง ๆ หรือตามรากของพืชที่ขึ้นบนหาดทราย

การกระจาย

บริเวณอินโด-แปซิฟิก มหาสมุทรอินเดีย ญี่ปุ่น ไต้หวัน และฝั่งตะวันออกของแอฟริกา

Family Paguridae Dana, 1852

ลักษณะทั่วไป

กระจกมีรูปร่างยาว ส่วนหลังของกระจกมีความกว้างมากกว่าส่วนหน้าของกระจก กริมี่ลักษณะยื่นออกไปทางคานหน้าอย่างเด่นชัด หรือเจริญไม่เต็มที่และมีขนาดเล็กมาก แต่มีบางพวกไม่มีกรี่เลย แขนที่อยู่ทางคานบนของกานตา มีลักษณะเป็นรูปสามเหลี่ยมขนาด

เล็ก หรือเป็นแผ่นคล้ายพิค หรือเป็นรูปคล้ายใบโพธิ์ ก้านหนวดคู่ที่ ๑ มีขนาดสั้นกว่าความยาวของกระดูก ปล้องแรกของก้านหนวดมีขนาดใหญ่ ส่วนปล้องที่ ๒ และ ๓ มีลักษณะแบนทางคานข้าง ส่วนปลายของเส้นหนวดคู่ที่ ๑ มีลักษณะเรียวยาว สั้น แขนงำบังหนวดมีขนาดใหญ่ ฐานของ maxilliped คู่ที่ ๓ อยู่ชิดกัน หรือแยกห่างออกจากกัน ก้ามมีขนาดใหญ่ ซึ่งก้ามทั้ง ๒ ข้างมีขนาดเท่ากัน หรือก้ามข้างซ้ายมีขนาดใหญ่กว่าก้ามข้างขวา แต่มีบางพวกก้ามข้างขวามีขนาดใหญ่กว่าก้ามข้างซ้าย ส่วนท้องมีลักษณะอ่อนนิ่มและบิดงอไปทางขวา ส่วนมากมีระยางค์ว่ายน้ำที่เจริญมากอยู่คานชายของส่วนท้อง ส่วนท้องปล้องที่ ๖ มีแพนหาง ซึ่งคานซ้ายมีขนาดใหญ่และแข็งแรงกว่าคานขวา

ปูเสฉวนใน family นี้ แบ่งออกเป็น 2 subfamilies คือ subfamily Pagurinae และ Eupagurinae

Key to subfamilies of Paguridae

(modified from Yap-Chiongco, 1938)

- Third pair of maxillipeds very close at base. ... Pagurinae
- Third pair of maxillipeds widely separate at base.

.....Eupagurinae

Subfamily Pagurinae Ortmann, 1892

ลักษณะทั่วไป

ฐานของ maxilliped คู่ที่ ๓ อยู่ชิดกัน ก้ามทั้ง ๒ ข้าง มีขนาดเท่ากัน หรือ ก้ามข้างซ้ายมีขนาดใหญ่กว่าก้ามข้างขวา

Key to genera of subfamily Pagurinae

(modified from Alcock, 1905 Yap-Chiongco, 1938 and Lee, 1969)

1. Chelipeds equal or subequal; finger-tips corneous and black spooned; dactylus open and close horizontally.

.....Clibanarius Dana

- Chelipeds subequal, the left generally much larger; finger-tips corneous or calcareous, spooned or not, dactylus open and close obliquely. 2
- 2. Finger-tips of Chelipeds corneous and black. A setose fleshy spur present behind third pleopod. .... Dardanus Paulson
- Finger-tips of Chelipeds calcareous and white. A setose fleshy spur absent behind third pleopod. 3
- 3. The rostriform process protrudes from ophthalmic somite and lies between ophthalmic scales. Finger-tips acuminate. ....Diogenes Dana
- The rostriform process absent. Finger-tips spooned and left manus bared. .... Calcinus Dana

Genus Clibanarius Dana, 1852

ลักษณะทั่วไป

กระดองมีรูปร่างยาว ส่วนหลังของกระดองมีความกว้างมากกว่าส่วนหน้าของกระดอง กะโหลกศีรษะมีลักษณะเป็นรูปสามเหลี่ยมขนาดเล็ก ก้านตา มีขนาดยาวและเป็นรูปทรงกระบอก แฉกที่อยู่ทางด้านบนของก้านตา มีลักษณะเป็นรูปสามเหลี่ยมและอยู่ใกล้กัน แฉกกำบังหนวดมีลักษณะเป็นรูปสามเหลี่ยม ขนาดสั้น เส้นหนวดคู่ที่ 2 มีขนาดยาวและไม่มีขนปกคลุม ฐานของ maxilliped คู่ที่ 3 อยู่ชิดกัน ก้ามทั้ง 2 ข้างมีขนาดเท่ากันหรือเกือบเท่ากัน และมีรูปร่างคล้ายกัน dactylus ของก้ามเปิดปิดในแนวราบ ปลายก้ามหนีบมีลักษณะเป็น chitin สีดำ และบริเวณผิวด้านในของก้ามหนีบมีลักษณะเป็นแฉกเล็กคล้ายขอน ขาคืนคู่ที่ 4 ไม่เป็นก้ามหนีบ ส่วนขาเดินคู่ที่ 5 เป็นก้ามหนีบ ส่วนท้องมีลักษณะอ่อนนิ่มและบิดงอไปทางขวา ในปูเสฉวนทั้ง 2 เพศ มีระยางค์ว่ายน้ำ 4 คู่ อยู่ที่ส่วนท้อง ซึ่งระยางค์ว่ายน้ำที่อยู่ด้านซ้ายเจริญมาก และแต่ละอันมีลักษณะเป็น biramous ส่วนระยางค์ว่ายน้ำที่อยู่ด้านขวาจะหายไป

Key to species of genus Clibanarius

(modified from Alcock, 1905 Yap-Chiongco, 1938 and Lee, 1969)

1. Dactylus of third left leg decidedly longer than propodus. 2
- Dactylus of third left leg equal to or shorter than propodus. 6
2. Eystalk is shorter than antennular peduncle. Proximal end of inferior border of the cheliped merus with a strong spine. ....Clibanarius infraspinatus Hilgendorf
- Eystalk is same length as antennular peduncle. Proximal end of inferior border of the cheliped merus without a strong spine. 3
3. Eystalks and pereopods with distinct black longitudinal stripes. ....Clibanarius padavensis de Man
- Eystalks without longitudinal stripes. Pereiopods with distinct longitudinal stripes. 4
4. The spines on the dorsal border of cheliped manus strong and stout. Second and third pairs of pereopods have dark brown stripes. ....Clibanarius striolatus Dana
- The spines on the dorsal border of cheliped manus not strong and stout. Second and third pairs of pereopods have blue or brownish black stripes. 5
5. Blue stripes along second and third pairs of pereopods. Eystalk orange. ....Clibanarius longitarsus (de Haan)
- Brownish black stripes along second and third pairs of

- pereiopods. Eystalk pale yellow.
- .....Clibanarius lineatus (H. Milne Edwards)
6. Dactylus of third left leg equal to the length of propodus.
..... 7
- Dactylus of third left leg decidely shorter than propodus..8
7. Chelipeds, second and third pairs of pereiopods blotched with numerous pale yellow spots on a dark brown ground color.
.....Clibanarius cruentatus (H. Milne Edwards)
- Chelipeds, second and third pairs of pereiopods without spotting, instead with orange...Clibanarius arethusa de Man
8. Dactylus of second and third pairs of pereiopods with a yellow stripe. ....Clibanarius merguensis (de Man)
- Dactylus of second and third pairs of pereiopods without a yellow stripe, instead with a ring of dark brownish grey on the middle of the segment. 188
.....Clibanarius virescens (Krauss)

Clibanarius infraspinatus Hilgendorf, 1869.

(แผนภาพที่ 16 และ 17)

- Clibanarius infraspinatus de Man, 1888. Journ.Linn.Soc.Zool.,
22 : 237-241.
- Clibanarius infraspinatus Henderson, 1893. Trans.Linn.Soc.Lond.
Zool., 5 : 423.
- Clibanarius infraspinatus Alcock, 1905. Catal.Indian Mus., p.44.
- Clibanarius infraspinatus McCulloch, 1913. Rec.Aust.Mus., 9:350,
fig. 52.

- Clibanarius infraspinatus Sundara Raj, 1927. Bull.Madras Govt.Mus.,
1(1) : 130.
- Clibanarius infraspinatus Buitendijk, 1937. Temminckia, 2 : 251.
- Clibanarius infraspinatus Estampador, 1937. Philippine Journ.Sci.,
62(4) : 501.
- Clibanarius infraspinatus Yap-Chiongco, 1938. Philippine Journ.
Sci., 66 : 191-192, pl. 2, fig. 4.
- Clibanarius infraspinatus Gravely, 1941. Bull.Madras Govt. Mus.,
5(1) : 77.
- Clibanarius infraspinatus Fize and Serene, 1955. Notes Inst.
Oceanogr. Nhatrang Vietnam, 45 : 77-83,
fig. 10.
- Clibanarius infraspinatus Gordan, 1956. Bull.Amer.Mus.Nat.Hist.,
108(3) : 309.
- Clibanarius infraspinatus Chuang, 1961. On Malayan Shores.
Singapore, p. 183.
- Clibanarius infraspinatus Lee, 1969. Bull.Inst.Zool., 8 : 41-42.
- Clibanarius infraspinatus Lewinsohn, 1969. Zool.Verh.Nat.Hist.
Leiden., 104 : 19.

ลักษณะเด่น

ก้านตา มีลักษณะเป็นรูปทรงกระบอก เรียว ยาว และมีความยาวเท่ากับความ
กว้างของขอบคานหน้ากระดอง แต่มีขนาดสั้นกว่าความยาวของก้านหนวดคู่ที่ 1 แขนก้าม
หนวด มีลักษณะเป็นรูปสามเหลี่ยม ซึ่งบริเวณขอบคานในมีหนามเรียงเป็นแถวตามความยาว
และมีความยาวเกินกว่าฐานปล้องสุดท้ายของก้านหนวดคู่ที่ 2 ก้ามทั้ง 2 ข้างมีขนาดเท่า
กันและรูปร่างคล้ายกัน บริเวณขอบกลางส่วนโคนซึ่งอยู่ทางคานในของ merus ของก้าม
มีหนามลักษณะแข็งแรง 1 อัน

ลักษณะทั่วไป

กระดอง บริเวณส่วนหน้ามีลักษณะนูนเล็กน้อย ผิวมีปุ่มขนาดเล็กกระจายทั่วไป และขอบคานข้างมีกลุ่มขนขนาดยาวดีเหลืองกระจายอยู่ทั่วไป บริเวณด้านหลังของกระดองมีกลุ่มขนขนาดยาวดีเหลืองกระจายอยู่ห่าง ๆ กัน ซึ่งบริเวณถัดจากร่องคอ มีกลุ่มขนหนาแน่นกว่าบริเวณอื่น กรณีมีลักษณะเป็นรูปสามเหลี่ยมขนาดเล็กและมีความยาวเกินฐานของแผ่นที่อยู่ทางคานบนของกานตาเล็กน้อย

กานตา มีลักษณะเป็นรูปทรงกระบอก เรียว ยาว และมีความยาวเท่ากับความกว้างของขอบคานหน้ากระดอง แต่มีขนาดสั้นกว่าความยาวของกานหนวดคู่ที่ 1 กานตามีขนขนาดสั้นกระจายอยู่ห่าง ๆ กัน กานหนวดคู่ที่ 1 มีกลุ่มขนขนาดสั้นและยาวดีเหลืองกระจายอยู่ทั่วไป แต่กานหนวดคู่ที่ 2 มีกลุ่มขนขนาดยาวดีเหลืองกระจายอยู่ห่าง ๆ กัน แผ่นที่อยู่ทางคานบนของกานตา มีลักษณะเป็นรูปสามเหลี่ยมซึ่งส่วนปลายมีหนามขนาดเล็ก 3 อัน แผ่นกำบังหนวด มีลักษณะเป็นรูปสามเหลี่ยมซึ่งบริเวณขอบคานในมีหนามและกลุ่มขนขนาดยาวเรียงเป็นแถวตามความยาว และมีความยาวเกินกว่าฐานปลดองสุดท้ายของกานหนวดคู่ที่ 2

ก้าม ทั้ง 2 ข้างมีขนาดเท่ากันและรูปร่างคล้ายกัน *merus* มีผิวคานนอกเป็นปุ่มกระจายทั่วไป บริเวณขอบล่างซึ่งอยู่ทางคานในมีลักษณะเป็นพื้นเรียบอย่างชัดเจน และมีหนามลักษณะแข็งแรง 1 อัน อยู่ตรงส่วนโคน ผิวคานนอกของ *carpus* และ *propodus* มีปุ่มขนาดใหญ่ลักษณะเป็นรูปกรวยกระจายอยู่ทั่วไป แต่บริเวณขอบคานบนของ *carpus* และ *manus* มีหนามลักษณะแข็งแรงเรียงเป็นแถว ซึ่งบริเวณฐานของปุ่มและหนามจะมีขนขนาดสั้นและยาวอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม

ขาเดิน ขาเดินคู่ที่ 2 และ 3 มีลักษณะแบน ผิวเรียบ มีกลุ่มขนขนาดสั้นและยาวกระจายอยู่ทั่วไปตามขอบบนและขอบล่าง ซึ่งกลุ่มขนที่ *dactylus* จะหนาแน่นกว่าบริเวณอื่น *dactylus* มีความยาวมากกว่า *propodus* อย่างเด่นชัด

ดี กระดองบริเวณส่วนหน้ามีดีเหลืองอ่อน ก้ามสีน้ำตาล กานตาและผิวคานนอกของขาเดินคู่ที่ 2 และ 3 มีแถบสีน้ำตาลตามความยาวจำนวน 2 แถบ

ตัวอย่างที่ใช้ศึกษา (Coll. No. 205)

ตัวอย่างที่นำมาศึกษาเป็นปูเสฉวนตัวผู้ได้จากแหลมตาชี บัตตานี มีความยาวของ
กระดอง 26.7 มม.

ตัวอย่าง

ทำเทียบเรือประมงบ้านเพ ระยอง 3♂, สถานีประมงทะเล ระยอง 1♂ 1♀,
อ่างศิลา ชลบุรี 39 ♂ 29 ♀, คอนหอยหลอด สมุทรสงคราม 3 ♂ 1 ♀, หัวหิน ประจวบ-
คีรีขันธ์ 4 ♂ 2 ♀, เขาดอมหมวก ประจวบคีรีขันธ์ 2 ♂ 1 ♀, บ้านหัวถนน เกาะสมุย
สุราษฎร์ธานี 1 ♀, อ่าวหน้าทอน เกาะสมุย สุราษฎร์ธานี 14 ♂ 13 ♀, ทำเทียบเรือ
ประมงสงขลา สงขลา 2 ♂, แหลมตาชี บัตตานี 13 ♂ 4 ♀, ทำเทียบเรือปากบารา
สตูล 4 ♂, สพานเจ้าฟ้า กระบี่ 2 ♀

ถิ่นอาศัย

ชายฝั่งทะเลที่เป็นทราย : ทรายปนโคลนหรือโคลนปนทราย

การกระจาย

ทะเลแดง ทะเลอันดามัน ไต้หวัน ชายฝั่งทะเลของมาเลเซีย สิงคโปร์ ฟิลิปปินส์
และออสเตรเลีย

Clibanarius padavensis de Man, 1888

(แผนภาพที่ 18 และ 19)

Clibanarius padavensis de Man, 1888. Journ.Linn.Soc.Zool. 22 :
242-246, pl. 16, figs. 1-5.

Clibanarius padavensis Henderson, 1893. Trans.Linn.Soc.Lond.
Zool., 5 : 423-424.

Clibanarius padavensis Henderson, 1896. Journ.Asiat.Soc.Bengal,
65 : 520.

- Clibanarius padavensis Alcock, 1905. Catal.Indian Mus., p. 44,
pl. 4, fig. 2.
- Clibanarius padavensis Southwell, 1906. Rep.Pearl Oyster Fish.,
5(35) : 215.
- Clibanarius padavensis McCulloch, 1913. Rec.Aust.Mus., 9 : 352.
- Clibanarius padavensis Henderson, 1915. Rec.Indian Mus., 11 : 25.
- Clibanarius padavensis Kemp, 1915. Mem.Indian Mus., 5 : 250.
- Clibanarius padavensis Sundara Raj, 1927. Bull. Madras Govt. Mus.,
1(1) : 130.
- Clibanarius padavensis Buitendijk, 1937. Temminckia, 2 : 254.
- Clibanarius padavensis Estampador, 1937. Philippine Journ.Sci.,
62(4) : 501.
- Clibanarius padavensis Yap-Chiongco, 1938. Philippine Journ.Sci.,
66:193, pl. 1, fig. 5.
- Clibanarius padavensis Gravely, 1941. Bull.Madras Govt.Mus.,
5(1) : 77.
- Clibanarius padavensis Barnard, 1950. Ann.S.Afr.Mus., 38 : 433.
- Clibanarius padavensis Gordan, 1956. Bull.Amer.Mus.Nat.Hist.,
108(3) : 310.
- Clibanarius padavensis Frith, Tantanasiriwong and Bhatia, 1976.
Phuket Mar. Biol.Cent.Res.Bull., 10 : 18.

ลักษณะเด่น

กานตา มีลักษณะเป็นรูปทรงกระบอก และมีความยาวมากกว่าความกว้างของ
ขอบคานหน้ากระดอง แต่มีความยาวเท่ากับ ความยาวของ กานหนวดคู่ที่ 1 ก้ามทั้ง 2 ข้าง
มีขนาดเท่ากันและรูปร่างคล้ายกัน dactylus ของขาเดินคู่ที่ 3 ข้างซ้ายมีความยาวมาก

กว่า propodus ก้านตาและนิ้วค้ำนอกของขาเดินคู่ที่ 2 และ 3 มีแถบสีดำตามความยาว

ลักษณะทั่วไป

กระดอง บริเวณส่วนหน้ามีลักษณะนูนอย่างชัดเจน นิ้วมีตุ่มกระจายทั่วไป และขอบค้ำข้างมีกลุ่มขนขนาดยาวสีเหลืองกระจายอยู่ทั่วไป บริเวณส่วนหลังของกระดองมีกลุ่มขนขนาดยาวสีเหลือง กระจายอยู่ห่าง ๆ กัน ซึ่งบริเวณถัดจากร่องคอมีกลุ่มขนหนาแน่นกว่าบริเวณอื่น กอมีลักษณะเป็นรูปสามเหลี่ยม และมีความยาวเกินฐานของแผ่นที่อยู่ทางคานบนของก้านตาเล็กน้อย

ก้านตา มีลักษณะเป็นรูปทรงกระบอก และมีความยาวมากกว่าความกว้างของขอบค้ำหน้ากระดอง แต่มีความยาวเท่ากับความยาวของก้านหนวคคู่ที่ 1 ก้านหนวคคู่ที่ 1 และ 2 มีกลุ่มขนขนาดสั้นและยาวสีเหลือง กระจายอยู่เล็กน้อย แผ่นที่อยู่ทางคานบนของก้านตา มีลักษณะเป็นรูปสามเหลี่ยมและส่วนปลายมีหนามขนาดเล็ก 1-2 อัน แผ่นกำบังหนวคมีลักษณะเป็นรูปสามเหลี่ยม ปกคลุมด้วยกลุ่มขนขนาดยาว ซึ่งบริเวณขอบค้ำในมีหนามขนาดเล็กเรียงเป็นแถว เห็นได้ไม่ชัด และมีความยาวเกือบถึงฐานปล่องสุดท้ายของก้านหนวคคู่ที่ 2

ก้าม ทั้ง 2 ข้างมีขนาดเท่ากันและรูปร่างคล้ายกัน merus มีนิ้วค้ำนอกเป็นตุ่มกระจายทั่วไปและขอบล่างส่วนปลายซึ่งอยู่ทางคานนอกมีหนาม 2 อัน นิ้วค้ำนอกของ carpus มีตุ่มกระจายอยู่ทั่วไปและขอบคานบนส่วนปลายมีหนามซึ่งตรงปลายเป็นสีดำ 1 อัน manus มีนิ้วค้ำนอกเป็นตุ่มลักษณะรูปกรวยกระจายทั่วไปและบริเวณขอบคานบนมีลักษณะเป็นพื้นเลื่อย pollex และ dactylus มีหนามซึ่งตรงปลายเป็นสีดำกระจายทั่วไป และบริเวณฐานของหนามจะมีขนขนาดสั้นและยาวอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม

ขาเดิน ขาเดินคู่ที่ 2 และ 3 มีลักษณะเรียวยาว คอขนข้างแบน และข้างขวา มีความยาวมากกว่าข้างซ้าย ตามขอบบนและขอบล่างมีกลุ่มขนขนาดสั้นและยาวกระจายอยู่ห่าง ๆ กัน ซึ่งกลุ่มขนที่ dactylus จะหนาแน่นกว่าบริเวณอื่น dactylus มีความยาวมากกว่า propodus

สี่ กระจกบริเวณส่วนหน้ามีสี่เหลี่ยมอ่อน ก้านตาและผิวค้ำนอกของขาเดินคู่ที่ 2 และ 3 มีแถบสีดำตามความยาว ก้ามมีสี่คำ

ตัวอย่างที่ใช้ศึกษา (coll. No. 229)

ตัวอย่างที่นำมาศึกษาเป็นปูเสฉวนตัวผู้ ใ้จากท่าเทียบเรือเกาะนก สตูล มีความยาวของกระจก 18.2 ม.

ตัวอย่าง

ท่าเทียบเรือเกาะนก สตูล 4 อี 1 อู, ปากเม็ง ตรัง 10 อี 3 อู, คลองหิน กระบี่ 1 อี, ท่าม่วง กระบี่ 9 อี 13 อู, เกาะบันหยี พังงา 2 อี 2 อู, ภูเก็ต 1 อี, ปากน้ำระนอง ระนอง 11 อี 8 อู,

ถิ่นอาศัย

ชายฝั่งทะเล ปากแม่น้ำ ท่าเทียบเรือ ที่เป็นโคลนปนทรายหรือทรายปนโคลน และบริเวณป่าชายเลน

การกระจาย

ทะเลอันดามัน ชายฝั่งทะเลของมาเลย์ สิงคโปร์ ฟิลิปปินส์ ออสเตรเลีย
แอฟริกาใต้

Clibanarius striolatus Dana, 1852

(แผนภาพที่ 20 และ 21)

Clibanarius striolatus Dana, 1852. U.S. Expl. Expd. Crust., 13:463.

Clibanarius striolatus Dana, 1855. U.S. Expl. Expd. Crust., Atlas, pl. 29, figs. 3a-c.

Clibanarius striolatus Haswell, 1882. Catal. Aust. Crust., p. 159.

Clibanarius sp. de Man, 1888. Journ. Linn. Soc. Zool., 22 : 241-242.

- Clibanarius striolatus Lanchester, 1902. Proc.Zool.Soc.Lond.,
2 : 365.
- Clibanarius striolatus Alcock, 1905. Catal.Indian Mus., p. 46,
pl. 4. fig. 7.
- Clibanarius striolatus Stimpson, 1907. Smithsonian.Misc.Coll.,
69 : 210.
- Clibanarius striolatus McCulloch, 1913. Rec.Aust.Mus., 9 : 348.
- Clibanarius striolatus Terao, 1913. Annot.Zool.Japan, 8 : 362.
- Clibanarius striolatus Buitendijk, 1937. Temminckia, 2 : 258.
- Clibanarius striolatus Estampador, 1937. Philippine Journ.Sci.,
62(4) : 501.
- Clibanarius striolatus Yap-Chiongco, 1938. Philippine Journ.Sci,
66 : 192, pl. 1. fig. 1.
- Clibanarius striolatus Barnard, 1950. Ann.S.Afr.Mus., 38 : 434.
- Clibanarius striolatus Fize and Serene, 1955. Notes Inst.Oceanogr.
Nhatrang Vietnam, 45 : 97-105, fig. 13.
- Clibanarius striolatus Forest, 1956. Bull.Raffles Mus. Singapore,
27 : 46.
- Clibanarius striolatus Gordan, 1956. Bull.Amer.Mus.Nat.Hist.,
108(3) : 310.
- Clibanarius striolatus Lee, 1969. Bull.Inst.Zool., 8 : 44-45.
- Clibanarius striolatus Lewinsohn, 1969. Zool.Verh.Nat.Hist.Leiden,
104 : 19-20.

ลักษณะเด่น

กานตา มีลักษณะเป็นรูปทรงกระบอกและมีขนาดสั้นกว่าความกว้างของขอบคานหน้ากระดูกเล็กน้อย แต่มีความยาวเท่ากับความยาวของกานหนวคคู้ที่ 1 ก้ามทั้ง 2 ข้างมีขนาดเกือบเท่ากัน ขอบคานบนของ manus มีหนามลักษณะแข็งแรง 5 อัน เรียงเป็นแถวตามความยาว ผิวคานนอกของขาเดินคู้ที่ 2 และ 3 มีแถบสีน้ำตาลเข้มตามความยาว

ลักษณะทั่วไป

กระดูก บริเวณส่วนหน้ามีลักษณะนูนเล็กน้อย ผิวมีรูขนาดเล็กกระจายอยู่ทั่วไป และขอบคานข้างมีกลุ่มขนขนาดยาวกระจายอยู่เล็กน้อย บริเวณส่วนหลังของกระดูกมีกลุ่มขนขนาดยาว กระจายอยู่ห่าง ๆ กัน ซึ่งบริเวณถัดจากร่องคอมีกลุ่มขนหนาแน่นกว่าบริเวณอื่น กรมีลักษณะเป็นรูปสามเหลี่ยมขนาดเล็ก และมีความยาวเกือบถึงฐานของแผ่นที่อยู่ทางคานบนของกานตา

กานตา มีลักษณะเป็นรูปทรงกระบอก และมีขนาดสั้นกว่าความกว้างของขอบคานหน้ากระดูกเล็กน้อย แต่มีความยาวเท่ากับความยาวของกานหนวคคู้ที่ 1 กานหนวคคู้ที่ 1 และ 2 และแผ่นกำบังหนวคมีกลุ่มขนขนาดยาวกระจายอยู่เล็กน้อย แผ่นที่อยู่ทางคานบนของกานตา มีลักษณะเป็นรูปสามเหลี่ยม และส่วนปลายมีหนามขนาดเล็ก 2 อัน แผ่นกำบังหนวคมีลักษณะเป็นรูปสามเหลี่ยมและมีความยาวไม่ถึงฐานปล่องสุดท้ายของกานหนวคคู้ที่ 2

ก้าม ทั้ง 2 ข้างมีขนาดเกือบเท่ากัน ซึ่งข้างขวามีขนาดใหญ่กว่าข้างซ้ายเล็กน้อย merus มีผิวคานนอกเป็นตุ่มกระจายทั่วไปและขอบล่างส่วนปลายซึ่งอยู่ทางคานนอกมีหนาม 1 อัน ผิวคานนอกของ carpus มีตุ่มกระจายทั่วไป และขอบคานบนมีหนามลักษณะแข็งแรง 2 อัน manus มีผิวคานนอกเป็นตุ่มลักษณะรูปกรวยกระจายทั่วไป และบริเวณขอบคานบนมีหนามลักษณะแข็งแรง 5 อัน pollex และ dactylus มีหนามซึ่งตรงปลายเป็นสีดำกระจายทั่วไป บริเวณฐานของหนามจะมีขนขนาดสั้นและยาวอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม

ขาเดิน ขาเดินคู้ที่ 2 และ 3 มีลักษณะเรียว ยาว ค่อนข้างแบน ตามขอบบนและขอบล่างมีกลุ่มขนขนาดสั้นและยาว กระจายอยู่ห่าง ๆ กัน dactylus มีความยาวมากกว่า propodus

สี่ กระจกบริเวณส่วนหน้ามีสี่เหลี่ยมป่นน้ำตาล ผิวคานนอกของขาเดินคู่ที่ 2 และ 3 มีแถบสีน้ำตาลเข้มตามความยาว กานตาสี่เหลี่ยม

ตัวอย่างที่ใช้ศึกษา (Coll.No. 321)

ตัวอย่างที่นำมาศึกษาเป็นปูเสฉวนตัวผู้ได้จากเชิงสะพานปรีดา นราธิวาส มีความยาวของกระจก 10.9 มม.

ตัวอย่าง

ท่าเรือท่าศาลา นครศรีธรรมราช 2♂ 2♀, ปากพะยูน พัทลุง 1♂, บ้านแซแซ บัตตานี 15♂ 12♀, เชิงสะพานปรีดา นราธิวาส 2♂ 3♀

ถิ่นอาศัย

ปากแม่น้ำ ที่เป็นทรายปนโคลน

การกระจาย

บริเวณอินโด-แปซิฟิก มหาสมุทรอินเดีย ญี่ปุ่น ไต้หวัน ออสเตรเลีย

Clibanarius longitarsus (de Haan, 1849)

(แผ่นภาพที่ 22 และ 23)

Pagurus longitarsus

de Haan, 1849. Faun. Japon.
Crust., p. 211, tab. 50,
fig. 3.

Clibanarius longitarsis

Dana, 1852. U.S. Expl. Exped.
Crust., 13:464.

Clibanarius longitarsis

Lanchester, 1902. Proc.
Zool. Soc. Lond., 2:365.

Clibanarius longitarsis var. trivittata

Lanchester, 1902. Proc.
Zool. Soc. Lond., 2:365.

- Clibanarius longitarsis Alcock, 1905. Catal.Indian Mus., p. 158.
- Clibanarius longitarsis Stimpson, 1907. Smithson.Misc.Coll.,
69 : 209.
- Clibanarius longitarsis Terao, 1913. Annot.Zool.Japan, 8 : 361.
- Clibanarius longitarsis Henderson, 1915. Rec.Indian Mus, 11 : 25-26.
- Clibanarius longitarsis Kemp, 1915. Mem.Indian Mus., 5 : 250.
- Clibanarius longitarsis Kemp, 1918. Mem.Asiat.Soc.Bengal, 6:254.
- Clibanarius longitarsis Sundara Raj, 1927. Bull.Madras Govt.Mus.,
1(1) : 130.
- Clibanarius longitarsus Buitendijk, 1937. Temminckia, 2 : 253.
- Clibanarius longitarsis Gravely, 1941. Bull.Madras Govt.Mus.,
5(1) : 77.
- Clibanarius longitarsus Barnard, 1950. Ann.S.Afr.Mus., 38 : 434.
- Clibanarius longitarsus Fize and Serene, 1955. Notes Inst.
Oceanogr.Nhatrang Vietnam, 45:83-90,
fig. 11.
- Clibanarius longitarsus Gordan, 1956. Bull.Amer.Mus.Nat.Hist.,
108(3) : 309.
- Clibanarius longitarsus Lee, 1969. Bull.Inst.Zool., 8 : 44.
- Clibanarius longitarsus Lewinsohn, 1969. Zool.Verh.Nat.Hist.
Leiden, 104 : 18-19.

ลักษณะเด่น

ก้านตา มีลักษณะเป็นรูปทรงกระบอก และมีความยาวมากกว่าความกว้างของขอบ
ก้านหน้ากระดองเล็กน้อย แต่มีความยาวเท่ากับ ความยาวของก้านหนวดคู่ที่ 1 ก้ามทั้ง 2
ข้างมีขนาดเกือบเท่ากัน นิ้วคานบนและคานนอกของ propodus และ dactylus มีคัม

และหนามซึ่งตรงปลายเป็นสี่คำกระจายทั่วไป dactylus ของขาเดินคู่ที่ 3 ข้างซ้ายมีความยาวมากกว่า propodus ฝ่าเท้านอกของขาเดินคู่ที่ 2 และ 3 มีแถบสีน้ำเงินตามความยาว ก้านตาสี่เหลี่ยมปนม

ลักษณะทั่วไป

กระดอง บริเวณส่วนหน้ามีลักษณะนูนเล็กน้อย ฝ่าเท้ามีปุ่มกระจายทั่วไป บริเวณขอบคานข้างมีกลุ่มขนขนาดยาวกระจายทั่วไป บริเวณส่วนหลังของกระดองมีกลุ่มขนขนาดยาวกระจายอยู่ห่าง ๆ กัน ซึ่งบริเวณดังกล่าวมีกลุ่มขนหนาแน่นกว่าบริเวณอื่น กรณีมีลักษณะเป็นรูปสามเหลี่ยมขนาดเล็ก และมีความยาวเกือบถึงฐานของแผ่นที่อยู่ทางคานบนของก้านตา

ก้านตา มีลักษณะเป็นรูปทรงกระบอก และมีความยาวมากกว่าความกว้างของขอบคานหน้ากระดองเล็กน้อย แต่มีความยาวเท่ากับความยาวของก้านหนวคคู่ที่ 1 ก้านหนวคคู่ที่ 1 และ 2 และแผ่นกำบังหนวค มีกลุ่มขนขนาดสั้นและยาวกระจายอยู่เล็กน้อย แผ่นที่อยู่ทางคานบนของก้านตามีลักษณะเป็นรูปสามเหลี่ยม ซึ่งส่วนปลายมีหนามขนาดเล็ก 2 อัน แผ่นกำบังหนวคมีลักษณะเป็นรูปสามเหลี่ยม ซึ่งบริเวณขอบคานในมีหนามขนาดเล็กมากเรียงเป็นแถว และมีความยาวเกือบถึงฐานปลายสุดท้ายของก้านหนวคคู่ที่ 2

ก้าม ทั้ง 2 ข้างมีขนาดเกือบเท่ากัน ซึ่งข้างขวามีขนาดใหญ่กว่าข้างซ้ายเล็กน้อย merus มีฝ่าเท้านอกเป็นปุ่มกระจายทั่วไป และขอบล่างส่วนปลายซึ่งอยู่ทางคานนอกมีหนาม 2 อัน ฝ่าเท้านอกของ carpus มีปุ่มกระจายอยู่ทั่วไป และขอบคานบนส่วนปลายมีหนามซึ่งตรงปลายเป็นสี่คำ 1 อัน ฝ่าเท้าบนและคานนอกของ propodus และ dactylus มีปุ่ม และหนามซึ่งตรงปลายเป็นสี่คำกระจายทั่วไป ซึ่งบริเวณฐานของปุ่มและหนามจะมีขนขนาดสั้นและยาวอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม

ขาเดิน ขาเดินคู่ที่ 2 และ 3 มีลักษณะเรียว ยาว ค่อนข้างแบน ตามขอบบนและขอบล่างมีกลุ่มขนขนาดสั้นและยาวกระจายทั่วไป ซึ่งกลุ่มขนที่ dactylus จะหนาแน่นกว่าบริเวณอื่น ฝ่าเท้านอกของ merus, carpus และ propodus มีลักษณะเป็นปุ่มกระจายอยู่เล็กน้อย dactylus มีความยาวมากกว่า propodus อย่างเด่นชัด

สี่ กระดอง มีสีน้ำตาลและมีลวดลายสีน้ำเงินแทรกอยู่เล็กน้อย ผิวคานนอก
ของขาเกิดที่ 2 และ 3 มีแถบสีน้ำเงินตามความยาว ก้านตาสีเหลืองปนส้ม
ตัวอย่างที่ ๒๕๖ (Coll.No. 517)

ตัวอย่างที่นำมาศึกษาเป็นปูเสฉวนตัวเมีย ได้จากปากคลองแสมขาว ฉะเชิงเทรา
มีความยาวของกระดอง 22.7 มม.

ตัวอย่าง

แหลมงอบ ทราย 17๖ 16๐, แหลมสิงห์ จันทบุรี 10๖ 10๐, ปากคลองซึ่ง
ของ จันทบุรี 2๐, ท่าเทียบเรือของ จันทบุรี 7๖ 9๐, ปากน้ำบ้านประแสร์ ระยอง
10๖ 6๐, แหลมแม่พิมพ์ ระยอง 6๖ 5๐, ท่าเทียบเรือประมงบ้านเพ ระยอง 15๖ 10๐,
สถานีประมงทะเล ระยอง 7๖ 12๐, อ่างศิลา ชลบุรี 20๖ 15๐, ท่าเทียบเรือประมง
ของแสมสาร สัตหีบ ชลบุรี 7๖, ปากคลองแสมขาว ฉะเชิงเทรา 6๖ 4๐, สวางคนิวาต
สมุทรปราการ 1๖, คลองกาน់ สมุทรปราการ 11๖ 9๐, วัดศรีสุทธาวาส สมุทรสาคร
3๖ 1๐, คอนทอยหลอด สมุทรสงคราม 5๖ 2๐, หาดชะอำ เพชรบุรี 3๐, หัวหิน
ประจวบคีรีขันธ์ 3๖ 2๐, ปากน้ำหลังสวน ชุมพร 2๖ 2๐, ปากน้ำไชยา สุราษฎร์ธานี
4๖ 8๐, อำหน้าทอน เกาะสมุย สุราษฎร์ธานี 3๖ 2๐, ท่าเรือท่าศาลา นครศรีธรรมราช
1๐, ท่าเทียบเรืออิซล นครศรีธรรมราช 14๖ 5๐, สงขลา 1๖, แหลมตาชี บัตตานี
10๖ 12๐, เมืองสถานปรีดา นราธิวาส 1๖ 2๐, ท่าเทียบเรือปากบารา สตูล 2๖ 1๐,
ปากเม็ง ตรัง 2๖ 1๐, ท่าม่วง กระบี่ 1๖ 1๐, คลองหิน กระบี่ 2๖ 1๐, สุสานทอย
75 ล้านปี กระบี่ 1๖ 2๐, หาดไผ่ยาง ภูเก็ต 1๐, หาดราไวย์ ภูเก็ต 1๐, หาดป่าตอง
ภูเก็ต 1๖ 3๐, ปากน้ำระนอง ระนอง 3๖ 5๐

ถิ่นอาศัย

ชายฝั่งทะเล ปากแม่น้ำ ท่าเทียบเรือ ที่เป็นโคลนปนทรายหรือทรายเป็นโคลน
และริมป่าชายเลนที่มีต้นโกงกางขึ้นอย่างหนาแน่น

การกระจาย

บริเวณอินโด-แปซิฟิก มหาสมุทรอินเดีย ญี่ปุ่น ไต้หวัน และฝั่งตะวันออกของแอฟริกา

Clibanarius lineatus (H. Milne Edwards, 1848)

(แผนภาพที่ 24 และ 25)

- Clibanarius lineatus Dana, 1852. U.S. Expl. Exped. Crust., 13 : 462-463.
- Clibanarius lineatus Dana, 1855. U.S. Expl. Exped. Crust., Atlas, pl. 29, fig. 2.
- Clibanarius lineatus Alcock, 1905. Catal. Indian Mus., p. 159.
- Clibanarius lineatus Fize and Serene, 1955. Notes Inst. Oceanogr. Nhatrang. Vietnam, 45 : 105-109, fig. 14.
- Clibanarius lineatus Gordan, 1956. Bull. Amer. Mus. Nat. Hist., 108(3) : 309.

ลักษณะเด่น

กานตา มีลักษณะเป็นรูปทรงกระบอก และมีความยาวมากกว่าความกว้างของขอบคานหน้ากระดอง แต่มีความยาวเท่ากับความยาวของกานหนวดคู่ที่ 1 ก้ามทั้ง 2 ข้างมีขนาดเกือบเท่ากัน ฝ่าคานบนและคานนอกของ propodus และ dactylus มีปุ่มและหนามซึ่งตรงปลายเป็นสัปดาห์กระจายทั่วไป dactylus ของขาเดินคู่ที่ 3 ข้างซ้ายมีความยาวมากกว่า propodus ฝ่าคานนอกของก้ามขาเดินคู่ที่ 2 และ 3 มีแถบสีค้ำปนน้ำตาลเข้มตามความยาว กานตาสีเหลืองอ่อน

ลักษณะทั่วไป

กระดอง บริเวณส่วนหน้ามีลักษณะนูนเล็กน้อย ฝ่ามีปุ่มกระจายทั่วไป และขอบคานข้างมีกลุ่มขนขนาดยาวกระจายอยู่เล็กน้อย บริเวณด้านหลังของกระดองมีกลุ่มขนขนาดยาวกระจายอยู่ทุก ๆ กัน ซึ่งบริเวณดังกล่าวมีกลุ่มขนหนาแน่นกว่าบริเวณอื่น กวามีลักษณะเป็นรูปสามเหลี่ยม และมีความยาวเกินฐานของแผ่นที่อยู่ทางคานบนของกานตาเล็กน้อย

กานตา มีลักษณะเป็นรูปทรงกระบอก และมีความยาวมากกว่าความกว้างของขอบ
ขอบด้านหน้ากระดอง แต่มีความยาวเท่ากับความยาวของกานหนวดคู่ที่ 1 กานหนวดคู่ที่
1 และ 2 และแผ่นกำบังหนวด มีกลุ่มขนขนาดสั้นและยาวกระจายอยู่เล็กน้อย แผ่นที่อยู่
ทางด้านบนของกานตามีลักษณะเป็นรูปสามเหลี่ยม และส่วนปลายมีหนามขนาดเล็ก 2 อัน
แผ่นกำบังหนวด มีลักษณะเป็นรูปสามเหลี่ยม และมีความยาวไม่ถึงฐานปล้องสุดท้ายของ
กานหนวดคู่ที่ 2

ก้าม ทั้ง 2 ข้างมีขนาดเกือบเท่ากัน ซึ่งข้างขวามีขนาดใหญ่กว่าข้างซ้ายเล็กน้อย
merus มีผิวค้ำนอกเป็นตุ่มเล็กน้อย และขอบล่างส่วนปลายซึ่งอยู่ทางค้ำนอกมี
หนาม 2 อัน ผิวค้ำนอกของ carpus มีตุ่มกระจายอยู่ทั่วไป และขอบค้ำบนส่วนปลาย
มีหนามซึ่งตรงปลายเป็นสีคำ 1 อัน ผิวค้ำบนและค้ำนอกของ propodus และ
dactylus มีตุ่ม และหนามซึ่งตรงปลายเป็นสีคำกระจายทั่วไป ซึ่งบริเวณฐานของตุ่ม
และหนามจะมีขนขนาดสั้นและยาวอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม

ขาเดิน ขาเดินคู่ที่ 2 และ 3 มีลักษณะเรียวยาว ค่อนข้างแบน ตามขอบบน
และขอบล่างมีกลุ่มขนขนาดสั้นและยาวกระจายอยู่ทั่วไป dactylus มีความยาวมากกว่า
propodus

สี กระดองบริเวณส่วนหน้ามีสีเหลืองอ่อน ผิวค้ำนอกของก้าม ขาเดินคู่ที่ 2
และ 3 มีแถบสีคำปนน้ำตาลเข้มตามความยาว กานตาสีเหลืองอ่อน

ตัวอย่างที่ใช้ศึกษา (coll.No. 675)

ตัวอย่างที่นำมาศึกษาเป็นปูเสฉวนตัวเมีย ใ้จากปากคลองแสมขาว ฉะเชิงเทรา
มีความยาวของกระดอง 10.2 มม.

ตัวอย่าง

ปากคลองซึ่ง ขลุง จันทบุรี 1♂ 6๐, ท่าเทียบเรือขลุง จันทบุรี 4♂ 4๐, ปาก
คลองแสมขาว ฉะเชิงเทรา 5♂ 3๐, คลองกาน สมุทรปราการ 1♂, วัดศรีสุทธาราม
สมุทรสาคร 1♂ 1๐, คลองหิน กระบี่ 2♂ 1๐, เกาะปันหยี่ พังงา 4♂ 3๐

ถิ่นอาศัย

ชายฝั่งทะเล ปากแม่น้ำ ที่เป็นโคลนปนทรายหรือทรายปนโคลน และบริเวณป่าชายเลนที่มีต้นโกงกางขึ้นอย่างหนาแน่น

การกระจาย

เวียดนาม ซามัว

Clibanarius cruentatus (H. Milne Edwards, 1848)

(แผนภาพที่ 26 และ 27)

- Clibanarius cruentatus de Man, 1888. Journ.Linn.Soc.Zool., 22 : 250-252.
- Clibanarius cruentatus Alcock, 1905. Catal.Indian Mus., p. 250.
- Clibanarius cruentatus Buitendijk, 1937. Temminckia, 2 : 258-259.
- Clibanarius cruentatus Estampador, 1937. Philippine Journ.Sci., 62(4) : 501.
- Clibanarius cruentatus Yap-Chiongco, 1938. Philippine Journ.Sci., 66 : 189, pl. 1, fig. 8.
- Clibanarius cruentatus Fize and Serene, 1955. Notes Inst.Oceanogr. Nhatrang Vietnam , 45 : 123-128, fig. 18.
- Clibanarius cruentatus Gordan, 1956. Bull.Amer.Mus.Nat.Hist., 108(3) : 308.

ลักษณะเด่น

กานตา มีลักษณะเป็นรูปทรงกระบอก เรียว ยาว และมีความยาวมากกว่าความกว้างของขอบด้านหน้ากระดอง แต่มีความยาวเท่ากับความยาวของก้านหนวดคู่ที่ 1 ก้ามทั้ง 2 ข้างมีขนาดเท่ากันและรูปร่างคล้ายกัน ผิวคานบนของ manus มีหนามลักษณะแข็งแรง และคุณสมบัติเป็นรูปกรวย กระจายอยู่ห่าง ๆ กัน dactylus ของขาเดินคู่ที่ 3 ข้าง

ซ้ายมีความยาวเท่ากับ propodus กระดอง ก้านหนวคคู่ที่ 2 ก้าม ขาเดินคู่ที่ 2 และ 3 จะเป็นสีน้ำตาลเข้ม และมีจุดสีเหลืองอ่อนกระจายทั่วไป

ลักษณะทั่วไป

กระดอง บริเวณส่วนหน้ามีลักษณะนูนเล็กน้อย ผิวมีปุ่มกระจายทั่วไป และขอบคานข้างมีกลุ่มขนขนาดยาวกระจายอยู่ทั่วไป บริเวณส่วนหลังของกระดองมีกลุ่มขนขนาดยาวกระจายอยู่ห่าง ๆ กัน ซึ่งบริเวณถัดจากร่องคอมีกลุ่มขนหนาแน่นกว่าบริเวณอื่น กรีมีลักษณะเป็นรูปสามเหลี่ยม และมีความยาวเกินฐานของแผ่นที่อยู่ทางคานบนของกานตา

กานตา มีลักษณะเป็นรูปทรงกระบอก เรียว ยาว และมีความยาวมากกว่าความกว้างของขอบคานหน้ากระดอง แต่มีความยาวเท่ากับ ความยาวของก้านหนวคคู่ที่ 1 ก้านหนวคคู่ที่ 1 และ 2 มีกลุ่มขนขนาดสั้นและยาวกระจายอยู่เล็กน้อย แต่แผ่นกำบังหนวคมีกลุ่มขนขนาดสั้นและยาวกระจายทั่วไป แผ่นที่อยู่ทางคานบนของกานตา มีลักษณะเป็นรูปสามเหลี่ยม ซึ่งส่วนปลายมีหนามขนาดเล็ก 2 อัน แผ่นกำบังหนวคมีลักษณะเป็นรูปสามเหลี่ยม ซึ่งบริเวณขอบคานในมีหนามขนาดเล็ก 2 อัน เรียงเป็นแถวตามความยาว และมีความยาวเกินกว่าฐานปล้องสุดท้ายของก้านหนวคคู่ที่ 2

ก้าม ทั้ง 2 ข้างมีขนาดเท่ากันและรูปร่างคล้ายกัน merus มีผิวคานนอกเป็นปุ่มกระจายทั่วไป และขอบล่างส่วนปลายซึ่งอยู่ทางคานนอกมีหนามขนาดเล็ก 2 อัน ผิวคานนอกของ carpus มีปุ่มกระจายทั่วไปและขอบคานบนส่วนปลายมีหนามซึ่งตรงปลายเป็นสีคำ 1 อัน ผิวคานบนของ manus มีหนามลักษณะแข็งแรง และปุ่มลักษณะเป็นรูปกรวยกระจายอยู่ห่าง ๆ กัน pollex และ dactylus มีปุ่มลักษณะเป็นรูปกรวยกระจายทั่วไป ซึ่งบริเวณฐานของหนามและปุ่มจะมีขนขนาดสั้นและยาวอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม

ขาเดิน ขาเดินคู่ที่ 2 และ 3 มีลักษณะเรียว ยาว ค่อนข้างแบน ซึ่งข้างขวา มีความยาวมากกว่าข้างซ้าย ตามขอบบนและขอบล่างมีกลุ่มขนขนาดสั้นและยาวกระจายอยู่ห่าง ๆ กัน merus, carpus, propodus และ dactylus มีผิวคานนอกลักษณะเป็นปุ่มกระจายทั่วไป ซึ่งบริเวณฐานของปุ่มจะมีขนขนาดสั้นและยาวอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม ขอบคานบนส่วนปลายของ carpus มีหนามซึ่งตรงปลายเป็นสีคำ 1 อัน dactylus มีความยาวเท่ากับ propodus

สี่ กระจก ก้านหนวดคู่ที่ 2 ก้าม ขาเดินคู่ที่ 2 และ 3 มีสีน้ำตาลเข้ม และมีจุดสีเหลืองอ่อนกระจายทั่วไป ก้นตาสีส้ม

ตัวอย่างที่ใช้ศึกษา (Coll.No. 716)

ตัวอย่างที่นำมาศึกษาเป็นปูเสฉวนตัวผู้ ใต้จากหาคแซมสาร สัตหีบ ชลบุรี มีความยาวของกระจก 12.2 มม.

ตัวอย่าง

แหลมแม่พิมพ์ ระยอง 4♂ 5♀, สถานีประมงทะเล ระยอง 2♂, หาคแซมสาร สัตหีบ ชลบุรี 15♂ 6♀, ศรีราชา ชลบุรี 1♂, เกาะสีชัง ชลบุรี 1♂, บ้านหัวถนน เกาะสมุย สุราษฎร์ธานี 6♂ 5♀, แหลมละไม เกาะสมุย สุราษฎร์ธานี 2♂ 1♀, อ่าวทองตะเคียน เกาะสมุย สุราษฎร์ธานี 1♂ 6♀, บ้านเฉวง เกาะสมุย สุราษฎร์ธานี 5♂ 4♀, อ่าวกาگی เกาะสมุย สุราษฎร์ธานี 2♂, หาดราไวย์ ภูเก็ต 3♂ 1♀, หาคป่าทอง ภูเก็ต 1♂ 1♀

ถิ่นอาศัย

ชายฝั่งทะเล ที่มีหินก้อนเล็ก ๆ และปะการังที่ตายแล้ว

การกระจาย

ทะเลอันดามัน เวียดนาม ฟิลิปปินส์ และนิวซีแลนด์

Clibanarius arethusa de Man, 1888

(แผนภาพที่ 28 และ 29)

- Clibanarius arethusa de Man, 1888. Journ.Linn.Soc.Zool., 22 :
252 - 255.
- Clibanarius arethusa Henderson, 1893. Trans.Linn.Soc.Lond.Zool.,
5 : 424.
- Clibanarius arethusa Alcock, 1905. Catal.Indian Mus., p. 48,
pl. 4, fig. 3.
- Clibanarius arethusa Sundara Raj, 1927. Bull.Madras Govt.Mus.,
1(1) : 131.
- Clibanarius arethusa Buitendijk, 1937. Temminckia, 2 : 267.
- Clibanarius arethusa Fize and Serene, 1955. Notes Inst.Oceanogr.
Nhatrang Vietnam, 45 : 114-118, fig. 16.
- Clibanarius arethusa Gordan, 1956. Bull.Amer.Mus.Nat.Hist.,
108(3) : 307.

ลักษณะเด่น

กานตา มีลักษณะเป็นรูปทรงกระบอก เรียว ยาว และมีขนาดสั้นกว่าความกว้าง
ของขอบคานหน้ากระดองเล็กน้อย แต่มีความยาวเท่ากับความยาวของ กานหนวดคู่ที่ 1
ก้ามทั้ง 2 ข้างมีขนาดเท่ากันและรูปร่างคล้ายกัน ผิวคานบนและคานนอกของ propodus
และ dactylus มีคุณสมบัติเป็นรูปกรวยขนาดเล็ก กระจายอยู่ห่าง ๆ กัน dactylus
ของขาเดินคู่ที่ 3 ข้างชาย มีความยาวเท่ากับ propodus กานตา กานหนวดคู่ที่ 1
และ 2 ก้าม ขาเดินคู่ที่ 2 และ 3 จะเป็นสี่สัมผัส

ลักษณะทั่วไป

กระดอง บริเวณส่วนหน้ามีลักษณะค่อนข้างแบน ผิวมีปุ่มขนาดเล็กมากกระจายทั่ว
ไป และมีกลุ่มขนขนาดสั้นกระจายอยู่ห่าง ๆ กัน บริเวณด้านหลังของกระดองมีกลุ่มขนขนาด

ยาวกระจายอยู่ห่าง ๆ กัน ซึ่งบริเวณถัดจากร่องคอมีกลุ่มขนหนาแน่นกว่าบริเวณอื่น กรีมีลักษณะเป็นรูปสามเหลี่ยม และมีความยาวถึงฐานของแผ่นที่อยู่ทางคานบนของกานตา

กานตา มีลักษณะเป็นรูปทรงกระบอก เรียว ยาว และมีขนาดสั้นกว่าความกว้างของขอบคานหน้ากระดองเล็กน้อย แต่มีความยาวเท่ากับความยาวของกานหนวดคู่ที่ 1 กานหนวดคู่ที่ 1 และ 2 มีกลุ่มขนขนาดสั้นและยาวกระจายอยู่เล็กน้อย แต่แผ่นกำบังหนวดมีกลุ่มขนขนาดสั้นและยาวกระจายทั่วไป แผ่นที่อยู่ทางคานบนของกานตา มีลักษณะเป็นรูปสามเหลี่ยม ซึ่งส่วนปลายมีหนามขนาดเล็ก 2 - 3 อัน แผ่นกำบังหนวดมีลักษณะเป็นรูปสามเหลี่ยมซึ่งบริเวณขอบคานในมีหนามขนาดเล็ก 3-4 อัน และมีความยาวเกินกว่าฐานปล่องสุดท้ายของกานหนวดคู่ที่ 2 เล็กน้อย

ก้าม ทั้ง 2 ข้างมีขนาดเท่ากันและรูปร่างคล้ายกัน merus มีผิวคานนอกเป็นตุ่มขนาดเล็กกระจายอยู่ห่าง ๆ กัน และขอบล่างส่วนปลายซึ่งอยู่ทางคานนอกมีหนามขนาดเล็ก 2 อัน ผิวคานนอกของ carpus มีตุ่มขนาดเล็กอยู่เล็กน้อย และขอบคานนอกส่วนปลายมีหนามซึ่งตรงปลายเป็นสีคำ 1 อัน ผิวคานบนและคานนอกของ propodus และ adactylus มีตุ่มลักษณะเป็นรูปทรงขนาดเล็ก กระจายอยู่ห่าง ๆ กัน ซึ่งบริเวณฐานของตุ่มจะมีขนขนาดสั้นและยาวอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม

ขาเดิน ขาเดินคู่ที่ 2 และ 3 มีลักษณะค่อนข้างแบน ตามขอบบนและขอบล่างมีกลุ่มขนขนาดสั้นและยาวกระจายอยู่ห่าง ๆ กัน ผิวคานนอกของ merus, carpus, propodus และ dactylus มีลักษณะเป็นตุ่มกระจายอยู่เล็กน้อย ขอบคานบนส่วนปลายของ carpus มีหนามซึ่งตรงปลายเป็นสีคำ 1 อัน propodus ของขาเดินคู่ที่ 3 ข้างซ้าย มีสันอยู่ระหว่างคานบนกับคานนอก dactylus ของขาเดินคู่ที่ 2 มีความยาวเป็น $\frac{5}{6}$ ของความยาว propodus แต่ dactylus ของขาเดินคู่ที่ 3 มีความยาวเท่ากับ propodus

สี กระดองบริเวณส่วนหน้ามีสีเหลืองอ่อน กานตา กานหนวดคู่ที่ 1 และ 2 ก้าม ขาเดินคู่ที่ 2 และ 3 มีสีส้ม

ตัวอย่างที่ใช้ศึกษา (Coll.No. 784)

ตัวอย่างที่นำมาศึกษาเป็นปูเสฉวนตัวเมีย ได้จากบ้านเฉวง เกาะสมุย
สุราษฎร์ธานี มีความยาวของกระดอง 12.2 มม.

ตัวอย่าง

แหลมแม่พิมพ์ ระวัง 10, บ้านเฉวง เกาะสมุย สุราษฎร์ธานี 100 40

ถิ่นอาศัย

ชายฝั่งทะเล ที่มีโขดหินขนาดใหญ่

การกระจาย

หมู่เกาะมะริด มัทราส เวียดนาม

Clibanarius merguiensis (de Man, 1888)

(แผนภาพที่ 30 และ 31)

- Clibanarius aequabilis var. merguiensis de Man, 1888. Journ.Linn.
Soc.Zool., 22:247-250.
- Clibanarius aequabilis var. merguiensis Lanchester, 1902. Proc.
Zool.Soc.Lond., 2:365.
- Clibanarius aequabilis var. merguiensis Alcock, 1905. Catal.
Indian Mus., p. 47,
pl. 4, fig. 5.
- Clibanarius aequabilis var. merguiensis Southwell, 1906. Rep.
Pearl Oyster Fish.,
5(35) : 215.
- Clibanarius aequabilis var. merguiensis Buitendijk, 1937.
Temminckia, 2 : 265.

Clibanarius merguiensis

Fize and Serene, 1955.

Notes Inst. Oceanogr. Nhatrang
Vietnam, 45:145-150, fig. 22.Clibanarius merguiensisForest, 1956. Bull. Raffles
Mus. Singapore, 27:46.Clibanarius aequabilis var. merguiensisGordan, 1956. Bull. Amer.
Mus. Nat. Hist., 108(3):307.ลักษณะเด่น

กานตา มีลักษณะเป็นรูปทรงกระบอก และมีความยาวเท่ากับความกว้างของขอบ
 ก้านหน้ากระดอง แต่มีขนาดยาวกว่าความยาวของก้านหนวดคู่ที่ 1 เล็กน้อย ก้ามทั้ง 2
 ข้างมีขนาดเกือบเท่ากัน ขาเดินคู่ที่ 3 ข้างซ้ายมีสันอย่างชัดเจนอยู่ระหว่างคานบนกับ
 คานนอกของ propodus dactylus มีขนาดสั้นกว่า propodus อย่างเห็นชัด
 ก้าม ขาเดินคู่ที่ 2 และ 3 มีสี่สัมนเหลือง ผิวคานนอก propodus และ dactylus
 ของขาเดินคู่ที่ 3 ข้างซ้ายมีแถบสีเหลืองอ่อนตามความยาวจำนวน 1 แถบ

ลักษณะทั่วไป

กระดอง บริเวณส่วนหน้ามีลักษณะค่อนข้างแบน ผิวมีตุ่มขนาดเล็กมากกระจาย
 ทั่วไป และขอบคานข้างมีกลุ่มขนขนาดยาวกระจายอยู่เล็กน้อย บริเวณส่วนหลังของกระ
 ดองมีกลุ่มขนขนาดยาวกระจายอยู่ห่าง ๆ กัน ซึ่งบริเวณดังกล่าวมีกลุ่มขนหนาแน่น
 กว่าบริเวณอื่น กรณีมีลักษณะเป็นรูปสามเหลี่ยมขนาดเล็ก และมีความยาวเกินฐานของแผ่น
 ที่อยู่ทางคานบนของกานตา

กานตา มีลักษณะเป็นรูปทรงกระบอก และมีความยาวเท่ากับความกว้างของขอบ
 ก้านหน้ากระดอง แต่มีขนาดยาวกว่าความยาวของก้านหนวดคู่ที่ 1 เล็กน้อย ก้านหนวดคู่ที่ 1
 และ 2 มีกลุ่มขนขนาดสั้นและยาวกระจายอยู่เล็กน้อย แต่แผ่นกำบังหนวดมีกลุ่มขนขนาดสั้น
 และยาวกระจายทั่วไป แผ่นที่อยู่ทางคานบนของกานตา มีลักษณะเป็นรูปสามเหลี่ยม ซึ่ง

ส่วนปลายมีหนามขนาดเล็ก 3 อัน แขนงำบังหนามมีลักษณะเป็นรูปสามเหลี่ยม ซึ่งบริเวณ
ขอบคานในมีหนามขนาดเล็กมาก 2 อัน และมีความยาวไม่ถึงฐานปล้องสุดท้ายของก้าน
หนาคู่ที่ 2

ก้าม ทั้ง 2 ข้างมีขนาดเกือบเท่ากัน ซึ่งข้างขวามีขนาดใหญ่กว่าข้างซ้ายเล็กน้อย
merus มีผิวคานนอกเป็นตุ่มกระจายทั่วไป และขอบล่างส่วนปลายซึ่งอยู่ทางคาน
นอกมีหนามขนาดเล็ก 2 อัน แต่ขอบล่างซึ่งอยู่ทางคานในมีลักษณะเป็นฟันเลื่อย
carpus มีผิวคานนอกเป็นตุ่มกระจายทั่วไป และมีปุ่มขนาดใหญ่ 1 อัน อยู่คอนมาทาง
คานล่าง และบริเวณขอบคานบนส่วนปลายมีหนาม 1 อัน แต่ขอบคานบนส่วนโคนมีปุ่ม
ขนาดใหญ่ 1 อัน propodus และ dactylus มีตุ่มลักษณะเป็นรูปกรวยกระจายทั่ว
ไป และมีหนามลักษณะแข็งแรง 5 อัน อยู่ที่ขอบคานบนของ manus ซึ่งบริเวณฐาน
ของตุ่มและหนามจะมีขนขนาดสั้นและยาวอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม

ขาเดิน ขาเดินคู่ที่ 2 และ 3 มีลักษณะคอนข้างแบน ตามขอบบนและขอบล่าง
มีกลุ่มขนขนาดสั้นและยาวกระจายอยู่ห่าง ๆ กัน ผิวคานนอกของ merus มีตุ่มกระจาย
ทั่วไป แต่ carpus มีผิวคานนอกเป็นตุ่มกระจายอยู่เล็กน้อย และขอบคานบนส่วนปลาย
ของ carpus มีหนามซึ่งตรงปลายเป็นสีคำ 1 อัน propodus และ dactylus ของ
ขาเดินคู่ที่ 3 ข้างซ้ายมีสันอย่างชัดเจนอยู่ระหว่างคานบนกับคานนอก dactylus ของ
ขาเดินทั้ง 2 คู่ มีขนาดสั้นกว่า propodus อย่างเห็นชัด

สี กระจกบริเวณส่วนหน้ามีสีเหลืองอ่อน ก้านตาสีส้ม ก้าม ขาเดินคู่ที่ 2 และ
3 มีสีส้มปนเหลือง ผิวคานนอกของ propodus และ dactylus ของขาเดินคู่ที่ 3
มีแถบสีเหลืองอ่อนตามความยาวจำนวน 1 แถบ แต่ขาเดินคู่ที่ 2 จะมีแถบสีเหลืองอ่อน
ตามความยาวจำนวน 1 แถบ เฉพาะผิวคานนอกของ dactylus
ตัวอย่างที่ใช้ศึกษา (Coll.No. 829)

ตัวอย่างที่นำมาศึกษาเป็นปูเสฉวนตัวผู้โตจากเกาะสีชัง ชลบุรี มีความยาว
ของกระจก 6.8 มม.

ตัวอย่าง

แหลมสิงห์ จันทบุรี 8๐ 3๐, แหลมแม่พิมพ์ ระยอง 12๐ 2๐, สถานีประมงทะเล ระยอง 15๐ 2๐, เกาะสีชัง ชลบุรี 1๐๐ 7๐, ปากน้ำ สมุทรปราการ 1๐, แหลมเทียน จันทบุรี 14๐ 7๐, แหลมละไม เกาะสมุย สุราษฎร์ธานี 18๐, อำเภอตะเคียน เกาะสมุย สุราษฎร์ธานี 2๐, บ้านแฉ่ง เกาะสมุย สุราษฎร์ธานี 6๐, อำเภอกากี เกาะสมุย สุราษฎร์ธานี 3๐, หาดหินงาม ดิซล นครศรีธรรมราช 13๐ 6๐, กระบี่ 2๐, หาดกะหลิม ภูเก็ต 5๐ 1๐

ถิ่นอาศัย

ชายฝั่งทะเล ที่มีหินก้อนเล็ก ๆ และปะการังที่ตายแล้ว

การกระจาย

ศรีลังกา หมู่เกาะมะริด เวียดนาม และเกาะโคคอส

Clibanarius virescens (Krauss, 1843)

(แผนภาพที่ 32 และ 33)

- Clibanarius virescens Dana, 1852. U.S.Expl.Expd.Crust., 13:466-467.
- Clibanarius virescens Dana, 1855. U.S.Expl.Expd.Crust., Atlas, pl. 29, figs. 6a-b.
- Clibanarius virescens de Man, 1888. Journ.Linn.Soc.Zool., 22:247.
- Clibanarius virescens McCulloch, 1913. Rec.Aust.Mus. 9:346-348, pl. 11, fig. 2.
- Clibanarius bimacultus Terao, 1913. Annot.Zool.Japan, 8:360.
- Clibanarius virescens Buitendijk, 1937. Temminckia, 2:263.
- Clibanarius virescens Barnard, 1950. Ann.S.Afr.Mus., 38:435-436.
- Clibanarius virescens Fize and Serene, 1955. Notes Inst.Oceanogr. Nhatrang Vietnam, 45:138-145, fig. 21.

- Clibanarius virescens Gordan, 1956. Bull. Amer. Mus. Nat. Hist.,
108(3) : 310.
- Clibanarius virescens Miyake, 1956. Publ. Seto Mar. Biol. Lab.,
5(3) : 315-318, figs. 8-9.
- Clibanarius virescens Utinomi, 1956. Coloured Illustrations of
Sea Shore Animals of Japan. Hoikusha,
p. 65, pl. 33, fig. 5.
- Clibanarius virescens Lee, 1969. Bull. Inst. Zool. 8 : 43-44. .
- Clibanarius virescens Lewinsohn, 1969. Zool. Verh. Nat. Hist.
Leiden, 104 : 26.

ลักษณะเด่น

กานตา มีลักษณะเป็นรูปทรงกระบอก เรียว ยาว และมีความยาวมากกว่า
ความกว้างของขอบคานหน้ากระดองเล็กน้อย แต่มีความยาวเท่ากับ ความยาวของกาน
หนาคู่ที่ 1 ก้ามทั้ง 2 ข้าง มีขนาดเกือบเท่ากัน ผิวคานบนของ propodus และ
dactylus มีคุณสมบัติเป็นรูปกรวยกระจายทั่วไป ขาเดินคู่ที่ 3 ข้างซ้ายมีสันอย่าง
ชัดเจนอยู่ระหว่างคานบนกับคานนอกของ propodus dactylus มีขนาดสั้นกว่า
propodus อย่างเด่นชัด ก้าม ขาเดินคู่ที่ 2 และ 3 มีสีเทาปนน้ำตาล ยกเว้น
dactylus ของขาเดินคู่ที่ 2 และ 3 มีสีเหลืองอ่อน ซึ่งบริเวณตรงกลางมีวงแหวน
สีเทาปนน้ำตาล 1 วง

ลักษณะทั่วไป

กระดอง บริเวณส่วนหน้ามีลักษณะค่อนข้างแบน ผิวมีรูขนาดเล็กกระจายทั่วไป
และขอบคานข้างมีกลุ่มขนขนาดยาวกระจายอยู่เล็กน้อย บริเวณส่วนหลังของกระดองมี
กลุ่มขนขนาดยาวกระจายอยู่ห่าง ๆ กัน ซึ่งบริเวณถัดจากร่องคอมีกลุ่มขนหนาแน่นกว่า
บริเวณอื่น กรณีมีลักษณะเป็นรูปสามเหลี่ยมขนาดเล็ก และมีความยาวเกือบถึงฐานของแผ่น
ที่อยู่ทางคานบนของกานตา

กานตา มีลักษณะเป็นรูปทรงกระบอก เรียว ยาว และมีความยาวมากกว่าความกว้างของขอบคานหน้ากระดูกเล็กน้อย แต่มีความยาวเท่ากับความยาวของกานหนวดคู่ที่ 1 กานตา กานหนวดคู่ที่ 1 และ 2 มีกลุ่มขนขนาดสั้นและยาวกระจายอยู่เล็กน้อย แต่แผนก่าบั้งหนวดมีกลุ่มขนขนาดสั้นและยาวกระจายทั่วไป แผนที่อยู่ทางคานบนของกานตา มีลักษณะเป็นรูปสามเหลี่ยมซึ่งส่วนปลายมีหนามขนาดเล็ก 3 อัน แผนก่าบั้งหนวดมีลักษณะเป็นรูปสามเหลี่ยม ซึ่งบริเวณขอบคานในมีหนามขนาดเล็ก 2 อัน และมีความยาวเกินกว่าฐานปล่องสุดท้ายของกานหนวดคู่ที่ 2 เล็กน้อย

ก้าม ทั้ง 2 ข้าง มีขนาดเกือบเท่ากัน ซึ่งข้างขวามีขนาดใหญ่กว่าข้างซ้ายเล็กน้อย merus มีผิวคานนอกเป็นตุ่มกระจายทั่วไปและขอบล่างส่วนปลายซึ่งอยู่ทางคานนอกมีหนามขนาดเล็ก 1 อัน แต่ขอบล่างซึ่งอยู่ทางคานในมีลักษณะเป็นสันเล็กน้อย ผิวคานนอกของ carpus มีตุ่มกระจายเล็กน้อย และขอบคานบนส่วนปลายมีหนาม ซึ่งตรงปลายเป็นสีคำ 1 อัน ผิวคานบนของ propodus และ dactylus มีตุ่มลักษณะเป็นรูปกรวย กระจายทั่วไป ซึ่งบริเวณฐานของตุ่มจะมีขนขนาดสั้นและยาวอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม

ขาเดิน ขาเดินคู่ที่ 2 และ 3 มีลักษณะค่อนข้างแบน ตามขอบบนและขอบล่างมีกลุ่มขนขนาดสั้นและยาวกระจายอยู่ทาง ๆ กัน ผิวคานนอกของ merus มีรูขนาดเล็กกระจายทั่วไป แต่ carpus มีผิวคานนอกลักษณะเป็นรูปกระจายอยู่เล็กน้อย ขอบคานบนส่วนปลายของ carpus มีหนาม ซึ่งตรงปลายเป็นสีคำ 1 อัน propodus และ dactylus ของขาเดินคู่ที่ 3 ข้างซ้าย มีสันอย่างชัดเจนอยู่ระหว่างคานบนกับคานนอก dactylus ของขาเดินทั้ง 2 คู่ มีขนาดสั้นกว่า propodus อย่างเด่นชัด

สี กระดองบริเวณส่วนหน้า ก้าม ขาเดินคู่ที่ 2 และ 3 มีสีเทาปนน้ำตาล ยกเว้น dactylus ของขาเดินคู่ที่ 2 และ 3 มีสีเหลืองอ่อน ซึ่งบริเวณตรงกลางมีวงแหวนสีเทาปนน้ำตาล 1 วง และบริเวณส่วนปลายของก้ามหนีบมีสีเหลืองอ่อน กานตา กานหนวดคู่ที่ 1 และ 2 มีสีน้ำเงิน เส้นหนวดคู่ที่ 1 มีสีส้ม

ตัวอย่างที่ ๒ ศึกษาศึกษา (Coll.No. 940)

ตัวอย่างที่นำมาศึกษาเป็นปูเสฉวนตัวผู้ได้จากหาคะหลิม ภูเก็ต มีความของกระ

ตัวอย่าง

หาคราไวย์ ฎเกิด 40 20, หาคปาทอง ฎเกิด 90 10, หาคกะหลิม ฎเกิด

50

ถิ่นอาศัย

ชายฝั่งทะเล ที่มีหินก้อนเล็ก และปะการังที่ตายแล้ว

การกระจาย

บริเวณฝั่งตะวันตก และตะวันออกเฉียงใต้ของอัฟริกา หมู่เกาะมะริค
ออสเตรเลีย ฟิจิ ทะเลซูลู เวียดนาม และไต้หวัน

Genus Dardanus Paulson, 1875

ลักษณะทั่วไป

กระดอง ส่วนมากมีรูปร่างยาวและส่วนหลังของกระดองมีความกว้างมากกว่าส่วนหน้าของกระดอง และไม่มีกริยื่นออกไปทางส่วนหน้าของกระดอง กานตา มีขนาดใหญ่ แขนที่อยู่ทางคานบนของกานตา มีลักษณะเป็นแขนคล้ายพัดและอยู่แยกออกจากกัน แขนกำบังหนวดมีลักษณะเป็นรูปสามเหลี่ยม เส้นหนวดคู่ที่ 2 มีขนาดยาวและไม่มีขนปกคลุม ฐานของ maxilliped คู่ที่ 3 อยู่ชิดกัน ก้ามทั้ง 2 ข้างมีขนาดไม่เท่ากัน ซึ่งส่วนใหญ่ชายมีขนาดใหญ่กว่าขางขวา มีเป็นจำนวนน้อยที่ก้ามมีขนาดเท่ากันหรือเกือบเท่ากัน dactylus ของก้ามเปิดมีคในแนวเฉียง ปลายก้ามหนีบมีลักษณะเป็น chitin สีดำ ซึ่งบริเวณผิวคานในของก้ามหนีบ มีลักษณะเป็นแฉงเล็กคล้ายขอบ ขาเดินคู่ที่ 4 ไม่เป็นก้ามหนีบ ส่วนขาเดินคู่ที่ 5 เป็นก้ามหนีบ ส่วนท้องมีลักษณะอตนิมและบิดงอไปทางขวา ในปลเพศรวมทั้ง 2 เพศ มีระยางค์ว่ายน้ำ 4 คู่ อยู่ที่ส่วนท้อง ซึ่งระยางค์ว่ายน้ำที่อยู่คานซ้ายเจริญมาก และในตัวผู้ระยางค์ว่ายน้ำทั้ง 4 อัน มีขนาดเล็ก และเป็น uniramous แต่ในตัวเมียระยางค์ว่ายน้ำ 3 อันแรกมีขนาดใหญ่และเป็น triramous ส่วนระยางค์ว่ายน้ำอันสุดท้ายมีขนาดเล็ก และเป็น uniramous สำหรับระยางค์ว่ายน้ำที่อยู่คานขวาของทั้ง 2 เพศ มีลักษณะเป็นตุ่มขนาดเล็กมาก 4 คู่

ปูเสฉวนในสกุลนี้จะมีแผ่นเนื้อที่มีกลุ่มขนขนาดยาวยื่นออกมาทางคานซ้ายของ
 ส่วนท้อง ถัดจากกระยางควายนาคที่ 3 ซึ่งจะอยู่ก่อนไปทางคานกลางของส่วนท้อง

Key to species of genus Dardanus

(modified from Alcock, 1905, Yap-Chiongco, 1930 and Lee, 1969)

1. Eyestalk stout, shorter than antennular peduncle; cornea much enlarged and longer than one-third of the distal segment of the stalk. 2
- Eyestalk moderately long, equal or slightly longer than antennular peduncle; cornea shorter than one-third of the distal segment of the stalk. 3
2. Both chelipeds equal and similar. ...Dardanus hessii (Miers)
- Left cheliped much larger than the right one. Outer surface of left manus closely covered with imbricating scale-like tubercle. ....Dardanus imbricatus (H. Milne Edwards)
3. Left cheliped slightly larger than the right one. Carpus and merus of second and third pereopods with broad dark brown crossbands. Outer surface of propodus of left third pereopod much flattened. ....Dardanus lagopodes (Forsk.)
- Left cheliped much larger than the right one. Carpus and merus of second and third pereopods lack crossbands. Carapace, chelipeds and pereopods with reddish orange and white black edged ocelli. .... Dardanus megistos (Herbst)

Dardanus hessii (Miers, 1884)

(แผนภาพที่ 34 และ 35)

- Pagurus similimanus Henderson, 1888. Rep.Voy.Challenger Zool.
p. 59, pl. 6, fig. 6.
- Pagurus hessii Henderson, 1893. Trans.Linn.Soc.Lond.Zool.,
5 : 419.
- Pagurus hessii Lanchester, 1902. Proc.Zool.Soc.Lond., 2:364.
- Pagurus hessii Alcock, 1905. Catal.Indian Mus., p. 93, pl. 8.
fig. 4.
- Pagurus hessii Sundara Raj, 1927. Bull.Madras Govt.Mus.,
1(1) : 131.
- Pagurus hessii Thompson, 1943. The John Murray Expd.,
7(5) : 416.
- Pagurus hessii Fize and Serene, 1955. Notes Inst.Oceanogr.
Nhatrang Vietnam, 45 : 214-220, fig. 34.
- Dardanus hessii Gordan, 1956. Bull.Amer.Mus.Nat.Hist.,
108(3) : 314.
- Dardanus hessii Lee, 1969. Bull.Inst.Zool., 8 : 46.

ลักษณะเด่น

กานตา ลักษณะแบน มีขนาดสั้นกว่าความกว้างของขอบคานหน้ากระดองและความยาวของกานหนวคคู่ที่ 1 cornea ซึ่งอยู่ที่ส่วนปลายของกานตาขยายกว้างออก ก้ามทั้ง 2 ข้าง มีขนาดเท่ากันและรูปร่างคล้ายกัน pollex และ dactylus ของก้ามมีสีแดงเข้ม กานตาสีแดงปนน้ำตาล ซึ่งนิ้วคานบนมีแถบสีเหลืองตามความยาวขนาดใหญ่

ลักษณะทั่วไป

กระดอง บริเวณส่วนหน้ามีลักษณะค่อนข้างแบน นิ้วค่อนข้างเรียบ ทั้งบริเวณส่วนหน้าและส่วนหลังของกระดอง มีกลุ่มขนขนาดสั้น กระจายอยู่ห่าง ๆ กัน

กานตา ฉักษะแมน มีขนาดสั้นกว่าความกว้างของขอบคานหน้ากระดูก และ ความยาวของกานหนวคคู่ที่ 1 cornea ซึ่งอยู่ที่ส่วนปลายของกานตา ขยายกว้างออก และมีความยาวประมาณ $\frac{1}{3}$ ของความยาวของปลอกส่วนปลายของกานตา กานตา กานหนวค คู่ที่ 1 และ 2 มีกลุ่มขนขนาดสั้นและยาวกระจายอยู่เล็กน้อย แต่แผ่นกำบังหนวคมีกลุ่มขนขนาด สั้นและยาวกระจายทั่วไป แผ่นที่อยู่ทางคานบนของกานตา มีลักษณะเป็นแผ่นคล้ายฟัด ซึ่งส่วน ปลายมีหนามขนาดเล็ก 3 อัน แผ่นกำบังหนวค มีลักษณะเป็นรูปสามเหลี่ยม ซึ่งบริเวณขอบ คานในมีหนามขนาดเล็กเรียงเป็นแถว และมีความยาวเกินกว่าฐานปลอกสุดท้ายของกาน หนวคคู่ที่ 2

ก้าม ทั้ง 2 ข้างมีขนาดเท่ากันและรูปร่างคล้ายกัน merus มีผิวคานนอกเป็น กลุ่มกระจายอยู่ทาง ๆ กัน และขอบบนส่วนปลายมีหนามลักษณะแข็งแรง 2 อัน ผิวคานบนและ คานนอกของ carpus มีหนามเรียงเป็นแถวตามความยาว 3 แถว ซึ่งหนามแถวที่อยู่ขอบ คานบนมีลักษณะแข็งแรงมากกว่าแถวอื่น manus มีหนามเรียงเป็นแถวตามความยาว 5 แถวอยู่ที่ผิวคานบนและคานนอก pollex และ dactylus มีหนามเรียงเป็นแถวตาม ความยาว 2 แถว ซึ่งหนามแถวที่อยู่คานบนมีลักษณะแข็งแรงมากกว่าแถวอื่น บริเวณฐาน ของหนามที่ merus, carpus, propodus และ dactylus มีขนขนาดสั้นและยาวอยู่ รวมกันเป็นกลุ่ม

ขาเดิน ขาเดินคู่ที่ 2 และ 3 มีลักษณะเรียวยาว ค่อนข้างแบน ตามขอบบนและ ขอบล่างมีกลุ่มขนขนาดสั้นและยาวกระจายทั่วไป ซึ่งกลุ่มขนทางคานบนของ dactylus จะ หนาแน่นกว่าบริเวณอื่น ผิวคานบนของ carpus, propodus และ dactylus มีหนามซึ่ง ตรงปลายเป็นซี่คำกระจายทั่วไป dactylus ของขาเดินทั้ง 2 คู่ มีความยาวมากกว่า propodus อย่างเด่นชัด

สี กระจกบริเวณส่วนหน้า ก้าม ขาเดินคู่ที่ 2 และ 3 มีสีเหลือง และมีลวดลาย สีแดง กระจายทั่วไป ยกเว้น pollex และ dactylus ของก้ามมีสีแดงเข้ม merus ของก้าม ขาเดินคู่ที่ 2 และ 3 มีแถบสีแดงปนเหลืองตามขวาง propodus ของขาเดิน คู่ที่ 2 และ 3 มีแถบสีแดงเข้มตามความยาวอยู่บริเวณผิวคานนอก โดยอยู่ค่อนไปทางคานล่าง กานตามีสีแดงปนน้ำตาล ซึ่งผิวคานบนมีแถบสีเหลืองตามความยาว ขนาดใหญ่

ตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

ตัวอย่างที่นำมาศึกษาเป็นปูเสฉวนตัวผู้ ใต้จากอวนลากบริเวณปัตตานี มีความยาวของกระดอง 24.4 มม.

ตัวอย่าง

อวนลาก บริเวณเกาะช้าง ทราย 10^๖ 10, อวนลาก บริเวณระยอง 30^๖ 20, อวนลาก บริเวณอ่างศิลา ชลบุรี 10^๖, อวนลาก บริเวณสมุทรสาคร 10^๖, หัวหิน ประจวบคีรีขันธ์ 10^๖ 10, อวนลาก บริเวณเกาะพะงัน สุราษฎร์ธานี 10^๖ 10, อวนลาก บริเวณเกาะเต่า สุราษฎร์ธานี 10, อวนลาก บริเวณสงขลา 70^๖, อวนลาก บริเวณปัตตานี 160^๖ 50, อวนลาก บริเวณกันตัง ทราย 50^๖ 10, อวนลาก บริเวณภูเก็ต 10^๖

ถิ่นอาศัย

พื้นที่ท้องทะเลที่เป็นโคลน และโคลนปนทรายหรือทรายปนโคลน บริเวณน้ำลึก ระดับ 10 - 50 เมตร

การกระจาย

อ่าวเบงกอล ปีนัง ทะเลชิลีเบส ฟิลิปปินส์ เวียดนาม ไต้หวัน ทะเลแดง และอ่าวโอมาน

Dardanus imbricatus (H. Milne Edwards, 1848)

(แผนภาพที่ 36 และ 37)

Pagurus imbricatus Henderson, 1888. Rep.Voy.Challenger Zool., p. 57.

Pagurus imbricatus Alcock, 1905. Catal.Indian Mus., p. 92, pl. 9, fig. 8.

Pagurus imbricatus Fize and Serene, 1955. Notes Inst.Oceanogr. Nhatrang Vietnam, 45:220-225, fig. 35.

Dardanus imbricatus Gordan, 1956. Bull.Amer.Mus.Nat.Hist., 108(3) : 314.

ลักษณะเด่น

กานตา ลักษณะแบน มีขนาดสั้นกว่าความกว้างของขอบคานหน้ากระดูกและ ความยาวของกานหนวคคู้ที่ 1 cornea ซึ่งอยู่ที่ส่วนปลายของกานตาขยายกว้างออก กามข้างซ้ายมีขนาดใหญ่กว่ากามข้างขวามาก ซึ่งนิ้วคานบนและคานนอกของ propodus และ dactylus มีเกล็ดเกือบเป็นรูปสี่เหลี่ยมซ้อนกัน ลักษณะคล้ายกระเบื้องมุงหลังคา กานตามีสีแคงปนส้ม ซึ่งบริเวณตรงกลางมีวงแหวนสีม่วง

ลักษณะทั่วไป

กระดูก บริเวณส่วนหน้ามีลักษณะค่อนข้างแบน นิ้วกอนข้าง เรียบและมีกลุ่มขน ขนาดสั้นกระจายอยู่ห่าง ๆ กัน บริเวณส่วนหลังของกระดูกมีกลุ่มขนขนาดสั้นและยาว กระจายอยู่ห่าง ๆ กัน

กานตา ลักษณะแบน มีขนาดสั้นกว่าความกว้างของขอบคานหน้ากระดูกและ ความยาวของกานหนวคคู้ที่ 1 cornea ซึ่งอยู่ที่ส่วนปลายของกานตาขยายกว้างออก และมีความยาวประมาณ $\frac{1}{3}$ ของความยาวปลองส่วนปลายของกานตา กานตา กานหนวค คู้ที่ 1 และ 2 มีกลุ่มขนขนาดสั้นและยาวกระจายอยู่เล็กน้อย แต่แผนกำบังหนวคมีกลุ่มขน ขนาดสั้นและยาวกระจายทั่วไป แขนที่อยู่ทางคานบนของกานตา มีลักษณะเป็นแผนคล้ายพัด ซึ่งส่วนปลายมีหนามขนาดเล็ก 2 - 3 อัน แผนกำบังหนวคมีลักษณะเป็นรูปสามเหลี่ยม และ มีความยาวเกินกว่าฐานปลองสุดท้ายของกานหนวคที่ 2

กาม ข้างซ้ายมีขนาดใหญ่กว่าข้างขวามาก ซึ่งนิ้วคานนอกของ merus มีเกล็ด เกือบเป็นรูปสี่เหลี่ยมอยู่จำนวนเล็กน้อย และขอบล่างซึ่งอยู่ทางคานในมีลักษณะเป็นฟันเลื่อย อย่างชัดเจน นิ้วคานนอกของ carpus มีเกล็ดเกือบเป็นรูปสี่เหลี่ยมกระจายทั่วไป และ ขอบคานบนมีหนามลักษณะแข็งแรง 3 อัน นิ้วคานบนและคานนอกของ propodus และ dactylus มีเกล็ดเกือบเป็นรูปสี่เหลี่ยมซ้อนกันลักษณะคล้ายกระเบื้องมุงหลังคา ตามขอบ ของเกล็ดที่ merus, carpus, propodus และ dactylus มีขนขนาดสั้นเรียงชิดกันเป็น แถว และเกล็ดซึ่งอยู่ที่ pollex และ dactylus มีขนาดเล็กกว่าที่ manus ส่วน กามข้างขวา มีนิ้วคานนอกของ merus เป็นตุ่มขนาดเล็กกระจายทั่วไป carpus มี

หนามกระจายอยู่ห่าง ๆ กันที่นิ้วคานนอก manus มีนิ้วคานนอกเป็นปุ่มค่อนข้างหนาแน่น ซึ่งบริเวณฐานของปุ่มมีกลุ่มขนาคยาวและหนามขนาดเล็ก แต่นิ้วคานบนมีหนามลักษณะแข็งแรงกระจายทั่วไป และบริเวณฐานของหนามจะมีขนขนาดยาวอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม pollex และ dactylus มีหนามขนาดเล็กและขนขนาดยาวอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม อย่างหนาแน่น

ขาเดิน ขาเดินคู่ที่ 2 และ 3 มีลักษณะค่อนข้างแบน และข้างขวาที่มีความยาวมากกว่าข้างซ้ายเล็กน้อย ตามขอบบนและขอบล่างมีกลุ่มขนขนาดสั้นกระจายทั่วไป ซึ่งกลุ่มขนที่ propodus และ dactylus จะหนาแน่นกว่าบริเวณอื่น ขาเดินคู่ที่ 3 ข้างซ้ายมีเกล็ดเกือบเป็นรูปสี่เหลี่ยมอยู่ที่นิ้วคานนอกบริเวณคอนลงมาทางคานล่างของ merus และ carpus และขอบคานบนของ carpus มีหนามเรียงเป็นแถวตามความยาว นิ้วคานนอกของ propodus และ dactylus มีลักษณะแบนกว่า merus และ carpus และมีเกล็ดเกือบเป็นรูปสี่เหลี่ยมเรียงเป็นแถวตามความยาว 2 แถว ตามขอบของเกล็ดที่ merus, carpus, propodus และ dactylus มีขนขนาดสั้นเรียงชิดกันเป็นแถว dactylus ของขาเดินทั้ง 2 คู่ มีความยาวมากกว่า propodus อย่างเด่นชัด

สี่ กระดองบริเวณส่วนหน้า ก้าม ขาเดินคู่ที่ 2 และ 3 มีสี่เหลี่ยม และมีจุดสี่แฉกขนาดเล็กกระจายทั่วไป ยกเว้น pollex และ dactylus ของก้ามข้างขวาและ dactylus ของขาเดินทั้ง 2 คู่ มีสี่แฉกเข็ม เกล็ดที่นิ้วคานนอก propodus และ dactylus ของก้ามข้างซ้ายและขาเดินคู่ที่ 3 ข้างซ้ายมีสี่มวงและมีเส้นสี่แฉกอย่างชัดเจนอยู่บริเวณใกล้ ๆ ขอบ ก้านตามีสี่แฉกปนม้วน ซึ่งบริเวณตรงกลางมีวงแหวนสี่มวง ตัวอย่างที่ใช้ศึกษา (Coll.No. 1021)

ตัวอย่างที่นำมาศึกษาเป็นปูเสฉวนตัวผู้ได้จากอวนลากบริเวณปัตตานี มีความยาวของกระดอง 36.7 มม.

ตัวอย่าง

อวนลากบริเวณเกาะช้าง ทราย 10' 20', อวนลาก บริเวณจันทบุรี 10', อวนลาก บริเวณชลบุรี 30' 50', อวนลาก บริเวณสุราษฎร์ธานี 10' 10', อวนลาก บริเวณปัตตานี 100' 80'

ดินอาศัย

พื้นที่ท้องทะเลที่เป็นโคลน และโคลนปนทรายหรือทรายปนโคลน บริเวณน้ำลึกระดับ

18-35 เมตร

การกระจาย

ศรีลังกา เวียดนาม ออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์

Dardanus lagopodes (Forskal, 1775)

(แผนภาพที่ 38 และ 39)

Pagurus euopsis

Dana, 1852. U.S.Expl.Expd.Crust., 13 : 452.

Pagurus euopsis

Dana, 1855. U.S.Expl.Expd.Crust., Atlas,
pl. 28, fig. 6.

Pagurus euopsis

Henderson, 1888. Rep.Voy.Challenger Zool.,
p. 58.

Pagurus euopsis

Borradaile, 1898. Proc.Zool.Soc.Lond., p. 461.

Pagurus euopsis

Alcock, 1905. Catal.Indian Mus., p. 86, pl. 9,
fig. 2.

Pagurus euopsis

Terao, 1913. Annot.Zool.Japan, 8 : 377-378.

Pagurus euopsis

Laurie, 1926. Trans.Linn.Soc.Lond.Zool.,
19 : 157.

Dardanus euopsis

Buitendijk, 1937. Temminckia, 2 : 275.

Pagurus euopsis

Yap-Chiongco, 1938. Philippine Journ.Sci.,
66 : 200, pl. 1, fig. 7.

Pagurus euopsis

Thompson, 1943. The John Murray Expd., 7(5):416.

Pagurus euopsis

Barnard, 1950. Ann.S.Afr.Mus., 38:427-428.

Pagurus sanguinolentus

Fize and Serene, 1955. Notes Inst.Oceanogr.
Nhatrang Vietnam, 45:166-173, fig. 25.

- Dardanus sanguinolentus Forest, 1956. Bull. Raffles Mus. Singapore, 27 : 49.
- Dardanus sanguinolentus Gordan, 1956. Bull. Amer. Mus. Nat. Hist., 108(3) : 315.
- Dardanus sanguinolentus Utinomi, 1956. Coloured Illustrations of Sea Shore Animals of Japan. Hoikusha, p. 64, pl. 32, fig. 7.
- Dardanus lagopodes Lee, 1969. Bull. Inst. Zool., 8 : 50 - 51.
- Dardanus lagopodes Lewinsohn, 1969. Zool. Verh. Nat. Hist. Leiden, 104 : 32 - 35, pl. 2.

ลักษณะเด่น

ก้านตา ลักษณะเป็นรูปทรงกระบอก และมีความยาวมากกว่าความกว้างของขอบคานหน้ากระดองอย่างชัดเจน แต่มีความยาวมากกว่าความยาวของก้านหนวคคู่ที่ 1 เล็กนอย ก้ามข้างซ้ายมีขนาดใหญ่กว่าก้ามข้างขวาเล็กน้อย ซึ่งผิวคานอก และคานนอกของ propodus และ dactylus มีหนามซึ่งตรงปลายโค้งลงกระจายทั่วไป ผิวคานอก propodus ของขาเดินคู่ที่ 3 ข้างซ้ายมีลักษณะแบนอย่างชัดเจน ก้าม ขาเดินคู่ที่ 2 และ 3 มีกลุ่มขนขนาดยาวสีน้ำตาลแดงซึ่งส่วนปลายเป็นสีขาวปกคลุมทั่วไป carpus และ merus ของขาเดินคู่ที่ 2 และ 3 มีแถบสีน้ำตาลแดงตามขวาง ก้านตาดีเหลือง

ลักษณะทั่วไป

กระดอง บริเวณส่วนหน้ามีลักษณะค่อนข้างแบน ผิวค่อนข้างเรียบและบริเวณคานข้างมีกลุ่มขนขนาดยาวสีน้ำตาลแดงซึ่งส่วนปลายเป็นสีขาวกระจายทั่วไป บริเวณส่วนหลังของกระดองมีกลุ่มขนขนาดยาวสีน้ำตาลแดงซึ่งส่วนปลายเป็นสีขาว กระจายอยู่ห่าง ๆ กัน

ก้านตา ลักษณะเป็นรูปทรงกระบอก และมีความยาวมากกว่าความกว้างของขอบคานหน้ากระดองอย่างชัดเจน แต่มีความยาวมากกว่าความยาวของก้านหนวคคู่ที่ 1 เล็กนอย cornea ซึ่งอยู่ที่ส่วนปลายของก้านตาไม่ขยายกว้างออก และมีความยาวประมาณ $\frac{1}{5}$ ของ

ความยาวปล้องส่วนปลายของก้านตา ก้านหนวคอยู่ที่ 1 และ 2 มีกลุ่มขนขนาดสั้นและยาว
 สีนํ้าตาลแดงซึ่งส่วนปลายเป็นสีขาวกระจายอยู่เล็กน้อย แต่แผ่นกำบังหนวคจะมีกลุ่มขน
 ขนาดยาวสีนํ้าตาลแดงซึ่งส่วนปลายเป็นสีขาวกระจายทั่วไป แผ่นที่อยู่ทางคานบนของก้าน
 ตา มีลักษณะเป็นแผ่นคล้ายพัด ซึ่งส่วนปลายมีหนามขนาดเล็ก 3 อัน แผ่นกำบังหนวคมี
 ลักษณะเป็นรูปสามเหลี่ยม ซึ่งบริเวณขอบคานในมีหนามขนาดเล็ก 3-4 อัน เรียงเป็น
 แถว และมีความยาวเกินกว่าฐานปล้องสุดท้ายของก้านหนวคอยู่ที่ 2 เล็กน้อย

ก้าม ข้างซ้ายมีขนาดใหญ่กว่าข้างขวาเล็กน้อย merus มีนิ้วคานนอกเป็นตุ่ม
 กระจายทั่วไป และขอบล่างคานไปทางส่วนปลายซึ่งอยู่ทางคานนอกมีลักษณะเป็นฟันเลื่อย
 นิ้วคานบนและคานนอกของ carpus, propodus และ dactylus มีหนามซึ่งตรง
 ปลายโค้งลงกระจายทั่วไป และบริเวณฐานของหนามมีขนขนาดยาวสีนํ้าตาลแดง ซึ่งส่วน
 ปลายเป็นสีขาวอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม

ขาเดิน ขาเดินคู่ที่ 2 และ 3 มีลักษณะเรียว ยาว คานข้างบน merus
 และ carpus มีนิ้วคานนอกเป็นตุ่มกระจายอยู่เล็กน้อย ซึ่งตามขอบบนและขอบล่างจะ
 มีกลุ่มขนขนาดยาวสีนํ้าตาลแดงซึ่งส่วนปลายเป็นสีขาว กระจายทั่วไป และบริเวณขอบ
 คานบนส่วนปลายของ carpus มีหนามลักษณะแข็งแรง 2 อัน propodus และ
 dactylus มีหนามกระจายอยู่ทั่ว ๆ กัน และจะมีกลุ่มขนขนาดยาวสีนํ้าตาลแดง ซึ่ง
 ส่วนปลายเป็นสีขาวปกคลุมทั่วไป นิ้วคานนอก propodus ของขาเดินคู่ที่ 3 ข้างซ้าย
 มีลักษณะแบนอย่างชัดเจน dactylus ของขาเดินทั้ง 2 คู่ มีความยาวมากกว่า
 propodus อย่างเห็นชัด

สี กระจกบริเวณส่วนหน้ามีสีนํ้าตาลอ่อน และมีปื้นสีนํ้าตาลแดงขนาดใหญ่อยู่
 บริเวณตรงกลาง 1 อัน ก้าม ขาเดินคู่ที่ 2 และ 3 มีสีนํ้าตาลอ่อนปนแดง merus
 และ carpus ของขาเดินคู่ที่ 2 และ 3 มีแถบสีนํ้าตาลแดงตามขวาง ก้านตาสีเหลือง
ตัวอย่างที่ไว้ศึกษา (Coll.No. 1027)

ตัวอย่างที่นำมาศึกษาเป็นปูเสฉวนตัวผู้ ใ้จากหาดแสมสาร สัตหีบ ชลบุรี มี
 ความยาวของกระจก 13.1 มม.

ตัวอย่าง

หาคัดสมสาร สัตหีบ ชลบุรี 20, เกาะจาน ประจวบคีรีขันธ์ 10, อ่าวทองตะ
เกียน เกาะสมุย สุราษฎร์ธานี 10.

ถิ่นอาศัย

ชายฝั่งทะเลที่มีหินและปะการังซึ่งอยู่ใตระดับน้ำลง

การกระจาย

บริเวณอินโด-แปซิฟิก ทะเลอันดามัน ญี่ปุ่น ไต้หวัน ซามัว มอริเตียส ทะเลแดง
ฝั่งตะวันออกและทางใต้ของแอฟริกา

Dardanus megistos (Herbst, 1804)

(แผนภาพที่ 40 และ 41)

- Pagurus punctulatus Dana, 1852. U.S.Expl.Expd.Crust., 13:451.
- Pagurus spinimanus Dana, 1852. U.S.Expl.Expd.Crust., 13:452.
- Pagurus spinimanus Dana, 1855. U.S.Expl.Expd.Crust., Atlas,
pl. 28, fig. 5a - c.
- Pagurus punctulatus Dana, 1855. U.S.Expl.Expd.Crust., Atlas,
pl. 28, fig. 4a-b.
- Pagurus punctulatus Haswell, 1882. Catal.Aust.Crust., p. 155.
- Pagurus punctulatus de Man, 1888. Journ.Linn.Soc.Zool., 22:225.
- Pagurus punctulatus Henderson, 1893. Trans.Linn.Soc.Lond.Zool.,
5 : 419.
- Pagurus punctulatus Borradaile, 1898. Proc.Zool.Soc.Lond.,
p. 461.
- Pagurus punctulatus Lanchester, 1902. Proc.Zool.Soc.Lond.,
2 : 364.

- Pagurus punctulatus Alcock, 1905. Catal.Indian Mus., p. 81,
pl. 8, fig. 1.
- Pagurus punctulatus Southwell, 1906. Rep.Pearl Oyster Fish.,
5(35) : 215.
- Pagurus punctulatus Stimpson, 1907. Smithson.Misc.Coll.,
69 : 205.
- Pagurus megistos Terao, 1913. Annot.Zool.Japan, 8 : 378.
- Pagurus megistos Laurie, 1926. Trans.Linn.Soc.Lond.Zool.,
19 : 156.
- Dardanus megistos Hale, 1927. Rec.S.Aust.Mus., p. 92, fig. 88.
- Pagurus punctulatus Sundara Raj, 1927. Bull.Madras Govt.Mus.,
1(1) : 131.
- Pagurus spinimanus Boone, 1935. Bull.Vanderbilt Mar.Mus.,
6 : 34-36, pl. 7.
- Dardanus megistos Buitendijk, 1937. Temminckia, 2 : 273.
- Pagurus punctulatus Estampador, 1937. Philippine Journ.Sci.,
62(4) : 503.
- Pagurus punctulatus Yap-Chiongco, 1938. Philippine Journ.Sci.,
66 : 197, pl. 1, fig. 3.
- Dardanus punctulatus Edmonson, 1946, Spec.Publ.Bernice P.Bishop
Mus., 22 : 265, fig. 161d.
- Pagurus megistos Barnard, 1950. Ann.S.Afr.Mus., 38:425, fig.
79c.
- Pagurus megistos Fize and Serene, 1955. Notes Inst.Oceanogr.
Nhatrang Vietnam, 45 : 160 - 166, fig. 24.

- Dardanus megistos Forest, 1956. Bull. Raffles Mus. Singapore, 27:48.
- Dardanus megistos Gordan, 1956. Bull. Amer. Mus. Nat. Hist., 108(3):315.
- Dardanus megistos Utinomi, 1956. Coloured Illustrations of Sea Shore Animals of Japan. Hoikusha, p. 64, pl. 32, fig. 10.
- Dardanus megistos Lee, 1969. Bull. Inst. Zool., 8 : 51.
- Dardanus megistos Lewinsohn, 1969. Zool. Verh. Nat. Hist. Leiden, 104 : 36.

ลักษณะเด่น

กานตา ลักษณะเป็นรูปทรงกระบอกและมีความยาวมากกว่าความกว้างของขอบ
 คานหน้ากระดองเล็กน้อย แต่มีความยาวใกล้เคียงกับความยาวของกานหนวดคู่ที่ 1 ก้าม
 ข้างซ้ายมีขนาดใหญ่กว่าก้ามข้างขวามาก ซึ่งผิวคานบนและคานนอกของ propodus และ
 dactylus มีหนามซึ่งตรงปลายโค้งลงกระจายอยู่ค่อนข้างหนาแน่น ก้าม ขาเดินคู่ที่ 2
 และ 3 มีกลุ่มขนขนาดยาวสีแสดปกคลุมทั่วไป กระดอง maxilliped คู่ที่ 3 ก้าม
 ขาเดินทั้ง 4 คู่ แผ่น terga และแผ่นหางมีสีแสดปนส้ม และมีจุดสีขาวซึ่งตรงขอบสีคำ
 กระจายทั่วไป กานตาสีแสดปนน้ำตาล

ลักษณะทั่วไป

กระดอง บริเวณส่วนหน้ามีลักษณะค่อนข้างแบน ผิวมีรูขนาดเล็กกระจายทั่วไป
 และบริเวณคานข้างมีกลุ่มขนขนาดยาวสีแสดกระจายทั่วไป บริเวณด้านหลังของกระดอง
 ส่วนมากมีกลุ่มขนขนาดยาวสีแสดกระจายอยู่ห่าง ๆ กัน และมีกลุ่มขนขนาดสั้นสีแสดแทรก
 อยู่เล็กน้อย

กานตา ลักษณะเป็นรูปทรงกระบอก และมีความยาวมากกว่าความกว้างของขอบ
 คานหน้ากระดองเล็กน้อย แต่มีความยาวใกล้เคียงกับความยาวของกานหนวดคู่ที่ 1 cornea
 ซึ่งอยู่ที่ส่วนปลายของกานตาขยายกว้างออกเล็กน้อย และมีความยาวประมาณ $\frac{1}{4}$ ของความ
 ยาวปล้องส่วนปลายของกานตา กานหนวดคู่ที่ 1 และ 2 และแผ่นกำบังหนวดจะมีกลุ่มขน

ขนาดสั้นและยาวกระจายอยู่เล็กน้อย แผ่นที่อยู่ทางด้านบนของก้านตา มีลักษณะเป็นแผ่นคล้ายหีค ซึ่งส่วนปลายมีหนามขนาดเล็ก 2-3 อัน แผ่นกำบังหนวดมีลักษณะเป็นรูปสามเหลี่ยมซึ่งบริเวณขอบด้านในมีหนามขนาดเล็ก 1 อัน และมีความยาวเกินกว่าฐานปล้องสุดท้ายของก้านหนวดคู่ที่ 2

ก้าม ข้างซ้ายมีขนาดใหญ่กว่าข้างขวามาก merus มีนิ้วค้ำนอกเป็นตุ่มกระจายทั่วไป และขอบล่างส่วนปลายซึ่งอยู่ทางค้ำนอกมีหนามซึ่งตรงปลายเป็นซี่คำ 2 อัน นิ้วค้ำบนและค้ำนอกของ carpus, propodus และ dactylus มีหนามซึ่งตรงปลายโค้งลงกระจายอยู่คอนข้างหนาแน่น ซึ่งบริเวณฐานของหนามมีขนขนาดยาวสีแดงอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม และหนามที่อยู่ขอบค้ำบนของ carpus และ manus มีลักษณะแข็งแรงมากกว่าบริเวณอื่น

ขาเดิน ขาเดินคู่ที่ 2 และ 3 มีลักษณะเรียว ยาว เกือบเป็นรูปทรงกระบอก merus มีนิ้วค้ำนอกเป็นตุ่มกระจายทั่วไป ซึ่งตามขอบบนและขอบล่างจะมีกลุ่มขนขนาดยาวสีแดงกระจายทั่วไป carpus, propodus และ dactylus มีหนามและกลุ่มขนขนาดยาวสีแดง ปกคลุมอยู่คอนข้างหนาแน่น dactylus ของขาเดินทั้ง 2 คู่ มีความยาวมากกว่า propodus อย่างเห็นชัด

สี่ กระครอง maxilliped คู่ที่ 3 ก้าม ขาเดินทั้ง 4 คู่ แผ่น terga และแผ่นหางมีสีแดงปนส้ม และมีจุดสีขาวซึ่งตรงขอบสี่คำกระจายทั่วไป ก้านตาสีแดงปนน้ำตาล
ตัวอย่างที่เขาศึกษา (Coll.No. 1040)

ตัวอย่างที่นำมาศึกษาเป็นปูเสฉวนตัวเมีย ใ้ได้จากหน้าศูนย์ชีววิทยาทางทะเล แหวมพันวา ภูเก็ต มีความยาวของกระครอง 24.0 มม.

ตัวอย่าง

บ้านเพ ระยอง 1♂, หาดแสมสาร สัตหีบ ชลบุรี 2♂, ประจวบคีรีขันธ์ 1♀, เกาะกระทุงเตา สตูล 1♀, อวนลาก บริเวณกันตัง ตรัง 1♂, สุสานหอย 75 ล้านปี กระบี่ 1♀, หาดทรายไวย์ ภูเก็ต 1♂ 1♀, หาดกะตะ ภูเก็ต 1♀, หน้าศูนย์ชีววิทยาทางทะเล แหวมพันวา ภูเก็ต 1♀

ดินอาภัย

ชายฝั่งทะเลที่มีหินและปะการังซึ่งอยู่ที่ระดับน้ำลง และพื้นท้องทะเลระดับลึก

การกระจาย

บริเวณอินโด-แปซิฟิก ทะเลอันดามัน นิโคบาร์ ญี่ปุ่น ไต้หวัน ออสเตรเลีย
ฮาวาย คาซิติ มาดากัสการ์ มอริเชียส ทะเลแดง ฝั่งตะวันออกและทางใต้ของแอฟริกา

Genus Diogenes Dana, 1852

ลักษณะทั่วไป

กระดอง ส่วนมากมีรูปร่างยาวและส่วนหลังของกระดองมีความกว้างมากกว่า
ส่วนหน้าของกระดอง และไม่มีกรียื่นออกไปทางส่วนหน้าของกระดอง แต่มีหนามที่เรียกว่า
rostriform process ยื่นออกไปทางส่วนหน้าโดยแทรกอยู่ระหว่างแผ่นที่อยู่ทางคานบน
ของกานตา กานตา ลักษณะเรียวและเป็นรูปทรงกระบอก แผ่นที่อยู่ทางคานบนของกานตา
มีลักษณะเป็นแผ่นคล้ายพัด หรือเป็นรูปสามเหลี่ยมและอยู่แยกห่างออกจากกันโดยมี
rostriform processแทรกอยู่ระหว่างกลาง แผ่นกำบังหนวด มีลักษณะเป็นรูปสาม-
เหลี่ยม หรือบริเวณฐานมีขนาดใหญ่และส่วนปลายแยกออกเป็น 2 แฉก เส้นหนวดคู่ที่ 2
มีขนาดยาวและมีขนปกคลุม ฐานของ maxilliped คู่ที่ 3 อยู่ชิดกัน ก้าม ทั้ง 2 ข้าง
มีรูปร่างต่างกันและขนาดไม่เท่ากัน ซึ่งข้างซ้ายมีขนาดใหญ่กว่าข้างขวามาก dactylus
ของก้ามเปิดปิดในแนวเฉียง ปลายก้ามหนีบแหลมและมีลักษณะเป็นหินปูน (calcareous)
ขาเดินคู่ที่ 4 ไม่เป็นก้ามหนีบ ส่วนขาเดินคู่ที่ 5 เป็นก้ามหนีบ dactylus ของขาเดิน
คู่ที่ 2 และ 3 มีขนาดยาว ส่วนท้องมีลักษณะอ่อนนุ่มและบิดงอไปทางขวา ในปูเสฉวนทั้ง
2 เพศ มีระยางค์ว่ายน้ำ 4 คู่ อยู่ที่ส่วนท้อง ซึ่งระยางค์ว่ายน้ำที่อยู่ด้านซ้ายเจริญมาก
และในตัวยู ระยางค์ว่ายน้ำทั้ง 4 คู่ มีลักษณะเป็น uniramous แต่ในตัวยูมีระยางค์
ว่ายน้ำ 3 อันแรก มีลักษณะเป็น biramous ส่วนระยางค์ว่ายน้ำอันสุดท้ายมีลักษณะเป็น
uniramous สำหรับระยางค์ว่ายน้ำที่อยู่คานขวาของทั้ง 2 เพศ มีลักษณะเป็นคู่ขนาด
เล็กมาก 4 คู่

Key to species of genus Diogenes

(modified from Alcock, 1905 Sundara Raj, 1927)

1. Rostriform process a narrow lamina, with free edge spinose at any rate distally. 2
- Rostriform process a slender, simple (non-serrated) spinule. 4
2. Antennal acicle bifurcate, outer branch just or reach beyond base of last joint of peduncle. 3
- Antennal acicle obscurely bifurcate; outer branch not reach base of last joint of peduncle, lower area of outer surface of left cheliped manus flattened. .... Diogenes planimanus Henderson
3. Outer branch of antennal acicle just or reach slightly beyond base of last joint of peduncle; outer surface of propodus of left cheliped beset with conical spines. .... Diogenes diogenes (Herbst)
- Outer branch of antennal acicle reach well beyond base of last joint of peduncle; outer surface of propodus of left cheliped closely and finely granular. .... Diogenes custos (Fabricius)
4. Eystalks shorter than anterior border of carapace. 5
- Eystalks longer than anterior border of carapace; left cheliped pilose. .... Diogenes gardineri Alcock
5. Pollex of left cheliped deflexed. 6
- Pollex of left cheliped not deflexed; a single longitudinal

- row of spinules on upper area of outer surface of left manus.
 .....Diogenes rectimanus Miers
6. Outer surface of manus of left cheliped with a longitudinal crest near the middle line. ....Diogenes avarus Heller
- Outer surface of manus of left cheliped without a longitudinal crest; distal end of dorsal border with a large tubercle.
 .....Diogenes goniochirus For

Diogenes planimanus Henderson, 1893

(แผนภาพที่ 42 และ 43)

- Diogenes planimanus Henderson, 1893. Trans.Linn.Soc. Lond.Zool., 5 : 416, pl. 39, figs. 5-6
- Diogenes planimanus Lanchester, 1902. Proc.Zool. Soc.Lond., 2 : 365-366
- Diogenes custos var. planimanus Alcock, 1905. Catal.Indian Mus., pp. 66-67, pl. 6, fig. 3.
- Diogenes planimanus Sundara Raj, 1927. Bull.Madras. Govt. Mus., 1(1) : 132-133.
- Diogenes custos var. planimanus Gordan, 1956. Bull.Amer. Mus. Nat. Hist., 108(3) : 317.

ลักษณะเด่น

กานตา ลักษณะเกือบเป็นรูปทรงกระบอก มีขนาดสั้นกว่าความกว้างของขอบด้านหน้ากระดูก และความยาวของกานหนวดคู่ที่ 1 มาก rostriform process มีความยาวมากกว่าความยาวของแผ่นที่อยู่ทางด้านบนของกานตาเล็กน้อย ส่วนปลายที่แยกกันนอกของแผ่นกำบังหนวด มีความยาวไม่ถึงฐานปล่องสุดท้ายของกานหนวดคู่ที่ 2 ก้ามข้างซ้ายมี

ขนาดใหญ่กว่าก้ามข้างขวามาก ซึ่งตัวคานนอกบริเวณคอนไปทางคานกลางของ manus มีลักษณะกอนข้างแบน

ลักษณะทั่วไป

กระดอง บริเวณส่วนหน้ามีลักษณะนูนเล็กน้อย ตัวบริเวณตรงกลางเรียบ แต่บริเวณคอนไปทางคานข้าง มีลักษณะเป็นสันตามแนวขวางกระจายอยู่ทั่วไป ซึ่งขอบของสันแต่ละอัน มีลักษณะเป็นพื้นเล็กน้อยขนาดเล็กมาก และมีขนขนาดสั้นและยาวเรียงเป็นแถว บริเวณส่วนหลังของ กระดองมีกลุ่มขนขนาดยาวปกคลุมอยู่อย่างหนาแน่น rostriform process มีลักษณะเป็นแผ่นแคบส่วนปลายแหลม ซึ่งตามขอบมีหนามขนาดเล็กมาก และมีความยาวมากกว่าความยาวของแผ่นที่อยู่ทางคานบนของกานตาเล็กน้อย

กานตา ลักษณะเกือบเป็นรูปทรงกระบอก มีขนาดสั้นกว่าความกว้างของขอบคานหน้ากระดองและความยาวของกานหนวดคู่ที่ 1 มาก กานตา และกานหนวดคู่ที่ 1 มีขนขนาดสั้นกระจายอยู่เล็กน้อย กานหนวดคู่ที่ 2 และแผ่นกำบังหนวด มีขนขนาดยาวกระจายอยู่ห่าง ๆ กัน แผ่นที่อยู่ทางคานบนของกานตามีลักษณะเป็นแผ่นคล้ายพัด ซึ่งบริเวณขอบคานหน้ามีหนามขนาดเล็กเรียงเป็นแถว แผ่นกำบังหนวดมีฐานเป็นแผ่นขนาดใหญ่และส่วนปลายแยกออกเป็น 2 แฉก ซึ่งส่วนปลายที่แยกอันนอก มีความยาวไม่ถึงฐานปล้องสุดท้ายของกานหนวดคู่ที่ 2 และบริเวณขอบคานในที่อยู่ระหว่างส่วนปลายที่แยกออกเป็น 2 แฉก มีหนามขนาดเล็กเรียงเป็นแถว กานหนวดคู่ที่ 2 มีความยาวเท่ากับ ความยาวของกานหนวดคู่ที่ 1

ก้าม ข้างซ้ายมีขนาดใหญ่กว่าข้างขวามาก ซึ่งตัวคานนอกของ merus หยาบ แต่ตัวคานบนส่วนปลายมีหนามกระจายอยู่ทั่วไป บริเวณขอบคานบนของ carpus, propodus และ dactylus มีหนามเรียงเป็นแถวตามความยาว 2 แถว แต่ที่ขอบคานบนของ merus มีหนามเรียงเป็นแถวตามความยาว 1 แถว ซึ่งบริเวณฐานของหนามที่ merus และ carpus มีขนขนาดยาวอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม บริเวณขอบคานกลางของ merus, carpus และ propodus มีลักษณะเป็นพื้นเล็กน้อย และมีกลุ่มขนขนาดยาวกระจายอยู่ทั่วไปเฉพาะที่ขอบคานกลางของ merus carpus มีความยาวใกล้เคียงกับ merus ตัวคานนอกของ carpus

มีตุ่มขนาดเล็กกระจายอยู่ทั่วไป และจะมีตุ่มลักษณะเป็นรูปกรวยขนาดใหญ่แทรกอยู่เล็กน้อย ซึ่งบริเวณฐานของตุ่มมีขนขนาดสั้นและยาว propodus และ dactylus มีนิ้วคานนอก เป็นตุ่มขนาดเล็กกระจายอยู่อย่างหนาแน่น และจะมีตุ่มลักษณะเป็นรูปกรวยแทรกอยู่ที่บริเวณ ส่วนโคนคอนไปทางคานบนของ manus นิ้วคานนอกบริเวณโคนไปทางคานล่างของ manus มีลักษณะค่อนข้างแบน ส่วนกามขวางขวามีนิ้วคานนอกของ merus หยาบ แต่ นิ้วคานนอกของ carpus, propodus และ dactylus มีตุ่มขนาดเล็กกระจายอยู่ทั่วไป ซึ่งบริเวณฐานของตุ่มมีขนขนาดยาวอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม

ขาเดิน ขาเดินคู่ที่ 2 และ 3 มีลักษณะเรียวยาว ค่อนข้างแบน ตามขอบบน ของ merus และ carpus และขอบล่างของ merus มีกลุ่มขนขนาดยาวกระจายทั่วไป นิ้วคานนอกของ merus, carpus และ propodus หยาบ โดยเฉพาะที่ propodus มีตุ่มขนาดเล็กกระจายอยู่ค่อนข้างหนาแน่น แต่ที่ dactylus มีนิ้วเรียบ ตามขอบบนของ merus และ carpus มีหนามเรียงเป็นแถวตามความยาว 1 แถว แต่ที่ propodus และ dactylus มีหนามเรียงเป็นแถวตามความยาว 2 แถว dactylus ของขาเดิน ทั้ง 2 คู่ มีความยาวมากกว่า propodus อย่างเด่นชัด

สี่ ก้านตา กระจก ก้าม ขาเดินคู่ที่ 2 และ 3 มีสี่เหลี่ยมอ่อน

ตัวอย่างที่ใช้ศึกษา (Coll.No. 1081)

ตัวอย่างที่นำมาศึกษาเป็นปูเสฉวนตัวผู้ ได้จากบ้านแม่แม บัตกานี มีความยาว ของกระดอง 9.0 มม.

ตัวอย่าง

หาคทรายแก้ว นครศรีธรรมราช 10♂ 10♀, อวนลากบริเวณสงขลา 12♂ 8♀, บ้านแม่แม บัตกานี 9♂ 10♀, แหลมตาชี บัตกานี 3♂ 4♀

ถิ่นอาศัย

ชายฝั่งทะเลที่เป็นหาดทรายซึ่งอยู่ใต้อ่าว

การกระจาย

อ่าวเบงกอล มีคราส และคาบสมุทรมมาเลย์

Diogenes diogenes (Herbst, 1791)

(แผนภาพที่ 44 และ 45)

- Diogenes diogenes Henderson, 1893. Trans.Linn.Soc.Lond.Zool.,
5 : 412-413.
- Diogenes diogenes Alcock, 1905. Catal.Indian Mus., pp. 62-63,
pl. 15, fig. 13.
- Diogenes diogenes Southwell, 1906. Rep.Pearl Oyster Fish.,
5(35) : 214.
- Diogenes diogenes Sundara Raj, 1927. Bull.Madras Govt.Mus.,
1(1) : 132.
- Diogenes diogenes Boone, 1935. Bull.Vanderbilt Mar.Mus., 6 :
26-28, pl. 4.
- Diogenes diogenes Gravely, 1941. Bull.Madras Govt.Mus., 5(1) :
78.
- Diogenes diogenes Kamaleveni, 1949. Rec.Indian Mus., 47 : 81.
- Diogenes diogenes Gordan, 1956. Bull Amer.Mus.Nat.Hist.,
108(3) : 317.
- Diogenes diogenes Chuang, 1961. On Malayan Shores.Singapore,
p. 183.

ลักษณะเด่น

กานตา ลักษณะเกือบเป็นรูปทรงกระบอก มีขนาดสั้นกว่าความกว้างของขอบ
คานหน้ากระตอง และความยาวของกานหนวดคู่ที่ 1 มาก rostriform process มี
ความยาวมากกว่าความยาวของแผ่นที่อยู่ทางคานบนของกานตามาก ส่วนปลายที่แยกอัน
นอกของแผ่นก้ำบังหนวดมีความยาวไปถึงฐาน หรือเกินกว่าฐานปล้องสุดท้ายของกานหนวด

คูที่ 2 เล็กน้อย ก้ามข้างซ้ายมีขนาดใหญ่กว่าก้ามข้างขวามาก ซึ่งผิวค่านอกของ propodus มีหนามลักษณะเป็นรูปกรวย กระจายอยู่ทั่วไป

ลักษณะทั่วไป

กระดอง บริเวณส่วนหน้ามีลักษณะแบน ผิวบริเวณตรงกลางเรียบ แต่บริเวณคอนไปทางข้าง มีลักษณะเป็นสันตามแนวขวาง กระจายอยู่ทั่วไป ซึ่งขอบของสันแต่ละอัน มีลักษณะเป็นฟันเลื่อยขนาดเล็กมาก และมีขนขนาดสั้นและยาวเรียงเป็นแถว บริเวณส่วนหลังของกระดองมีกลุ่มขนขนาดยาวปกคลุมอยู่อย่างหนาแน่น rostriform process มีลักษณะเป็นแผ่นแคบ ซึ่งตามขอบและส่วนปลายมีหนามขนาดเล็ก และมีความยาวมากกว่าความยาวของแผ่นที่อยู่ทางคานบนของกานตามาก

กานตา ลักษณะเกือบเป็นรูปทรงกระบอก มีขนาดสั้นกว่าความกว้างของขอบคานหน้ากระดองและความยาวของกานหนวดคูที่ 1 มาก กานหนวดคูที่ 1 และ 2 มีขนขนาดยาวกระจายอยู่ห่าง ๆ กัน แผ่นกำบังหนวดมีขนขนาดยาวกระจายอยู่ทั่วไป แผ่นที่อยู่ทางคานบนของกานตา มีลักษณะเป็นแผ่นคล้ายพัด ซึ่งบริเวณขอบคานหน้ามีหนามขนาดเล็กเรียงเป็นแถว แผ่นกำบังหนวดมีฐานเป็นแผ่นขนาดใหญ่และส่วนปลายแยกออกเป็น 2 แฉก ซึ่งส่วนปลายที่แยกอันนอกมีความยาวไปถึงฐานหรือเกินกว่าฐานปล่องสุดท้ายของกานหนวดคูที่ 2 เล็กน้อย และบริเวณขอบคานในที่อยู่ระหว่างส่วนปลายที่แยกออกเป็น 2 แฉก มีหนามขนาดเล็กเรียงเป็นแถว กานหนวดคูที่ 2 มีขนาดสั้นกว่าความยาวของกานหนวดคูที่ 1 มาก

ก้าม ข้างซ้ายมีขนาดใหญ่กว่าข้างขวามาก ซึ่งผิวค่านอกของ merus หยาบ แต่ผิวคานบนส่วนปลาย มีหนามลักษณะเป็นรูปกรวยกระจายอยู่ทั่วไป บริเวณขอบคานบนของ carpus, propodus และ dactylus มีหนามเรียงเป็นแถวตามความยาว 2 แถว แต่ที่ขอบคานบนของ merus มีหนามเรียงเป็นแถวตามความยาว 1 แถว ซึ่งบริเวณฐานของหนามทั้ง 3 ปล่อง มีขนขนาดยาวอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม บริเวณขอบคานล่างของ merus, carpus และ propodus มีลักษณะเป็นฟันเลื่อยขนาดเล็ก และมีกลุ่มขนขนาดสั้นและยาวกระจายอยู่ทั่วไป carpus มีความยาวใกล้เคียงกับ merus ผิวคานนอกของ carpus,

propodus และ dactylus มีหนามลักษณะเป็นรูปกรวย กระจายอยู่ทั่วไป ซึ่งบริเวณฐานของหนามมีขนขนาดสั้นอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม ส่วนก้ามขาขวามีนิ้วคานนอกของ merus หยาบ แก่นิ้วคานนอกของ carpus, propodus และ dactylus มีหนามลักษณะเป็นรูปกรวยกระจายอยู่ทั่วไป ซึ่งบริเวณฐานของหนามมีขนขนาดยาวอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม

ขาเดิน ขาเดินคู่ที่ 2 และ 3 มีลักษณะเรียว ยาว ค่อนข้างแบน ตามขอบบนของ merus, carpus และ propodus และขอบล่างของ merus มีกลุ่มขนขนาดยาวกระจายทั่วไป แต่ที่ขอบบนและขอบล่างของ dactylus มีขนขนาดยาวเรียงเป็นแถวตามความยาว นิ้วคานนอกของ merus, carpus และ propodus หยาบ โดยเฉพาะที่ propodus มีปุ่มขนาดเล็กกระจายทั่วไป แต่ที่ dactylus มีนิ้วเรียบ ตามขอบบนของ merus, carpus และ dactylus มีหนามเรียงเป็นแถวตามความยาว 1 แถว แต่ที่ propodus มีหนามเรียงเป็นแถวตามความยาว 2 แถว dactylus ของขาเดินทั้ง 2 คู่ มีความยาวมากกว่า propodus อย่างเห็นชัด

สี่ กระคอง ก้าม ขาเดินคู่ที่ 2 และ 3 มีสี่เหลี่ยมอ่อน และมีสี่เหลี่ยมมุมแหลมอยู่ทั่วไปที่ก้ามทั้ง 2 ข้าง และขาเดินทั้ง 2 คู่ ก้านตามีสี่เหลี่ยมอ่อนและมีแถบสีดำตามความยาวจำนวน 2 แถบ อยู่ที่นิ้วคานบน

ตัวอย่างที่ใช้ศึกษา (Coll.No. 1142)

ตัวอย่างที่นำมาศึกษาเป็นปูเสฉวนตัวเมีย ใ้จากอวนลากบริเวณปัตตานี มีความยาวของกระคอง 16.9 มม.

ตัวอย่าง

อวนลากบริเวณแหลมสิงห์ จันทบุรี 30° 20', หัวหิน ประจวบคีรีขันธ์ 10', อวนลากบริเวณสงขลา 100° 60', อวนลากบริเวณปัตตานี 130° 10'

ถิ่นอาศัย

พื้นที่ท้องทะเลระดับลึก

การกระจาย

อินเดียน มัลดีฟส์ นิโคบาร์ และมาเลเซีย

Diogenes custos (Fabricius, 1798)

(แผนภาพที่ 46 และ 47)

Diogenes miles de Man, 1888. Journ. Linn. Soc. Zool., 22 : 232-236, pl. 15, figs. 7-9.

Diogenes custos Henderson, 1893. Trans. Linn. Soc. Lond. Zool., 5 : 414-415.

Diogenes custos Alcock, 1905. Catal. Indian Mus., pp. 64-65, pl. 6, figs. 1-1a.

Diogenes custos Stimpson, 1907. Smithson. Misc. Coll., 69 ; 201.

Diogenes custos Sundara Raj, 1927. Bull. Madras Govt. Mus., 1(1) : 133.

Diogenes custos Gravely, 1941. Bull. Madras Govt. Mus., 5(1) : 77.

Diogenes custos Gordan, 1956. Bull. Amer. Mus. Nat. Hist., 108(3) : 317.

ลักษณะเด่น

ก้นตา ลักษณะเกือบเป็นรูปทรงกระบอก มีขนาดสั้นกว่าความกว้างของขอบ
 ก้นหน้ากระตองและความยาวของก้นหนวดคู่ที่ 1 มาก rostriform process มี
 ความยาวมากกว่าความยาวของแผ่นที่อยู่ทางด้านบนของก้นตามาก ส่วนปลายที่แยกอัน
 นอกของแผ่นกำบังหนวดมีความยาวเกินกว่าฐานปล้องสุดท้ายของก้นหนวดคู่ที่ 2 อย่างชัด
 เจน ก้ามข้างซ้ายมีขนาดใหญ่กว่าก้ามข้างขวา กิ่งผิวค้ำนอกของ propodus มี
 คู่ขนาดเล็กมาก กระจายอยู่อย่างหนาแน่น

ลักษณะทั่วไป

กระตอง บริเวณส่วนหน้ามีลักษณะนูนเล็กน้อย ผิวบริเวณตรงกลางเรียบ แต่
 บริเวณคอนไปทางค้ำข้าง มีลักษณะเป็นสันตามแนวขวางกระจายอยู่ทั่วไป ซึ่งขอบของ
 สันแต่ละอันมีลักษณะเป็นพื้นเล็กน้อยขนาดเล็กมาก และมีขนขนาดสั้นและยาวเรียงเป็นแถว
 บริเวณส่วนหลังของกระตอง มีกลุ่มขนขนาดยาวปกคลุมอยู่อย่างหนาแน่น rostriform

process มีลักษณะเป็นแผ่นแคบ ซึ่งตามขอบและส่วนปลายมีหนามขนาดเล็ก และมีความยาวมากกว่าความยาวของแผ่นที่อยู่ทางด้านบนของก้านตามาก

ก้านตา ลักษณะเกือบเป็นรูปทรงกระบอก มีขนาดสั้นกว่าความกว้างของขอบคานหน้ากระดองและความยาวของก้านหนวคคู่ที่ 1 มาก บริเวณส่วนโคนของก้านตา และก้านหนวคคู่ที่ 1 มีกลุ่มขนขนาดสั้นและยาวกระจายอยู่เล็กน้อย ก้านหนวคคู่ที่ 2 และแผ่นกำบังหนวค มีกลุ่มขนขนาดสั้นและยาวกระจายอยู่ทั่วไป แผ่นที่อยู่ทางด้านบนของก้านตา มีลักษณะเป็นแผ่นคล้ายพัด ซึ่งบริเวณขอบคานหน้ามีหนามขนาดเล็กเรียงเป็นแถว แผ่นกำบังหนวคมีฐานเป็นแผ่นขนาดใหญ่และส่วนปลายแยกออกเป็น 2 แฉก ซึ่งส่วนปลายที่แยกอันนอกมีความยาวเกินกว่าฐานปล่องสุดท้ายของก้านหนวคคู่ที่ 2 อย่างชัดเจน และบริเวณขอบคานในที่อยู่ระหว่างส่วนปลายที่แยกออกเป็น 2 แฉก มีหนามขนาดเล็กเรียงเป็นแถว ก้านหนวคคู่ที่ 2 มีความยาวเท่ากับ ความยาวของก้านหนวคคู่ที่ 1

ก้าม ข้างซ้ายมีขนาดใหญ่กว่าข้างขวามาก ซึ่งผิวคานนอกของ merus หยาบ แต่ผิวคานบนส่วนปลายมีหนามกระจายอยู่ทั่วไป บริเวณขอบคานบนของ carpus, propodus และ dactylus มีหนามเรียงเป็นแถวตามความยาว 2 แถว แต่ที่ขอบคานบนของ merus มีหนามเรียงเป็นแถวตามความยาว 1 แถว ซึ่งบริเวณฐานของหนามทั้ง 4 ปล่อง มีขนขนาดสั้นและยาวอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม บริเวณขอบคานล่างของ merus, carpus และ propodus มีลักษณะเป็นพื้นเลื่อย และมีกลุ่มขนขนาดสั้นและยาวกระจายอยู่เล็กน้อย carpus มีความยาวใกล้เคียงกับ merus ผิวคานนอกของ carpus, propodus และ dactylus มีคัมขนาดเล็กมากกระจายอยู่อย่างหนาแน่น แต่ที่ dactylus มีคัมลักษณะเป็นรูปกรวยแทรกอยู่เล็กน้อย ส่วนก้ามข้างขวามีผิวคานนอกของ merus หยาบ แต่ผิวคานนอกของ carpus, propodus และ dactylus มีคัมขนาดเล็กกระจายอยู่ทั่วไป ซึ่งบริเวณฐานของคัมมีขนขนาดยาวอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม

ขาเดิน ขาเดินคู่ที่ 2 และ 3 มีลักษณะเรียวยาว ค่อนข้างแบน ตามขอบบนและขอบล่างของ merus, carpus และ propodus มีกลุ่มขนขนาดสั้นและยาวกระจายทั่วไป แต่ที่ขอบบนและขอบล่างของ dactylus จะมีขนขนาดสั้นและยาวเรียง

เป็นแถวตามความยาว นิ้วคานนอกของ merus, carpus และ propodus ท้าย โดยเฉพาะที่ propodus มีปุ่มขนาดเล็กกระจายอยู่อย่างหนาแน่น แต่ที่ dactylus มีนิ้วเรียบ ตามขอบบนของ merus และ carpus มีหนามเรียงเป็นแถวตามความยาว 1 แถว แต่ที่ propodus และ dactylus มีหนามเรียงเป็นแถวตามความยาว 2 แถว dactylus ของขาเดินทั้ง 2 คู่ มีความยาวมากกว่า propodus อย่างเด่นชัด

สี่ กระจุก ก้าม ขาเดินคู่ที่ 2 และ 3 มีสี่เหลี่ยมอ่อน และมีสีน้ำตาลปนส้ม แทรกอยู่ทั่วไปที่ก้ามทั้ง 2 ข้าง และขาเดินทั้ง 2 คู่ ก้นตามีสี่เหลี่ยมอ่อน

ตัวอย่างที่ใช้ศึกษา (Coll.No. 1143)

ตัวอย่างที่นำมาศึกษาเป็นปูเสฉวนตัวผู้ ใ้จากท่าเทียบเรือปากบารา สตูล มีความยาวของกระจุก 16.4 มม.

ตัวอย่าง

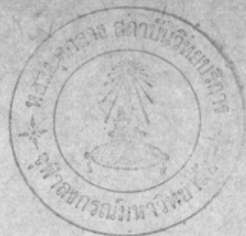
ท่าเทียบเรือปากบารา สตูล 1♂, สถานที่ป่า กระจุก 2♂

ถิ่นอาศัย

ชายฝั่งทะเลที่เป็นหาดทรายปนโคลนซึ่งอยู่ใต้ระดับน้ำลง

การกระจาย

อ่าวเบงกอล มีคราส หมู่เกาะมะริด และชายฝั่งทะเลทางตะวันออกเฉียงใต้ของออสเตรเลีย

Diogenes gardineri Alcock, 1905

(แผ่นภาพที่ 48 และ 49)

- Diogenes gardineri Alcock, 1905. Catal. Indian Mus., pp. 73-74.
- Diogenes gardineri Forest, 1956. Bull. Mus. Hist. Nat. Paris, 28(6): 529, fig. 16.
- Diogenes gardineri Gordan, 1956. Bull. Amer. Mus. Nat. Hist., 108(3): 317.
- Diogenes gardineri Lewinsohn, 1969. Zool. Verh. Nat. Hist. Leiden, 104 : 45 - 47.

ลักษณะเกิน

กานตา ลักษณะเป็นรูปทรงกระบอก มีความยาวมากกว่าความกว้างของขอบคานหน้ากระดูก แต่มีขนาดสั้นกว่าความยาวของกานหนวดคู่ที่ 1 เล็กน้อย rostriform process มีความยาวมากกว่าความยาวของแผ่นที่อยู่ทางคานบนของกานตา เล็กน้อย กามข้างซ้ายมีขนาดใหญ่กว่ากามข้างขวามาก และมีกลุ่มขนลักษณะอ่อนนุ่ม ขนาดยาว ปกคลุมอยู่อย่างหนาแน่น

ลักษณะทั่วไป

กระดูก บริเวณส่วนหน้ามีลักษณะค่อนข้างแบน ผิวบริเวณตรงกลางค่อนข้างเรียบ แต่บริเวณโคนไปทางคานข้าง มีลักษณะเป็นสันตามแนวขวางกระจายอยู่ทั่วไป ซึ่งขอบของสันแต่ละอัน มีลักษณะเป็นพื้นเล็กน้อยขนาดเล็มาก และมีขนขนาดยาวเรียงเป็นแถว บริเวณส่วนหลังของกระดูกมีกลุ่มขนขนาดสั้น กระจายอยู่ห่าง ๆ กัน rostriform process มีลักษณะเป็นหนาม เรียว และมีความยาวมากกว่าความยาวของแผ่นที่อยู่ทางคานบนของกานตา เล็กน้อย

กานตา ลักษณะเป็นรูปทรงกระบอก เรียว ยาว มีความยาวมากกว่าความกว้างของขอบคานหน้ากระดูก แต่มีขนาดสั้นกว่าความยาวของกานหนวดคู่ที่ 1 เล็กน้อย กานตากานหนวดคู่ที่ 2 และแผ่นกำบังหนวด มีกลุ่มขนขนาดสั้นและยาวกระจายอยู่ห่าง ๆ กัน แผ่น

ที่อยู่ทางก้านบนของก้านตา มีลักษณะเป็นแผ่นคล้ายพัด ซึ่งบริเวณขอบด้านหน้ามีหนามขนาดเล็กเรียงเป็นแถว แผ่นก้านบังหนวคมีลักษณะเป็นรูปสามเหลี่ยม ซึ่งบริเวณขอบด้านในมีหนามขนาดเล็ก 2 - 3 อัน แต่ที่ขอบด้านนอกมีหนามขนาดเล็ก 1 - 2 อัน และมีความยาวเกินกว่าฐานปล้องสุดท้ายของก้านหนวคคู่ที่ 2 เล็กน้อย ก้านหนวคคู่ที่ 2 มีขนาดสั้นกว่าความยาวของก้านหนวคคู่ที่ 1 มาก

ก้าม ข้างซ้ายมีขนาดใหญ่กว่าข้างขวามาก และมีกลุ่มขนลักษณะอ่อนนุ่มขนาดยาวปกคลุมอยู่อย่างหนาแน่น merus มีผิวค้ำนอกหยาบและตามขอบล่างมีลักษณะเป็นฟันเลื่อย carpus มีผิวค้ำนอกบริเวณตรงกลางเป็นตุ่มรูปกรวยกระจายอยู่เล็กน้อย แต่ผิวค้ำนอกส่วนปลายมีหนามลักษณะแข็งแรงเรียงเป็นแถวตามแนวขวาง และบริเวณขอบค้ำบนมีหนามลักษณะแข็งแรงเรียงเป็นแถวตามความยาว 1 แถว ผิวค้ำนอกบริเวณตรงกลางและบริเวณโคนไปทางค้ำล่างของ propodus มีตุ่มขนาดเล็กกระจายอยู่ทั่วไป ตามขอบบนของ manus และ dactylus มีลักษณะเป็นฟันเลื่อยขนาดเล็ก ส่วนก้ามข้างขวามีผิวค้ำบนและค้ำนอกค่อนข้างเรียบ และมีกลุ่มขนลักษณะอ่อนนุ่มขนาดยาวปกคลุมอยู่อย่างหนาแน่น

ขาเดิน ขาเดินคู่ที่ 2 และ 3 มีลักษณะเรียวยาว โคนข้างแบน ผิวค้ำนอกของ merus, carpus, propodus และ dactylus หยาบ และมีกลุ่มขนลักษณะอ่อนนุ่มขนาดสั้นและยาวกระจายอยู่ทั่วไป ซึ่งกลุ่มขนที่อยู่ตามขอบบนและขอบล่างของ dactylus จะหนาแน่นกว่าบริเวณอื่น บริเวณขอบค้ำบนส่วนปลายของ carpus มีหนามลักษณะแข็งแรง 1 อัน dactylus ของขาเดินทั้ง 2 คู่ มีความยาวมากกว่า propodus

สี กระจก ก้าม ขาเดินคู่ที่ 2 และ 3 มีสีน้ำตาลอ่อน ก้านตามีสีเหลืองอ่อน ตัวอย่างที่ใช้ศึกษา (Coll.No. 1146)

ตัวอย่างที่นำมาศึกษาเป็นปูเสฉวนตัวผู้โตจากอ่างศิลา ชลบุรี มีความยาวของกระจก 4.5 มม.

ตัวอย่าง

อ่างศิลา ชลบุรี 10 10,, อ่าวหน้าทอน เกาะสมุย สุราษฎร์ธานี 10, หาด
ราไวย์ ภูเก็ต 10

ถิ่นอาศัย

ชายฝั่งทะเลที่เป็นหาดทรายหรือโคลนปนทราย

การกระจาย

อินเดีย

Diogenes rectimanus Miers, 1884

(แผนภาพที่ 50 และ 51)

- Diogenes rectimanus Henderson, 1893. Trans.Linn.Soc.Lond.Zool.,
5 : 419.
- Diogenes rectimanus Lanchester, 1902. Proc.Zool.Soc.Lond.,
2 : 366.
- Diogenes rectimanus Alcock, 1905. Catal.Indian Mus., p. 71,
pl. 6, fig. 8.
- Diogenes rectimanus Southwell, 1906. Rep.Pearl Oyster Fish.,
5(35) : 213.
- Diogenes rectimanus Thompson, 1943. The John Murray Expd.,
7(5) : 415.
- Diogenes rectimanus Gordan, 1956. Bull.Amer.Mus.Nat.Hist.,
108(3) : 318.

ลักษณะเด่น

ก้านตา ลักษณะเป็นรูปทรงกระบอก มีขนาดสั้นกว่าความกว้างของขอบคานหน้า
กระดองและความยาวของก้านหนวดคู่ที่ 1 มาก rostriform process มีขนาดสั้นกว่า

ความยาวของแผ่นที่อยู่ทางคานบนของกานตา ก้ามข้างชายมีขนาดใหญ่กว่าก้ามข้างขวา
มาก ซึ่งผิวคานนอกบริเวณคอนไปทางคานบนของ merus มีหนามลักษณะแข็งแรงเรียง
เป็นแถวตามความยาว 1 แถว

ลักษณะทั่วไป

กระดอง บริเวณส่วนหน้ามีลักษณะนูนเล็กน้อย ผิวบริเวณตรงกลางค่อนข้าง
เรียบ แต่บริเวณคอนไปทางคานข้างมีลักษณะเป็นสันตามแนวขวางกระจายอยู่ทั่วไป ซึ่ง
ขอบของสันแต่ละอันมีลักษณะเป็นฟันเลื่อยขนาดเล็กมาก และมีขนขนาดสั้นและยาวเรียง
เป็นแถว บริเวณส่วนหลังของกระดองมีกลุ่มขนขนาดยาวกระจายอยู่ทั่วไป rostriform
process มีลักษณะเป็นหนาม เรียวแหลม และมีขนาดสั้นกว่าความยาวของแผ่นที่อยู่ทาง
คานบนของกานตา

กานตา ลักษณะเป็นรูปทรงกระบอก มีขนาดสั้นกว่าความกว้างของขอบคานหน้า
กระดอง และความยาวของกานหนวคคู้ที่ 1 มาก กานตามีกลุ่มขนขนาดสั้นกระจายอยู่
เล็กน้อย กานหนวคคู้ที่ 1 และแผ่นกำบังหนวคมีขนขนาดสั้นและยาวกระจายอยู่ทั่วไป
กานหนวคคู้ที่ 2 มีขนขนาดยาวเรียงเป็นแถวอยู่ที่ขอบคานนอก แผ่นที่อยู่ทางคานบนของ
กานตามีลักษณะเป็นแผ่นคล้ายฟัด ซึ่งบริเวณขอบคานหน้ามีหนามเรียงเป็นแถว แผ่นกำบัง
หนวคมีลักษณะเป็นรูปสามเหลี่ยม ซึ่งบริเวณขอบคานในมีหนาม 3-4 อัน เรียงเป็นแถว
และมีความยาวไม่ถึงฐานปล่องสุดท้ายของกานหนวคคู้ที่ 2 กานหนวคคู้ที่ 2 มีขนาด
สั้นกว่าความยาวของกานหนวคคู้ที่ 1 เล็กน้อย

ก้าม ข้างชายมีขนาดใหญ่กว่าข้างขวามาก ซึ่งผิวคานนอกของ merus หยาบ
แต่ผิวคานบนส่วนปลายมีหนาม ซึ่งตรงปลายโค้งลงกระจายอยู่ทั่วไป บริเวณขอบคานบนของ
carpus, propodus และ dactylus และขอบคานล่างของ merus, carpus และ
propodus มีลักษณะเป็นฟันเลื่อย ตามขอบบนและขอบล่างของ merus, carpus
และ propodus และขอบบนของ dactylus มีกลุ่มขนขนาดสั้นและยาวกระจายอยู่ทั่วไป
carpus มีขนาดสั้นกว่า merus เล็กน้อย ผิวคานนอกของ carpus, propodus และ
dactylus มีตุ่มลักษณะเป็นรูปกรวยกระจายอยู่ทั่วไป แต่ผิวคานนอกบริเวณคอนไป

ทางคานบนของ manus มีหนามลักษณะแข็งแรงเรียงเป็นแถวตามความยาว 1 แถว
ขนานไปกับขอบคานบน ซึ่งบริเวณฐานของค้อนและหนามมีขนขนาดสั้นอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม
ส่วนก้ามข้างขวามีผิวคานนอกหยาบ และมีกลุ่มขนขนาดยาวปกคลุมอยู่คอนข้างหนาแน่น

ขาเดิน ขาเดินคู่ที่ 2 และ 3 มีลักษณะเรียวยาว ค้อนข้างแบน ตามขอบ
บนและขอบล่างมีกลุ่มขนขนาดสั้นและยาวกระจายอยู่ทั่วไป ซึ่งกลุ่มขนที่อยู่ตามขอบบน
และขอบล่างของ dactylus จะหนาแน่นกว่าบริเวณอื่น ผิวคานนอกของ merus,
carpus และ propodus หยาบ แต่ที่ dactylus มีผิวเรียบ ตามขอบบน
carpus ของขาเดินคู่ที่ 3 ข้างซ้ายมีหนามขนาดเล็กกระจายอยู่ทาง ๆ กัน แต่ขอบ
บนของ carpus ของขาเดินคู่ที่ 2 มีหนามลักษณะแข็งแรงเรียงเป็นแถวตามความยาว
1 แถว dactylus ของขาเดินทั้ง 2 คู่ มีความยาวมากกว่า propodus อย่าง
เด่นชัด

สี ก้นตา กระจก ก้าม ขาเดินคู่ที่ 2 และ 3 มีสีเหลืองอ่อน และจะมีปื้น
สีน้ำตาลเข้มแทรกอยู่ทั่วไปที่ก้ามทั้ง 2 ข้าง แต่ที่ขาเดินทั้ง 2 คู่ จะมีแถบสีน้ำตาลเข้ม
ตามขวางเป็นช่วง ๆ

ตัวอย่างที่ใช้ศึกษา (Coll.No. 1150)

ตัวอย่างที่นำมาศึกษาเป็นปูเสฉวนตัวผู้ ใ้จากหัวหิน ประจวบคีรีขันธ์ มีความ
ยาวของกระจก 15.3 มม.

ตัวอย่าง

หัวหิน ประจวบคีรีขันธ์ 2♂ 1♀, บัตตานี 1♂, ปากเม็ญ ตรัง 1♀

ถิ่นอาศัย

ชายฝั่งทะเลที่เป็นหาดทรายหรือทรายปนโคลน

การกระจาย

ชายฝั่งทะเลด้านตะวันออกของอินเดียน มัลดีฟส์ ทางเหนือของออสเตรเลีย
และอาเวเคน

Diogenes avarus Heller, 1865

(แผนภาพที่ 52 และ 53)

- Diogenes avarus de Man, 1888. Journ.Linn.Soc.Zool., 22:236.
- Diogenes avarus Henderson, 1893. Trans.Linn.Soc.Lond.Zool., 5:417-418.
- Diogenes avarus Alcock, 1905. Catal.Indian Mus., pp. 68-69, pl. 6, fig. 6.
- Diogenes avarus Henderson, 1915. Rec.Indian Mus., 11 : 28.
- Diogenes avarus Kemp, 1915. Mem.Indian Mus., 5 : 251.
- Diogenes avarus Kemp, 1918. Mem.Asiat.Soc.Bengal, 6 : 254.
- Diogenes avarus Sundara Raj, 1927. Bull.Madras Govt. Mus., 1(1) : 133.
- Diogenes avarus Estampador, 1937. Philippine Journ.Sci., 62(4): 504.
- Diogenes avarus Yap-Chiongco, 1938. Philippine Journ.Sci., 66: 203.
- Diogenes avarus Gravely, 1941. Bull.Madras Govt.Mus., 5(1):77.
- Diogenes avarus Forest, 1956. Bull.Mus.Hist.Nat.Paris, 28(6) : 524 - 527, figs. 1-4.
- Diogenes avarus Gordan, 1956. Bull.Amer.Mus.Nat.Hist., 108(3):316.
- Diogenes avarus Lewinsohn, 1969. Zool.Verh.Nat.Hist.Leiden, 104: 37-42, fig. 4.
- Diogenes avarus Frith, Tantanasiriwong and Bhatia, 1976. Phuket Mar.Biol.Cent.Res.Bull., 10 : 18.

ลักษณะเด่น

กานตา ลักษณะเป็นรูปทรงกระบอก มีขนาดสั้นกว่าความกว้างของขอบคานหน้า
กระดอง และความยาวของกานหนวคคู่ที่ 1 มาก rostriform process มีขนาดสั้น
กว่าความยาวของแผ่นที่อยู่ทางคานบนของกานตา กามข้างซ้ายมีขนาดใหญ่กว่ากามข้าง
ขวามาก ซึ่งนิ้วคานนอกของ manus มีลักษณะนูนเป็นสันตามความยาวอยู่บริเวณตรง
กลาง และ pollex โคนออกทางคานข้าง

ลักษณะทั่วไป

กระดอง บริเวณส่วนหน้ามีลักษณะค่อนข้างแบน นิ้วบริเวณตรงกลางเรียบแต่
บริเวณโคนไปทางคานข้างมีลักษณะเป็นสันตามแนวขวางหรือตามแนวเฉียงกระจายอยู่ทั่ว
ไป ซึ่งขอบของสันแต่ละอันมีลักษณะเป็นฟันเลื่อยขนาดเล็กมาก และมีขนขนาดสั้นและยาว
เรียงเป็นแถว บริเวณส่วนหลังของกระดองมีกลุ่มขนขนาดยาวกระจายอยู่ทั่วไป
rostriform process มีลักษณะเป็นหนาม เรียว และมีขนาดสั้นกว่าความยาวของ
แผ่นที่อยู่ทางคานบนของกานตา

กานตา ลักษณะเป็นรูปทรงกระบอก มีขนาดสั้นกว่าความกว้างของขอบคานหน้า
กระดอง และความยาวของกานหนวคคู่ที่ 1 มาก กานตา กานหนวคคู่ที่ 1 และ 2 และ
แผ่นกำบังหนวค มีขนขนาดยาวกระจายอยู่ต่าง ๆ กัน แผ่นที่อยู่ทางคานบนของกานตา
มีลักษณะเป็นแผ่นคล้ายฟัก ซึ่งบริเวณขอบคานหน้ามีหนามขนาดเล็กเรียงเป็นแถว แผ่น
กำบังหนวคมีลักษณะเป็นรูปสามเหลี่ยม ซึ่งบริเวณขอบคานในมีหนามขนาดเล็ก 5 - 6
อัน เรียงเป็นแถว และมีความยาวเกือบถึงฐานปล้องสุดท้ายของกานหนวคคู่ที่ 2 กาน
หนวคคู่ที่ 2 มีขนาดสั้นกว่าความยาวของกานหนวคคู่ที่ 1

กาม ข้างซ้ายมีขนาดใหญ่กว่าข้างขวามาก ซึ่งนิ้วคานบนและคานนอกมีคุ่มขนาด
เล็กกระจายอยู่ทั่วไป โดยเฉพาะที่ manus มีคุ่มขนาดเล็กกว่าบริเวณอื่น และกระจาย
อยู่อย่างหนาแน่น ตามขอบบนและขอบล่างมีกลุ่มขนลักษณะอ่อนนุ่ม ขนาดสั้นและยาว กระจาย
อยู่ทั่วไป บริเวณขอบคานบนของ merus, carpus, propodus และ dactylus
มีลักษณะเป็นฟันเลื่อยขนาดเล็ก carpus มีความยาวมากกว่า merus นิ้วคานนอกของ

manus มีลักษณะนูนเป็นสันตามความยาวอยู่บริเวณตรงกลาง pollex โคนงอกทาง
 ด้านข้าง ส่วนก้ามขาของขา มีผิวคานบนและคานนอกเป็นท่อนขนาดเล็กกระจายอยู่ทั่วไป
 และมีกลุ่มขนลักษณะอ่อนนุ่ม ขนาดยาว ปกคลุมอยู่โคนขาหน้าแนบ

ขาเดิน ขาเดินคู่ที่ 2 และ 3 มีลักษณะเรียว ยาว โคนขาแบน ตามขอบบน
 ของ merus, carpus และ propodus และขอบล่างของ merus และ propodus
 จะมีกลุ่มขนลักษณะอ่อนนุ่ม ขนาดสั้นและยาวกระจายทั่วไป แต่ที่ขอบบนและขอบล่างของ
 dactylus มีขนลักษณะอ่อนนุ่มขนาดสั้นและยาวเรียงเป็นแถว ผิวคานนอกของ merus
 carpus, propodus และ dactylus โคนข้างเรียบ ยกเว้นบริเวณประมาณครึ่งหนึ่ง
 ไปทางคานบนของ propodus จะมีผิวหยาบ carpus มีหนามขนาดเล็ก 1 - 2 อัน
 อยู่ที่ขอบคานบนส่วนปลาย dactylus ของขาเดินทั้ง 2 คู่มีความยาวมากกว่า
 propodus อย่างเห็นชัด

สี่ กระจอก ก้าม ขาเดินคู่ที่ 2 และ 3 มีสีเหลืองอ่อน และมีสีส้มแทรกอยู่ทั่ว
 ไปที่ก้ามทั้ง 2 ข้าง แต่ที่ merus, carpus และ propodus ของขาเดินทั้ง 2 คู่
 จะมีแถบสีส้มตามขวาง ทนาคคู่ที่ 2 มีสีเหลืองอ่อน ซึ่งแต่ละอันมีวงแหวนสีส้ม 8 วง
 ก้านตามีสีเหลืองอ่อนปนส้ม

ตัวอย่างที่ใช้ศึกษา (Coll.No. 1170)

ตัวอย่างที่นำมาศึกษาเป็นปูเสฉวนตัวผู้ ใ้จากอ่างศิลา ชลบุรี มีความยาวของ
 กระจอก 9.7 มม.

ตัวอย่าง

แหลมสิงห์ จันทบุรี 2♂ 2♀, แหลมแม่พิมพ์ ระยอง 2♂, สถานีประมงทะเล
 ระยอง 1♂, อ่างศิลา ชลบุรี 1♂ 4♀, วัดศรีสุทธาวาส สมุทรสาคร 1♂, คอนหอยหลอด
 สมุทรสงคราม 11♂ 9♀, หาดชะอำ เพชรบุรี 5♂, หาดเจ้าสำราญ เพชรบุรี 18♂ 2♀,
 หัวหิน ประจวบคีรีขันธ์ 1♂, ปากน้ำหลังสวน ชุมพร 1♀, ปากน้ำไชยา สุราษฎร์ธานี
 5♂ 3♀, บ้านหัวถนน เกาะสมุย สุราษฎร์ธานี 2♂, อ่าวหน้าทอน เกาะสมุย สุราษฎร์ธานี
 17♂ 1♀, บ้านปลายแหลม เกาะสมุย สุราษฎร์ธานี 2♂, แหลมสมิหลา สงขลา 2♂,

ทำเทียบเรือปากมหารา สตุล 40 10, ทากราไวย์ ภูเก็ท 90 10, ปากน้ำระนอง ระนอง
90 10

ถิ่นอาศัย

ชายฝั่งทะเล ปากแม่น้ำ ทำเทียบเรือ ที่เป็นทรายปนโคลนหรือโคลนปนทราย
และหาดทรายหรือหาดโคลน

การกระจาย

อ่าวเบงกอล มีคราส หมู่เกาะมะริด นิโคบาร์ เวียดนาม สิงคโปร์ ฟิลิปปินส์
ของแคมพูร์เวด อ่าวเปอร์เซีย และฝั่งตะวันออกของแอฟริกา

Diogenes goniochirus Forest, 1956

(แผนภาพที่ 54 และ 55)

Diogenes goniochirus Forest, 1956. Bull. Mus. Hist. Nat. Paris,
28(6) : 527-528, figs. 5-7.

ลักษณะเด่น

ก้านตา ลักษณะเป็นรูปทรงกระบอก มีขนาดสั้นกว่าความกว้างของขอบคาน
หน้ากระดอง และความยาวของก้านหนวดคู่ที่ 1 มาก rostriform process มี
ขนาดสั้นกว่าความยาวของแผ่นที่อยู่ทางคานบนของก้านตามาก ก้ามข้างซ้ายมีขนาดใหญ่
กว่าก้ามข้างขวามาก ซึ่งผิวคานนอกบริเวณตรงกลางทางส่วนปลายคานไปทางคานบนของ
carpus มีตุ่มขนาดใหญ่ 1 ตุ่ม และผิวคานนอกของ manus ไม่มีลักษณะเป็นสัน แต่
ขอบคานบนส่วนปลายมีตุ่มขนาดใหญ่ 1 ตุ่ม

ลักษณะทั่วไป

กระดอง บริเวณส่วนหน้ามีลักษณะนูนเล็กน้อย ผิวบริเวณตรงกลางเรียบ แต่
บริเวณคานไปทางคานข้าง มีลักษณะเป็นสันตามแนวขวางกระจายอยู่ทาง ๆ กัน ซึ่งขอบ
ของสันแต่ละอันมีลักษณะเป็นพื้นเล็กน้อยขนาดเล็กมาก และมีขนาดสั้นเรียงเป็นแถว บริเวณ
ส่วนหลังของกระดอง มีกลุ่มขนขนาดยาวกระจายอยู่ทั่วไป rostriform process มี

ลักษณะเป็นหนามขนาดเล็ก และมีขนาดสั้นกว่าความยาวของแผ่นที่อยู่ทางด้านบนของก้าน
ตามาก

ก้านตา ลักษณะเป็นรูปทรงกระบอก มีขนาดสั้นกว่าความกว้างของขอบคานหน้า
กระดอง และความยาวของก้านหนวดคู่ที่ 1 มาก บริเวณส่วนโคนของก้านตาและก้านหนวด
คู่ที่ 1 มีกลุ่มขนขนาดสั้นกระจายอยู่เล็กน้อย ก้านหนวดคู่ที่ 2 มีขนาดยาวเรียงเป็น
แถวอยู่ที่ขอบคานนอก แผ่นที่อยู่ทางด้านบนของก้านตามีลักษณะเป็นรูปสามเหลี่ยม ซึ่งส่วน
ปลายมีหนามขนาดเล็ก 2 อัน แผ่นกำบังหนวดมีลักษณะเป็นรูปสามเหลี่ยม ซึ่งบริเวณขอบ
คานในมีหนามขนาดเล็ก 4 อัน เรียงเป็นแถว และมีความยาวไม่ถึงฐาน ปล้องสุดท้ายของ
ก้านหนวดคู่ที่ 2 ก้านหนวดคู่ที่ 2 มีความยาวมากกว่าความยาวของก้านหนวดคู่ที่ 1 เล็กน้อย
ก้าม ข้างซ้ายมีขนาดใหญ่กว่าข้างขวามาก ซึ่งผิวคานบนและคานนอกมีตุ่มขนาด
เล็กกระจายอยู่ทั่วไป โดยเฉพาะที่ manus มีตุ่มขนาดเล็กกว่าบริเวณอื่น และกระจายอยู่
อย่างหนาแน่น ตามขอบบนและขอบล่างของ merus มีกลุ่มขนลักษณะอ่อนนุ่มขนาดยาว
กระจายอยู่ทั่วไป แต่ตามขอบบนของ carpus, propodus และ dactylus มีกลุ่ม
ขนลักษณะอ่อนนุ่ม ขนาดสั้นกระจายอยู่ห่าง ๆ กัน บริเวณขอบคานบนของ carpus,
propodus และ dactylus มีลักษณะเป็นพื้นเลื่อยขนาดเล็ก carpus มีความยาว
มากกว่า merus เล็กน้อย และผิวคานนอกบริเวณตรงกลางทางส่วนปลายคานไปทางคาน
บนมีตุ่มขนาดใหญ่ 1 ตุ่ม ผิวคานนอกของ manus ไม่มีลักษณะเป็นสัน แต่ขอบคานบนส่วน
ปลายมีตุ่มขนาดใหญ่ 1 ตุ่ม pollex โคนงอกทางคานข้าง ส่วนก้ามขวา มีผิว
คานบนและคานนอกเป็นตุ่มขนาดเล็กกระจายอยู่ทั่วไป และตามขอบบนและขอบล่างมีกลุ่มขน
ลักษณะอ่อนนุ่ม ขนาดยาวกระจายอยู่อย่างหนาแน่น

ขาเดิน ขาเดินคู่ที่ 2 และ 3 มีลักษณะเรียวยาว ค่อนข้างแบน ผิวค่อนข้างเรียบ
ยกเว้นผิวคานบนของ carpus มีลักษณะเป็นพื้นเลื่อยขนาดเล็ก ตามขอบบนของ merus,
carpus, propodus และ dactylus มีกลุ่มขนลักษณะอ่อนนุ่ม ขนาดสั้นและยาวกระจาย
อยู่หนาแน่นกว่าขอบคานล่าง dactylus ของขาเดินทั้ง 2 คู่ มีความยาวมากกว่า
propodus อย่างเห็นชัด

ดี กระจก ก้าม ขาเดินคู่ที่ 2 และ 3 มีสีขาว และมีสีม่วงแทรกอยู่ทั่วไปที่
ก้ามทั้ง 2 ข้าง แต่ที่ propodus ของขาเดินทั้ง 2 คู่จะมีแถบสีม่วงตามขวาง

ตัวอย่างที่ใช้ศึกษา (Coll.No. 1279)

ตัวอย่างที่นำมาศึกษาเป็นปูเสฉวนตัวผู้ ได้จากหาคชะอำ เพชรบุรี มีความยาว
ของกระจก 7.7 มม.

ตัวอย่าง

หาคชะอำ เพชรบุรี 240 120, หาคเจ้าสำราญ เพชรบุรี 110 10, บ้านแซแม
ปัตตานี 10

ถิ่นอาศัย

ชายฝั่งทะเล ที่เป็นหาดทราย

การกระจาย

เวียดนาม

Genus Calcinus Dana, 1852

ลักษณะทั่วไป

กระจก มีรูปร่างยาว และส่วนหลังของกระจกมีความกว้างมากกว่าส่วนหน้า
ของกระจก กมีลักษณะเป็นรูปสามเหลี่ยมขนาดเล็กอย่างชัดเจน ก้านตา ลักษณะ
เรียว ยาว และเป็นรูปทรงกระบอก แฉกที่อยู่ทางคานบนของก้านตา มีลักษณะเป็นรูป
สามเหลี่ยมขนาดเล็กและอยู่ใกล้กัน แฉกข้างหนวดมีลักษณะเป็นรูปสามเหลี่ยมขนาดค้ำ
เส้นหนวดคู่ที่ 2 มีขนาดยาวและไม่มีขนปกคลุม ฐานของ maxilliped คู่ที่ 3 อยู่ชิด
กัน ก้ามทั้ง 2 ข้างมีขนาดไม่เท่ากัน ซึ่งข้างซ้ายมีขนาดใหญ่กว่าข้างขวา dactylus
ของก้ามเปิดปิดในแนวเฉียง ปลายก้ามหนีบมีลักษณะเป็นหินปูนสีขาว ซึ่งบริเวณผิวคานในของ
ก้ามหนีบมีลักษณะเป็นแฉกคล้ายซอน ขาเดินคู่ที่ 4 ไม่เป็นก้ามหนีบ ส่วนขาเดินคู่ที่ 5 เป็น
ก้ามหนีบ dactylus ของขาเดินคู่ที่ 2 และ 3 มีขนาดสั้น ส่วนท้องมีลักษณะอ่อนนิ่ม

และบิดงอไปทางขวา ในปลูเสฉวนทั้ง 2 เพศ มีระยางค์ว่ายน้ำ 4 คู่อยู่ที่ส่วนท้อง ซึ่งระ-
 ยางค์ว่ายน้ำที่อยู่คานซ้ายเจริญมาก และแต่ละอันมีลักษณะเป็น biramous ส่วนระยางค์
 ว่ายน้ำที่อยู่คานขวา มีลักษณะเป็นท่อนขนาดเล็กรวม 4 คู่

Key to species of genus Calcinus

(modified from Alcock, 1905 Yap-Chiongco, 1938 and Lee, 1969)

1. Eyestalk equal to the anterior width of carapace. Right cheliped manus entire on dorsal border.
 .....Calcinus laevimanus (Randall)
- Eyestalk much longer than the anterior width of carapace. Right cheliped manus serrated on dorsal border..... 2
2. Dactyli of cheliped closely covered with white tubercles. Second and third pereopods alternate with crossbands of brownish black and blue.
 .....Calcinus elegans (H. Milne Edwards)
- Dactyli of cheliped without white tubercles. Second and third pereopods lack crossbands. 3
3. Hairs on ventral border of dactylus and propodus of third pereopod closely beset and form a brush. Chelipeds and pereopods dark brown except their tip white.
 .....Calcinus gaimardii (H. Milne Edwards)
- Hairs on ventral border of dactylus and propodus of third pereopod sparsely beset and not form a brush. Chelipeds and pereopods greyish green except finger-tips and dactyli of pereopods white while the proximal ends of dactyli of pereopods with dark purplish rings.
 ..... Calcinus latens (Randall)

Calcinus laevimanus (Randall, 1839)

(แผนภาพที่ 56 และ 57)

- Calcinus tibicen Dana, 1852. U.S.Expl.Expd.Crust., 13:457.
- Calcinus herbsti Henderson, 1896. Journ.Asiat.Soc.Bengal, 65(2) : 518-519.
- Calcinus herbstii Borradaile, 1898. Proc.Zool.Soc.Lond., p. 462.
- Calcinus herbstii Alcock, 1905. Catal.Indian Mus., p. 53, pl. 5, fig. 4.
- Calcinus herbstii Stimpson, 1907. Smithson.Misc.Coll., 69:208
- Calcinus laevimanus Terao, 1913. Annot.Zool.Japan, 8 : 358.
- Calcinus laevimanus Laurie, 1926. Trans.Linn.Soc.Lond.Zool., 49 : 155.
- Calcinus herbstii Boone, 1935. Bull.Vanderbilt Mar.Mus., 6 : 20, pl. 2, fig. 1.
- Calcinus laevimanus Buitendijk, 1937. Temminckia, 2 : 267-268.
- Calcinus herbstii Yap-Chiongco, 1938. Philippine Journ.Sci., 66 : 205-206, pl. 2, fig. 5.
- Calcinus herbstii Edmonson, 1946. Spec.Publ.Bernice P.Bishop Mus., 22 : 263, fig. 161 a.
- Calcinus laevimanus Barnard, 1950. Ann.S.Afr.Mus., 38:437-438.
- Calcinus herbsti Fize and Serene, 1955. Notes Inst.Oceanogr. Nhatrang Vietnam, 45 : 41-49, fig. 6.
- Calcinus herbsti Forest, 1956. Bull.Raffles Mus. Singapore, 27 : 47.

Calcinus laevimanus Gordan, 1956. Bull. Amer. Mus. Nat. Hist.,
108(3) : 305.

Calcinus laevimanus Miyake, 1956. Publ. Seto Mar. Biol. Lab.,
5(3) : 323-326. figs. 14-15.

Calcinus laevimanus Lee, 1969. Bull. Inst. Zool., 8 : 53.

ลักษณะเด่น

กานตา ลักษณะเป็นรูปทรงกระบอก และมีความยาวเท่ากับ ความกว้างของขอบ
คานหน้ากระดูก แต่มีความยาวมากกว่าความยาวของกานหน้ากระดูกที่ 1 กามข้างซ้ายมีขนาด
ใหญ่กว่ากามข้างขวามาก ซึ่งนิ้วคานบนของ carpus มีร่องตามแนวเฉียง ส่วนกามข้าง
ขวามีขอบคานบนของ manus เรียบ

ลักษณะทั่วไป

กระดูก บริเวณส่วนหน้ามีลักษณะนูนเล็กน้อย นิ้วมีรูขนาดเล็กมากกระจายทั่วไป
บริเวณส่วนหลังของกระดูกมีกลุ่มขนขนาดยาวกระจายอยู่เล็กน้อย ซึ่งบริเวณนี้จากร่องคอ
มีกลุ่มขนหนาแน่นกว่าบริเวณอื่น กรณีลักษณะเป็นรูปสามเหลี่ยมขนาดเล็ก และมีความยาว
เกินฐานของแผ่นที่อยู่ทางคานบนของกานตาเล็กน้อย

กานตา ลักษณะเป็นรูปทรงกระบอก ซึ่งบริเวณส่วนปลายโค้งออกทางคานข้างเล็ก
น้อย และมีความยาวเท่ากับ ความกว้างของขอบคานหน้ากระดูก แต่มีความยาวมากกว่าความ
ยาวของกานหน้ากระดูกที่ 1 กานหน้ากระดูกที่ 1 และ 2 และแผ่นกำบังหนวคมีกลุ่มขนขนาดสั้น
กระจายอยู่เล็กน้อย แผ่นที่อยู่ทางคานบนของกานตา มีลักษณะเป็นรูปสามเหลี่ยมขนาดเล็ก
ซึ่งส่วนปลายมีหนามขนาดเล็ก 1 อัน แผ่นกำบังหนวคมีลักษณะเป็นรูปสามเหลี่ยม ซึ่งนิ้วคาน
บนมีหนามขนาดเล็กมากเรียงเป็นแถว แต่ขอบคานนอกมีหนามขนาดเล็ก 2-3 อัน และมี
ความยาวเกินกว่าฐานปลองสุดท้ายของกานหน้ากระดูกที่ 2 เล็กน้อย

กาม ข้างซ้ายมีขนาดใหญ่กว่าข้างขวามาก ซึ่งนิ้วคานบนและคานนอกเรียบ นิ้ว
คานบนของ carpus มีร่องตามแนวเฉียง ระหว่างกามหนีบจะมีพื้นลักษณะทู่ขนาดใหญ่
จำนวน 1 ซี่ อยู่ที่ pollex และบริเวณนิ้วคานในของกามหนีบมีกลุ่มขนขนาดสั้นกระจาย

อยู่เล็กน้อย ส่วนกามขวางขวามีลักษณะแบนทางความขวางมากกว่ากามขวางซ้าย ซึ่ง
ขอบด้านบนและผิวด้านนอกเรียบ บริเวณผิวด้านในของกามหนึ่งมีกลุ่มขนขนาดสั้น
กระจายอยู่เล็กน้อย

ขาเดิน ขาเดินคู่ที่ 2 และ 3 มีลักษณะค่อนข้างแบน และขนาดสั้นกว่า
ความยาวของกามขวางซ้าย ผิวมีรูขนาดเล็กมากกระจายทั่วไป ขอบด้านบนส่วนปลาย
ของ carpus มีหนามขนาดเล็ก 1 อัน dactylus มีขนาดสั้นกว่า propodus
อย่างเด่นชัด ซึ่งตามขอบล่างมีกลุ่มขนขนาดสั้นกระจายอยู่เล็กน้อย

สี กระจกบริเวณส่วนหน้ามีสีน้ำตาลอ่อน กามสีน้ำตาลเข้มปนดำ ยกเว้น
dactylus และบริเวณประมาณครึ่งหนึ่งทางส่วนล่างของผิวด้านนอก propodus
ของกามขวางซ้าย รวมทั้งส่วนปลาย pollex และ dactylus ของกามขวางขวาจะ
เป็นสีขาว ขาเดินคู่ที่ 2 และ 3 มีสีส้ม ยกเว้น dactylus แต่ละอันมีสีขาว ซึ่ง
บริเวณโคนไปทางส่วนโคนมีจุดสีน้ำตาลแดงอยู่ที่ผิวด้านนอกและด้านในคานละ 1 จุด
และบริเวณโคนไปทางส่วนปลายมีวงแหวนสีน้ำตาลแดง 1 วง ผิวด้านนอกของ
merus และ carpus ของขาเดินแต่ละคู่ มีแถบสีน้ำตาลแดงตามความยาวจำนวน
1 แถบ

ตัวอย่างที่ใช้ศึกษา (Coll.No. 1318)

ตัวอย่างที่นำมาศึกษาเป็นปูเสฉวนตัวผู้ได้จากหาคกระหลิม ภูเก็ต มีความ
ยาวของกระจก 12.2 มม.

ตัวอย่าง

หาคกระหลิม ภูเก็ต 1♂

ถิ่นอาศัย

ชายฝั่งทะเล ที่มีหินก้อนเล็กและปะการังที่ตายแล้ว

การกระจาย

บริเวณอินโด-แปซิฟิก ทะเลอันดามัน ศรีลังกา นิโคบาร์ ญี่ปุ่น ไต้หวัน
ซามัว ทาฮิติ ฮาวาย มอริเชียส ซานชิบาร์ ซีเชเลส ฝั่งตะวันออกและทางใต้ของ
อัฟริกา

Calcinus elegans (H. Milne Edwards, 1836)

(แผนภาพที่ 58 และ 59)

- Calcinus elegans Dana, 1852. U.S.Expl.Expd.Crust., 13 : 458.
- Calcinus elegans Dana, 1855. U.S.Expl.Expd.Crust., Atlas, pl.27, fig. 10.
- Calcinus elegans Borradaile, 1898. Proc.Zool.Soc.Lond., p. 461.
- Calcinus elegans Alcock, 1905. Catal.Indian Mus., p. 55, pl. 5, fig. 2.
- Calcinus elegans Southwell, 1906. Rep.Pearl Oyster Fish., 5(35): 215.
- Calcinus elegans Stimpson, 1907. Smithson.Misc.Coll., 69 : 208.
- Calcinus elegans Terao, 1913. Annot.Zool.Japan, 8 : 357.
- Calcinus elegans Laurie, 1926. Trans.Linn.Soc.Lond.Zool., 19:155.
- Calcinus elegans Boone, 1935. Bull.Vanderbilt Mar.Mus., 6:23, pl. 3.
- Calcinus elegans Buitendijk, 1937. Temminckia, 2 : 268.
- Calcinus elegans Estampador, 1937. Philippine Journ.Sci., 62(4): 505.
- Calcinus elegans Boone, 1938. Bull.Vanderbilt Mar.Mus., 7:261.
- Calcinus elegans Yap-Chiongco, 1938. Philippine Journ.Sci., 66 : 206, pl. 2, fig. 10.
- Calcinus elegans Thompson, 1943. The John Murray Expd., 7(5): 415.
- Calcinus elegans Edmonson, 1946. Spec.Publ.Bernice. P.Bishop Mus., 22 : 263.

- Calcinus elegans Barnard, 1950. Ann.S.Afr.Mus., 38 : 438.
- Calcinus elegans Fize and Serene, 1955. Notes Inst.Oceanogr. Nhatrang Vietnam, 45 : 40.
- Calcinus elegans Forest, 1956. Bull.Raffles Mus.Singapore, 27 : 47.
- Calcinus elegans Gordan, 1956. Bull.Amer.Mus.Nat.Hist., 108(3): 304.
- Calcinus elegans Miyake, 1956. Publ.Seto Mar.Biol.Lab., 5(3) : 320-323, figs. 12-13.
- Calcinus elegans Lee, 1969. Bull.Inst.Zool., 8 : 53-54, fig. 10.

ลักษณะโคน

กานตา ลักษณะเป็นรูปทรงกระบอก เรียว ยาว มีความยาวมากกว่าความกว้างของขอบคานหน้ากระดอง และความยาวของก้านหนวดคู่ที่ 1 มาก ก้ามข้างซ้ายมีขนาดใหญ่กว่าก้ามข้างขวา ซึ่ง pollex และ dactylus ของก้ามทั้ง 2 ข้าง มีปุ่มสี่ขากระจายอยู่อย่างหนาแน่น ขาคืนคู่ที่ 2 และ 3 มีแถบสีค้ำป่น้ำตาลตามขวางสลับกับแถบสีน้ำเงินตามขวาง

ลักษณะทั่วไป

กระดอง บริเวณส่วนหน้าลักษณะค่อนข้างแบน ผิวมีรูขนาดเล็กกระจายทั่วไป บริเวณส่วนหลังของกระดองมีกลุ่มขนขนาดยาวสีม่วงกระจายอยู่เล็กน้อย ซึ่งบริเวณดังกล่าวมีกลุ่มขนหนาแน่นกว่าบริเวณอื่น กรณีมีลักษณะเป็นรูปสามเหลี่ยมขนาดเล็ก และมีความยาวเกินฐานของแผ่นที่อยู่ทางก้านบนของกานตา

กานตา ลักษณะเป็นรูปทรงกระบอก เรียว ยาว ซึ่งบริเวณส่วนปลายโค้งออกทางก้านข้างเล็กน้อย และมีความยาวมากกว่าความกว้างของขอบคานหน้ากระดองและความยาวของก้านหนวดคู่ที่ 1 มาก ก้านตามีขนขนาดสั้นกระจายอยู่ทาง ๆ กัน ก้านหนวดคู่ที่ 1 และ 2 และแผ่นกำบังหนวดมีกลุ่มขนขนาดสั้นและยาวกระจายอยู่ทาง ๆ กัน

แผ่นที่อยู่ทางคานบนของก้านตามีลักษณะเป็นรูปสามเหลี่ยมขนาดเล็ก ซึ่งส่วนปลายมีหนามขนาดเล็ก 1 อัน แผ่นกำบังหนวามีลักษณะเป็นรูปสามเหลี่ยมซึ่งบริเวณขอบคานในมีหนามขนาดเล็ก 3-4 อัน แต่ขอบคานนอกมีหนามขนาดเล็ก 2 อัน และมีความยาวเกินกว่าฐานปล้องสุดท้ายของก้านหนวาคูที่ 2

ก้าม ข้างซ้ายมีขนาดใหญ่กว่าข้างขวา ซึ่งนิ้วคานบนและคานนอกมีคัมขนาดเล็กกระจายทั่วไป carpus มีนิ้วคานบนเป็นร่องตามแนวเฉียง pollex และ dactylus มีคัมสี่ขากระจายอยู่อย่างหนาแน่น ระหว่างก้ามหนีบจะมีพื้นลักษณะทึบขนาดใหญ่จำนวน 2 ซึ่งอยู่ที่ pollex แต่ dactylus จะมีพื้นลักษณะทึบขนาดใหญ่จำนวน 2 ซึ่ง และขนาดเล็กจำนวน 1 ซึ่ง บริเวณนิ้วคานในของก้ามหนีบมีกลุ่มขนขนาดสั้น สีม่วงกระจายอยู่เล็กน้อย ส่วนก้ามข้างขวามีลักษณะแบนทางคานข้างมากกว่าก้ามข้างซ้าย ซึ่งนิ้วคานนอกมีคัมขนาดเล็กกระจายทั่วไป ขอบคานบนของ carpus และ manus มีลักษณะเป็นพื้นเลื้อย pollex และ dactylus มีคัมสี่ขากระจายอยู่อย่างหนาแน่น บริเวณนิ้วคานในของก้ามหนีบมีกลุ่มขนขนาดสั้นสีม่วงกระจายอยู่เล็กน้อย

ขาเดิน ขาเดินคูที่ 2 และ 3 ลักษณะเกือบเป็นรูปทรงกระบอก และมีความยาวเกือบเท่ากับความยาวของก้ามข้างซ้าย ตามขอบคานล่างมีกลุ่มขนขนาดยาวสีม่วงกระจายอยู่ห่าง ๆ กัน ซึ่งกลุ่มขนที่ dactylus และบริเวณประมาณครึ่งหนึ่งไปทางส่วนปลาย propodus ของขาเดินคูที่ 3 ข้างซ้ายหนาแน่นกว่าบริเวณอื่น นิ้วของ merus, carpus และ propodus มีรูขนาดเล็กกระจายทั่วไป ขอบคานบนส่วนปลายของ carpus มีหนามขนาดเล็ก 1 อัน dactylus ของขาเดินทั้ง 2 คู่ มีขนาดสั้นกว่า propodus อย่างเด่นชัด

สี กระจกบริเวณส่วนหน้ามีสีเขียวอ่อน ก้านตาสีน้ำตาลเงินจาง บริเวณส่วนโคนของก้านตา และแผ่นที่อยู่ทางคานบนของก้านตาจะเป็นสีดำปนน้ำตาล หนวาคูที่ 1 และ 2 มีสีส้ม ก้ามสีดำปนน้ำตาลยกเว้น pollex และ dactylus มีคัมสี่ขา ขาเดินคูที่ 2 และ 3 มีแถบสีดำปนน้ำตาลสลับกับแถบสีน้ำตาลเงินตามขวาง dactylus ของขาเดินแต่ละคูมีสีน้ำตาลเงินและมีจุดสีดำปนน้ำตาลกระจายทั่วไป

ตัวอย่างที่ใช้ศึกษา (Coll.No. 1321)

ตัวอย่างที่นำมาศึกษาเป็นปูเสฉวนตัวผู้ ได้จากเกาะราชา ภูเก็ต มีความยาว
ของกระดอง 11.0 มม.

ตัวอย่าง

เกาะราชา ภูเก็ต 30 30

ถิ่นอาศัย

ชายฝั่งทะเลที่มีหินขนาดใหญ่

การกระจาย

บริเวณอินโด-แปซิฟิก ญี่ปุ่น หมู่เกาะริวกิว ไต้หวัน คาซึชิ ฮาวาย มอริเตียส
ซีเชเลส อ่าวเอเคน ฝั่งตะวันออกและทางใต้ของแอฟริกา

Calcinus gaimardii (H. Milne Edwards, 1848)

(แผนภาพที่ 60 และ 61)

<u>Calcinus gaimardii</u>	Dana, 1852. U.S.Expl.Expd.Crust., 13:457.
<u>Calcinus gaimardii</u>	Dana, 1855. U.S.Expl.Expd.Crust., Atlas, pl. 28, fig. 9.
<u>Calcinus terrae-reginae</u>	de Man, 1888. Journ.Linn.Soc.Zool., 22 : 226-227.
<u>Calcinus gaimardi</u>	Borradaile, 1898. Proc.Zool.Soc.Lond., p. 462.
<u>Calcinus gaimardii</u>	Alcock, 1905. Catal.Indian Mus., pp. 56-57, pl. 5, fig. 3.
<u>Calcinus gaimardi</u>	Southwell, 1906. Rep.Pearl Oyster Fish., 5(35) : 215.
<u>Calcinus gaimardi</u>	Terao, 1913. Annot.Zool.Japan, 8 : 358.

Calcinus gaimardi Buitendijk, 1937. Temminckia, 2 : 268.

Calcinus gaimardij Barnard, 1950. Ann.S.Afr.Mus., 38 : 439.

Calcinus gaimardi Fize and Serene, 1955. Notes Inst.Oceanogr. Nhatrang Vietnam, 45 : 49-58, figs. 7-8, pl. 2, figs. 7-9.

Calcinus gaimardi Forest, 1956. Bull.Raffles Mus.Singapore, 27 : 47.

Calcinus gaimardi Gordan, 1956. Bull.Amer.Mus.Nat.Hist., 108(3) : 304.

Calcinus gaimardi Miyake, 1956. Publ.Seto Mar Biol.Lab., 5(3) : 326-328, figs. 16-17.

Calcinus gaimardi Lee, 1969. Bull.Inst.Zool. 8 : 54-55.

ลักษณะภายนอก

กานดา ลักษณะเป็นรูปทรงกระบอก เรียว ยาว มีความยาวมากกว่าความกว้างของขอบคานหน้ากระดองมาก แต่มีความยาวมากกว่าความยาวของก้านหนวดคู่ที่ 1 เล็กน้อย ก้ามข้างซ้ายมีขนาดใหญ่กว่าข้างขวา ขอบคานกลาง propodus และ dactylus ของขาเดินคู่ที่ 3 ข้างซ้ายมีกลุ่มขนขนาดยาวสีแดงเรียงกันอยู่มีลักษณะคล้ายขนแปรง ก้าม ขาเดินคู่ที่ 2 และ 3 จะเป็นสีน้ำตาลเข้ม ยกเว้นส่วนปลายมีสีขาว

ลักษณะทั่วไป

กระดอง บริเวณส่วนหน้ามีลักษณะนูน ผิวมีรูขนาดเล็กกระจายทั่วไป และขอบคานข้างมีกลุ่มขนขนาดยาวสีแดง กระจายอยู่เล็กน้อย บริเวณส่วนหลังของกระดองมีกลุ่มขนขนาดสั้นและยาวสีแดงกระจายอยู่เล็กน้อย ซึ่งบริเวณถัดจากร่องคอมีกลุ่มขนขนาดยาวหนาแน่นกว่าบริเวณอื่น กรณีมีลักษณะเป็นรูปสามเหลี่ยมขนาดเล็กและมีความยาวเกินฐานของแผ่นที่อยู่ทางคานบนของกานดา

กานตา ลักษณะเป็นรูปทรงกระบอก เรียว ยาว ซึ่งบริเวณส่วนปลายโค้งออก
 ทางด้านข้างเล็กน้อย มีความยาวมากกว่าความกว้างของขอบคานหน้ากระดองมาก แต่มี
 ความยาวมากกว่าความยาวของกานหนวคคูที่ 1 เล็กน้อย กานหนวคคูที่ 1 และ 2 และ
 แผ่นกำบังหนวคมีกลุ่มขนขนาดสั้นและยาวสีแสดกระจายอยู่ห่าง ๆ กัน แผ่นที่อยู่ทางคานบน
 ของกานตามีลักษณะเป็นรูปสามเหลี่ยม ซึ่งส่วนปลายมีหนามขนาดเล็ก 1 อัน แผ่นกำบัง
 หนวคมีลักษณะเป็นรูปสามเหลี่ยมซึ่งบริเวณขอบคานในมีหนามขนาดเล็ก 5 อัน เรียงเป็น
 แถว แต่ขอบคานนอกมีหนามขนาดเล็ก 2 อัน และมีความยาวเกินกว่าฐานปล้องสุดท้ายของ
 กานหนวคคูที่ 2

ก้าม ข้างซ้ายมีขนาดใหญ่กว่าข้างขวา ซึ่งผิวคานบนและคานนอกมีตุ่มขนาดเล็ก
 มากกระจายทั่วไป ยกเว้น pollex และ dactylus มีตุ่มขนาดใหญ่กว่าบริเวณอื่นกระ
 กระจายอยู่อย่างหนาแน่น carpus มีผิวคานบนเป็นร่องตามแนวเฉียงและมีหนาม 1 อัน
 อยู่ที่ขอบคานบนส่วนปลาย ระหว่างก้ามหนีบจะมีฟันลักษณะหูกขนาดใหญ่ จำนวน 3 ซี่ อยู่ที่
 pollex แต่ dactylus จะมีฟันลักษณะหูกขนาดใหญ่ จำนวน 2 ซี่ และขนาดเล็ก จำนวน
 2 ซี่ บริเวณผิวคานในของก้ามหนีบมีกลุ่มขนขนาดสั้นสีแสดกระจายอยู่เล็กน้อย ส่วนก้าม
 ข้างขวามีลักษณะแบนทางคานข้างมากกว่าก้ามข้างซ้าย ซึ่งผิวคานนอกมีลักษณะเป็นตุ่มกระ
 กระจายทั่วไป ขอบคานบนของ carpus และ manus มีลักษณะเป็นฟันเลื่อยอย่างชัดเจน
 บริเวณผิวคานในของก้ามหนีบมีกลุ่มขนขนาดสั้นสีแสดกระจายอยู่เล็กน้อย

ขาเดิน ขาเดินคูที่ 2 และ 3 ลักษณะค่อนข้างแบน มีความยาวมากกว่าความ
 ยาวของก้ามข้างซ้าย และข้างขวามีความยาวมากกว่าข้างซ้าย ตามขอบคานล่างมีกลุ่มขน
 ขนาดยาวสีแสดกระจายอยู่ห่าง ๆ กัน ยกเว้นที่ propodus และ dactylus ของขา
 เดินคูที่ 3 มีกลุ่มขนเรียงกันอยู่อย่างหนาแน่นลักษณะคล้ายขนแปรง ผิวของ merus,
 carpus, propodus และ dactylus มีรูขนาดเล็กกระจายอยู่ทั่วไป ขอบล่างส่วน
 ปลายซึ่งอยู่ทางคานนอกของ merus มีหนามขนาดเล็ก 1 อัน carpus มีหนาม 1 อัน
 อยู่ที่ขอบคานบนส่วนปลาย dactylus ของขาเดินทั้ง 2 คู่ มีขนาดสั้นกว่า propodus
 อย่างเห็นชัด

สี่ กระดองมีสีน้ำตาลเงินจาง ซึ่งบริเวณขอบคานข้างส่วนหน้ามีสีน้ำตาลเข้ม บริเวณ
 ประมาณครึ่งหนึ่งไปทางส่วนปลายของกานตามีสีน้ำตาลเงิน แต่บริเวณครึ่งหนึ่งทางส่วนโคนมี
 สีน้ำตาลเข้ม หนวคคู่ที่ 1 และ 2 มีสีส้ม ก้ามมีสีน้ำตาลเข้ม ยกเว้นปลายก้ามหนึ่งมีสีขาว
 ขาวเกินคู่ที่ 2 และ 3 มีสีน้ำตาลเข้ม ยกเว้นบริเวณส่วนปลายของ dactylus และ
 อันมีวงแหวนสีขาว 1 วง อยู่ใกล้ ๆ ส่วนปลายสุดที่เป็นสีดำ

ตัวอย่างที่ใช้ศึกษา (Coll.No. 1325)

ตัวอย่างที่นำมาศึกษาเป็นปูเสฉวนตัวผู้ ได้จากหาคราไวย์ ภูเก็ต มีความยาว
 ของกระดอง 10.8 มม.

ตัวอย่าง

หาคราไวย์ ภูเก็ต 11๐ 14๐

ถิ่นอาศัย

ชายฝั่งทะเลที่มีหินก้อนเล็ก และปะการังที่ตายแล้ว

การกระจาย

บริเวณอินโด-แปซิฟิก นิโคบาร์ ญี่ปุ่น หมู่เกาะริวกิว ไต้หวัน ฟิลิปปินส์ และตาสิตี

Calcinus latens (Randall, 1839)

แผ่นภาพที่ 62 และ 63)

- Calcinus latens Dana, 1852. U.S. Expl. Expd.
Crust., 13:459.
- Calcinus latens Dana, 1855. U.S. Expl. Expd.
Crust., Atlas, pl. 28, fig. 2.
- Calcinus terrae-reginae Haswell, 1882. Catal. Aust.
Crust., p. 158.
- Calcinus latens Borradaile, 1898. Proc. Zool.
Soc. Lond., p. 463.
- Calcinus latens Alcock, 1905. Catal. Indian
Mus., p. 58, pl. 5, fig. 5.
- Calcinus terrae-reginae Alcock, 1905. Catal. Indian
Mus., p. 57, pl. 5, fig. 7.
- Calcinus latens Stimpson, 1907. Smithson. Misc.
Coll., 69:208.
- Calcinus latens Terao, 1913. Annot. Zool. Japan,
8 : 359.
- Calcinus latens Laurie, 1926. Trans. Linn. Soc.
Lond. Zool., 19 : 155-156.
- Calcinus latens Buitendijk, 1937. Temminckia,
2 : 269.
- Calcinus latens var. terrae-reginae Buitendijk, 1937. Temminckia,
2 : 269.
- Calcinus latens Estampador, 1937. Philippine
Journ. Sci., 62(4) : 505.

- Calcinus latens Yap-Chiongco, 1938. Philippine Journ.Sci.,
66 : 207-208.
- Calcinus terrae-reginae Yap-Chiongco, 1938. Philippine Journ.Sci.,
66 : 206-207.
- Calcinus latens Edmonson, 1946. Spec.Publ.Bernice P.Bishop
Mus., 22 : 263.
- Calcinus latens Barnard, 1950. Ann.S.Afr.Mus., 38:438.
- Calcinus latens Fize and Serene, 1955. Notes Inst.Oceanogr.
Nhatrang Vietnam, 45:58-66, fig. 9, pl. 2,
figs. 9-11.
- Calcinus latens Forest, 1956. Bull.Raffles Mus.Singapore,
27 : 47.
- Calcinus latens Gordan, 1956. Bull.Amer.Mus.Nat.Hist.,
108(3) : 305.
- Calcinus latens Miyake, 1956. Publ.Seto Mar.Biol.Lab.,
5(3) : 331-333, figs. 20-21.
- Calcinus terrae-reginae Miyake, 1956. Publ.Seto Mar.Biol.Lab.,
5(3) : 328-331, figs. 18-19.
- Calcinus latens Lee, 1969. Bull.Inst.Zool., 8 : 55-56,
fig. 12.
- Calcinus latens Lewinsohn, 1969. Zool.Verh.Nat.Hist.
Leiden, 104 : 48-50.

ลักษณะเด่น

กานตา ลักษณะเป็นรูปทรงกระบอก เรียว ยาว มีความยาวมากกว่าความกว้าง
ของ ขอบคานหนากระดองมาก แต่มีความยาวมากกว่าความยาวของ กานหนวดคู่ที่ 1 เล็กน้อย

กามข้างซ้ายมีขนาดใหญ่กว่ากามข้างขวา ซึ่งนิ้วคานบนของ carpus มีร่องตื้น ๆ ตามแนวเฉียง ขอบคานล่างของ propodus และ dactylus ของขาเดินคู่ที่ 3 ข้างซ้าย มีกลุ่มขนขนาดสั้นดีเหลืองกระจายอยู่ห่าง ๆ กัน dactylus ของขาเดินทั้ง 2 คู่ มีดีเหลืองอ่อน ซึ่งบริเวณส่วนโคนของ dactylus แต่ละอันมีวงแหวนสีม่วงเข้ม 1 วง

ลักษณะทั่วไป

กระดอง บริเวณส่วนหน้าลักษณะค่อนข้างแบน ฝ่ามีรูขนาดเล็กกระจายทั่วไป และขอบคานข้างมีกลุ่มขนขนาดสั้นดีเหลืองกระจายอยู่เล็กน้อย บริเวณส่วนหลังของกระดองมีกลุ่มขนขนาดสั้นดีเหลืองกระจายอยู่เล็กน้อย ซึ่งบริเวณถัดจากร่องคอมีกลุ่มขนหนาแน่นกว่าบริเวณอื่น กอมีลักษณะเป็นรูปสามเหลี่ยมขนาดเล็ก และมีความยาวเกินฐานของแผ่นที่อยู่ทางคานบนของกานตา

กานตา ลักษณะเป็นรูปทรงกระบอก เรียว ยาว ซึ่งบริเวณส่วนปลายโค้งออกทางคานข้างเล็กน้อย และมีความยาวมากกว่าความกว้างของขอบคานหน้ากระดองมาก แต่มีความยาวมากกว่าความยาวของกานหนวดคู่ที่ 1 เล็กน้อย กานหนวดคู่ที่ 1 และ 2 และแผ่นกำบังหนวดมีกลุ่มขนขนาดสั้นดีเหลืองกระจายอยู่เล็กน้อย แผ่นที่อยู่ทางคานบนของกานตา มีลักษณะเป็นรูปสามเหลี่ยม ซึ่งบริเวณขอบคานในมีหนามขนาดเล็กมาก 3 อัน เรียงเป็นแถว แต่ขอบคานนอกมีหนามขนาดเล็ก 2 อัน และมีความยาวเกินกว่าฐานปล้องสุดท้ายของกานหนวดคู่ที่ 2

กาม ข้างซ้ายมีขนาดใหญ่กว่ากามข้างขวา ซึ่งนิ้วคานบนและคานนอกมีตุ่มขนาดเล็กมากกระจายทั่วไป carpus มีนิ้วคานบนเป็นร่องตื้น ๆ ตามแนวเฉียงและมีหนาม 1 อัน อยู่ที่ขอบคานบนส่วนปลาย ระหว่างกามหนีมจะมีฟันลักษณะทุขนาดเล็กรวมจำนวน 4 ซี่ อยู่ที่ pollex แต่ dactylus จะมีฟันลักษณะทุขนาดใหญ่จำนวน 2 ซี่ และบริเวณนิ้วคานในของกามหนีมมีกลุ่มขนขนาดสั้นดีเหลืองกระจายอยู่เล็กน้อย ส่วนกามข้างขวามีลักษณะแบนทางคานข้างมากกว่ากามข้างซ้าย ซึ่งนิ้วคานนอกมีลักษณะเป็นตุ่มกระจายทั่วไป ขอบคานบนส่วนปลายของ carpus มีหนามลักษณะแข็งแรง 1 อัน manus และ dactylus มีขอบคานบนลักษณะเป็นฟันเลื่อยอย่างชัดเจน บริเวณนิ้วคานในของกามหนีมมีกลุ่มขนขนาดสั้น

ดีเหลืองกระจายอยู่เล็กน้อย

ขาเดิน ขาคืนคู่ที่ 2 และ 3 ลักษณะค่อนข้างแบน และมีความยาวมากกว่า ความยาวของก้ามขาชาย ตามขอบบนและขอบล่างมีกลุ่มขนขนาดสั้นและยาวดีเหลืองกระจายอยู่ห่าง ๆ กัน นิ้วของ merus, carpus และ propodus มีรูขนาดเล็กกระจายทั่วไป ขอบล่างส่วนปลายซึ่งอยู่ทางคานนอกของ merus มีหนามขนาดเล็ก 1 อัน carpus มีหนาม 1 อัน อยู่ที่ขอบคานบนส่วนปลาย dactylus ของขาเดินทั้ง 2 คู่ มีขนาดสั้นกว่า propodus เล็กน้อย

ดี กระจก บริเวณส่วนหน้ามีสีเขียวเข้ม แต่บริเวณส่วนหลังมีสีน้ำเงินจาง บริเวณประมาณครึ่งหนึ่งไปทางส่วนปลายของก้านตามีสีน้ำเงินจาง แต่บริเวณครึ่งหนึ่งทางส่วนโคนมีสีส้ม หนวดคู่ที่ 1 และ 2 มีสีส้ม ก้ามสีเขียวปนเทาทุกเว้น pollex และ dactylus มีสีเหลืองอ่อน merus และ carpus ของขาเดินคู่ที่ 2 และ 3 มีสีเขียวปนเทา บริเวณประมาณ $\frac{3}{4}$ ทางส่วนโคน propodus ของขาเดินทั้ง 2 คู่มีสีส้ม แต่บริเวณประมาณ $\frac{1}{4}$ ทางส่วนปลายมีสีเขียวปนเทา dactylus ของขาเดินทั้ง 2 คู่ มีสีเหลืองอ่อนซึ่งบริเวณส่วนโคนแต่ละอันมีวงแหวนสีม่วงเข้ม 1 วง

ตัวอย่างที่ใช้ศึกษา (Coll.No. 1350)

ตัวอย่างที่นำมาศึกษาเป็นปูเสฉวนตัวผู้โตจากหาคราไวย์ ภูเก็ต มีความยาวของ กระจกอง 7.2 มม.

ตัวอย่าง

หาคราไวย์ ภูเก็ต 6♂

ถิ่นอาศัย

ชายฝั่งทะเล ที่มีหินก้อนเล็ก และปะการังที่ตายแล้ว

การกระจาย

บริเวณอินโด-แปซิฟิก อ่าวเบงกอล หมู่เกาะมะริค ญี่ปุ่น ไต้หวัน ออสเตรเลีย ฮาวาย ทะเลแดง และฝั่งตะวันออกของแอฟริกา

Subfamily Eupagurinae Ortmann, 1892

ลักษณะทั่วไป

ฐานของ maxilliped คู่ที่ 3 อยู่แยกห่างออกจากกัน ส่วนมากก้ามข้างขวา มีขนาดใหญ่กว่าก้ามข้างซ้าย มีเป็นจำนวนน้อยที่ก้ามทั้ง 2 ข้างมีขนาดเกือบเท่ากัน

Key to genera of subfamily Eupagurinae

(modified from Alcock, 1905 Makarov, 1938 Yap-Chiongco, 1938)

Dactyli of cheliped open and close horizontally.

- Chelipeds unequal, the right much larger; finger-tips corneous or calcareous. Vas deferens not protrudes on coxal joint of the fifth walking leg. ....Pagurus Fabricius
- Chelipeds subequal, the right slightly larger; finger-tips calcareous. Only the left vas deferens protrudes on coxal joint of the fifth walking leg. ....Spiropagurus Stimpson

Genus Pagurus Fabricius, 1775.

ลักษณะทั่วไป

กระดอง มีรูปร่างยาวและส่วนหลังของกระดองมีความกว้างมากกว่าส่วนหน้าของกระดอง กีบ ส่วนมากมีลักษณะเป็นรูปสามเหลี่ยมอย่างชัดเจน แต่บางชนิดไม่มีกีบยื่นออกไปทางส่วนหน้าของกระดอง ก้านตา ลักษณะเรียว ยาว หรืออ้วน สั้น แขนที่อยู่ทางด้านบนของก้านตา มีลักษณะเป็นรูปคล้ายใบโพธิ์และอยู่แยกห่างออกจากกัน แขนก้ามทั้งหมดยังมีลักษณะเรียว ยาว เส้นหนวดคู่ที่ 2 มีขนาดยาว และไม่มีขนปกคลุมหรือมีขนขนาดสั้นกระจายอยู่ทาง ๆ กัน ฐานของ maxilliped คู่ที่ 3 อยู่แยกห่างออกจากกัน ก้ามทั้ง 2 ข้างมีขนาดไม่เท่ากัน ซึ่งข้างขวามีขนาดใหญ่กว่าข้างซ้าย dactylus ของก้ามเปิดปิดในแนวราบ ปลายก้ามหนีบส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นหินปูน มีเป็นจำนวนน้อยที่มีลักษณะเป็น chitin สีดำ ซึ่งบริเวณผิวภายในของก้ามหนีบมีลักษณะเป็นแฉกคล้ายชอน ขาเดินคู่ที่ 4 ไม่เป็นก้ามหนีบ ส่วนขาเดินคู่ที่ 5 เป็นก้ามหนีบ และไม่มีท่อนำเชื้อตัวผู้ยื่นออกมาทางคางกลางของ coxa ของขาเดินคู่ที่ 5 ส่วนท้องมีลักษณะอมนิมและบิดงอไปทาง

ขวา ในปูเสฉวนทั้ง 2 เพศ มีระยางค์ว่ายน้ำ 4 คู่อยู่ที่ส่วนท้อง ซึ่งระยางค์ว่ายน้ำที่อยู่คานซ้ายเจริญมาก และแต่ละอันมีลักษณะเป็น biramous ส่วนระยางค์ว่ายน้ำที่อยู่คานขวาจะหายไป ในบางกรณีพบว่าในตัวผู้มีระยางค์ว่ายน้ำที่อยู่คานซ้ายเพียง 3 อัน

Pagurus sp.

(แผนภาพที่ 64 และ 65)

ลักษณะเด่น

ก้านตา ลักษณะเป็นรูปทรงกระบอก มีขนาดสั้นกว่าความกว้างของขอบคานหน้ากระดูก และความยาวของก้านหนวดคู่ที่ 1 มาก ก้ามข้างขวามีขนาดใหญ่กว่าก้ามข้างซ้ายมาก ซึ่งบริเวณขอบล่างที่อยู่ทางคานในของ merus และ carpus มีลักษณะเป็นแผ่นแบนแผ่ขยายกว้างออก ผิวคานนอกของขาเดินคู่ที่ 2 และ 3 มีแถบสีดำตามความยาวเป็นช่วง ๆ

ลักษณะทั่วไป

กระดูก บริเวณส่วนหน้ามีลักษณะนูนเล็กน้อย ผิวคอนข้างเรียบ ยกเว้นบริเวณตรงกลางมีตุ่มขนาดเล็กกระจายอยู่ทั่วไป บริเวณส่วนหลังของกระดูกมีกลุ่มขนขนาดยาวกระจายอยู่ทั่วไป และไม่มีกรีขึ้นออกไปทางส่วนหน้าของกระดูก

ก้านตา ลักษณะเป็นรูปทรงกระบอก มีขนาดสั้นกว่าความกว้างของขอบคานหน้ากระดูกและความยาวของก้านหนวดคู่ที่ 1 มาก ก้านตา ก้านหนวดคู่ที่ 1 และ 2 และแผ่นกำบังหนวด มีกลุ่มขนขนาดสั้นและยาวกระจายอยู่ห่าง ๆ กัน แผ่นที่อยู่ทางคานบนของก้านตา มีลักษณะเป็นรูปคล้ายใบโพธิ์ แผ่นกำบังหนวดมีลักษณะเรียว ยาว ซึ่งบริเวณส่วนปลายโค้งออกทางคานข้าง และมีความยาวเกินกว่าฐานปล้องสุดท้ายของก้านหนวดคู่ที่ 2 เส้นหนวดคู่ที่ 2 มีขนาดยาว และไม่มีขนปกคลุม

ก้าม ข้างซ้ายมีขนาดเล็กกว่าข้างขวามาก ซึ่งผิวคานนอกคอนข้างเรียบ merus มีหนามขนาดเล็กเรียงเป็นแถวอยู่ที่ขอบล่างส่วนปลายซึ่งอยู่ทางคานนอก carpus มีผิวคานบนซึ่งอยู่คอนไปทางคานนอกเป็นตุ่มขนาดเล็กเรียงเป็นแถวตามความยาว และขอบคานบนซึ่ง

อยู่ทางคานในมีหนามเรียงเป็นแถวตามความยาว บริเวณขอบคานบนซึ่งอยู่ทางคานในของ propodus และขอบคานบนของ dactylus มีลักษณะเป็นพื้นเลื่อยขนาดเล็ก ผิวคานบนของ propodus และ dactylus มีตุ่มขนาดเล็กกระจายอยู่ทาง ๆ กัน manus มีขนาดสั้นกว่าความยาวของ dactylus มาก และปลายกามนี้มีลักษณะเป็น chitin สีดำ ส่วนกามข้างขวา มีผิวคานนอกค่อนข้างเรียบ merus มีหนาม 1 อัน อยู่ที่ขอบคานบนส่วนปลาย บริเวณขอบล่างซึ่งอยู่ทางคานในของ merus และ carpus มีลักษณะเป็นแผ่นแบนแผ่ขยายกว้างออก ซึ่งบริเวณขอบส่วนปลายของแต่ละแผ่น มีลักษณะเป็นพื้นเลื่อยขนาดเล็ก carpus มีผิวคานบนซึ่งอยู่ค่อนไปทางคานนอกเป็นตุ่มขนาดเล็ก ลักษณะเป็นรูปกรวย กระจายอยู่ทั่วไป และขอบคานบนซึ่งอยู่ทางคานในมีหนามลักษณะแข็งแรงเรียงเป็นแถวตามความยาว แต่ขอบคานบนซึ่งอยู่ทางคานนอกมีลักษณะเป็นพื้นเลื่อยขนาดเล็กมาก บริเวณขอบคานบนซึ่งอยู่ทางคานในและคานนอกของ propodus และขอบคานบนของ dactylus มีลักษณะเป็นพื้นเลื่อยขนาดเล็ก ผิวคานบนของ propodus และ dactylus มีตุ่มขนาดเล็กกระจายทั่วไป manus มีขนาดสั้นกว่าความยาวของ dactylus เล็กน้อย และปลายกามนี้มีลักษณะเป็น chitin สีดำ

ขาเดิน ขาคืนคู่ที่ 2 และ 3 มีลักษณะเรียวยาว ค่อนข้างแบน ผิวค่อนข้างเรียบ ความขอบบนและขอบล่างมีกลุ่มขนขนาดสั้นและยาวกระจายอยู่ทาง ๆ กัน dactylus ของขาเดินทั้ง 2 คู่ มีขนาดสั้นกว่า propodus

สี กระดอง บริเวณส่วนหน้ามีสีน้ำตาลและมีสีขาวยแทรกอยู่เล็กน้อย บริเวณประมาณครึ่งหนึ่งไปทางส่วนปลายของก้านตามีสีขาวย แต่บริเวณครึ่งหนึ่งทางส่วนโคนมีสีส้มปนแดง merus และ carpus ของก้ามมีสีน้ำตาลอ่อนปนดำและมีสีขาวยแทรกอยู่เล็กน้อย แต่ propodus และ dactylus มีสีน้ำตาลอ่อนปนดำ ผิวคานนอกของขาเดินคู่ที่ 2 และ 3 มีแถบสีน้ำตาลตามความยาวเป็นช่วง ๆ

ตัวอย่างที่ ๒ ศึกษาศึกษา (Coll.No. 1357)

ตัวอย่างที่นำมาศึกษาเป็นปูเสฉวนตัวผู้ได้จากอ่างศิลา ชลบุรี มีความยาวของกระดอง 10.8 มม.

ตัวอย่าง

อ่างศิลา ชลบุรี 60 30

ถิ่นอาศัย

ชายฝั่งทะเล โดยอาศัยอยู่ที่ใต้หิน ซึ่งอยู่ตามหาดที่เป็นทรายปนโคลน

Genus Spiropagurus Stimpson, 1858

ลักษณะทั่วไป

กระดอง มีรูปร่างสั้นและส่วนหลังของกระดองมีความกว้างมากกว่าส่วนหน้าของกระดอง กามีลักษณะเป็นรูปสามเหลี่ยมมุมป้าน ก้านตา ลักษณะอ้วน สั้น cornea ซึ่งอยู่ที่ส่วนปลายของก้านตา ขยายกว้างออก แขนที่อยู่ทางคานบนของก้านตามีลักษณะเป็นรูปคล้ายใบโพธิ์และอยู่แยกห่างออกจากกัน แขนกำบังหนวกมีลักษณะเรียวยาว เส้นหนวกคู่ที่ 2 มีขนาดยาวมาก และไม่มีขนปกคลุม หรือมีขนขนาดสั้นกระจายอยู่เล็กน้อย ฐานของ maxilliped คู่ที่ 3 อยู่แยกห่างออกจากกัน ก้ามทั้ง 2 ข้างมีรูปร่างคล้ายกัน และขนาดเกือบเท่ากัน dactylus ของก้ามเปิดปิดในแนวราบ ปลายก้ามหนีบมีลักษณะเป็นหินปูน ซึ่งบริเวณผิวคานในของก้ามหนีบมีลักษณะเป็นแฉกเว้าคล้ายซอน ชาเดินคู่ที่ 4 ไม่เป็นก้ามหนีบ ส่วนชาเดินคู่ที่ 5 เป็นก้ามหนีบ และมีท่อนำเชื้อตัวผู้ยื่นออกมาชดเป็นวงอยู่เฉพาะทางคานกลางของ coxa ของชาเดินคู่ที่ 5 ข้างชายส่วนท้องมีลักษณะอ่อนนิ่มและบิดงอไปทางขวา ในปูเสฉวนตัวผู้มีระยางค์ว่ายน้ำ 3 คู่ อยู่ที่ส่วนท้อง แต่ในปูเสฉวนตัวเมียมีระยางค์ว่ายน้ำ 4 คู่ และระยางค์ว่ายน้ำที่อยู่คานชายของทั้ง 2 เพศ เจริญมาก ซึ่งแต่ละอันของตัวผู้มีขนาดเล็กและเป็น uniramous ส่วนระยางค์ว่ายน้ำ 3 อันแรกของตัวเมียมีขนาดใหญ่และเป็น biramous แต่ระยางค์ว่ายน้ำอันสุดท้าย มีขนาดเล็กและเป็น uniramous สำหรับระยางค์ว่ายน้ำที่อยู่คานขวาของทั้ง 2 เพศ จะหายไป

Key to species of genus Spiropagurus

(modified from Alcock, 1905)

- Eyestalks dorsally with transverse ciliated lines, one of which forms a fringe to a base of the cornea; antennal acicle sparsely setose. ....Spiropagurus spiriger (de Haan)
- Eyestalks dorsally smooth and nude; antennal acicle long plumose. ....Spiropagurus spiriger profundorum Alcock

Spiropagurus spiriger (de Haan, 1849)

(แผนภาพที่ 66 และ 67)

- Pagurus spiriger de Haan, 1849. Faun. Japon. Crust., p. 206, tab. 49, fig. 2.
- Spiropagurus spiriger Henderson, 1888. Rep. Voy. Challenger Zool., p. 72.
- Spiropagurus spiriger Henderson, 1893. Trans. Linn. Soc. Lond. Zool., 5 : 425.
- Spiropagurus spiriger Lanchester, 1902. Proc. Zool. Soc. Lond., 2 : 364.
- Spiropagurus spiriger Alcock, 1905. Catal. Indian Mus., pp. 118-119, pl. 13, figs. 1-1a.
- Spiropagurus spiriger Southwell, 1906. Rep. Pearl Oyster Fish., 5(35) : 216.
- Spiropagurus spiriger Stimpson, 1907. Smithson. Misc. Coll., 69 : 214-215.

- Spiropagurus spiriger Terao, 1913. Annot.Zool.Japan, 8 : 386.
- Spiropagurus spiriger Estampador, 1937. Philippine Journ.Sci.,
62(4) : 506.
- Spiropagurus spiriger Makarov, 1938. Zool.Inst.Acad.Sci. U.S.S.R.,
16, : 219-220, pl. 5, fig. 3.

ลักษณะเด่น

ก้านตา ลักษณะแบน มีขนาดสั้นกว่าความกว้างของขอบคานหน้ากระดอง และ ความยาวของก้านหนวดคู่ที่ 1 มาก cornea ซึ่งอยู่ที่ส่วนปลายของก้านตาขยายกว้างออก ผนังคานบนของก้านตา มีขนาดสั้นเรียงชิดกันเป็นแถวตามแนวขวาง กระจายอยู่ทั่วไป ซึ่ง ผนังแถวหนึ่งจะเรียงอยู่ที่ฐานบริเวณตรงกลางของ cornea แผ่นกำบังหนวดมีขนาดยาว กระจายอยู่ห่าง ๆ กันที่บริเวณขอบคานใน ก้ามทั้ง 2 ข้างมีรูปร่างคล้ายกันและขนาด เกือบเท่ากัน

ลักษณะทั่วไป

กระดอง บริเวณส่วนหน้ามีลักษณะแบน ผิวหยาบ และมีกลุ่มขนขนาดสั้นและยาว กระจายอยู่ค่อนข้างหนาแน่น บริเวณส่วนหลังของกระดองมีขนขนาดสั้นและยาวเรียงชิดเป็น แถวตามแนวขวางปกคลุมอยู่ทั่วไป ก้ามมีลักษณะเป็นรูปสามเหลี่ยมมุมป้าน และมีความยาว เกินฐานของแผ่นที่อยู่ทางคานบนของก้านตาเล็กน้อย

ก้านตา ลักษณะแบน มีขนาดสั้นกว่าความกว้างของขอบคานหน้ากระดอง และ ความยาวของก้านหนวดคู่ที่ 1 มาก cornea ซึ่งอยู่ที่ส่วนปลายของก้านตาขยายกว้างออก ผนังคานบนของก้านตามีขนาดสั้นเรียงชิดกันเป็นแถวตามแนวขวาง กระจายอยู่ทั่วไป ซึ่ง ผนังแถวหนึ่งจะเรียงอยู่ที่ฐานบริเวณตรงกลางของ cornea ผนังคานบนปล้องสุดท้ายของ ก้านหนวดคู่ที่ 1 มีกลุ่มขนขนาดสั้นเรียงเป็นแถว ก้านหนวดคู่ที่ 2 มีกลุ่มขนขนาดยาวกระจายอยู่ห่าง ๆ กันที่บริเวณขอบคานในและขอบคานนอก แต่ผนังคานบนมีขนขนาดสั้นเรียงชิด กันเป็นแถวตามแนวขวางกระจายอยู่ทั่วไป แผ่นที่อยู่ทางคานบนของก้านตา มีลักษณะเป็นรูป คล้ายใบโพธิ์ ซึ่งผนังคานบนมีลักษณะเป็นแฉ่งเว้าลงไป แผ่นกำบังหนวดมีลักษณะเรียวยาว ซึ่ง

โค้งออกทางข้างเล็กน้อย และมีความยาวเกินกว่าฐานปล้องสุดท้ายของก้านหนวดคู่ที่ 2 มาก บริเวณขอบด้านในของแผ่นกำบังหนวดมีขนขนาดยาวกระจายอยู่ห่าง ๆ กัน แต่ขอบด้านนอกมีกลุ่มขนขนาดสั้นกระจายอยู่เล็กน้อย เส้นหนวดคู่ที่ 2 มีขนยาวมากและไม่มีขนปกคลุม

ก้าม ทั้ง 2 ข้างลักษณะเรียวและมีขนาดเกือบเท่ากัน ซึ่งข้างขวามีขนาดใหญ่กว่าข้างซ้ายเล็กน้อย ผิวคานบนและคานนอกมีลักษณะนูนคล้ายเกล็ดซึ่งมีรูปร่างเกือบเป็นรูปสี่เหลี่ยมกระจายอยู่ทั่วไป และตามขอบของส่วนที่นูนมีขนขนาดสั้นเรียงชิดกันเป็นแถว บริเวณขอบคานบนซึ่งอยู่ทางด้านในของ carpus มีหนามลักษณะแข็งแรงเรียงเป็นแถวตามความยาว 1 แถว แต่ขอบคานบนซึ่งอยู่ทางคานนอกบริเวณประมาณครึ่งหนึ่งไปทางส่วนปลายของ carpus มีหนามขนาดเล็กเรียงเป็นแถว 1 แถว manus มีความยาวมากกว่าความกว้างมาก แต่มีขนาดสั้นกว่าความยาวของ dactylus ผิวคานนอกของ propodus และผิวคานในของ manus และ dactylus มีขนขนาดยาวเรียงชิดกันเป็นแถวตามความยาว

ขาเดิน ขาเดินคู่ที่ 2 และ 3 มีลักษณะเรียว ยาว ค่อนข้างแบน ตามขอบบนของ merus, carpus, propodus และ dactylus และขอบล่างของ merus มีขนขนาดยาวเรียงชิดกันเป็นแถวตามความยาว ผิวคานนอกของ merus, carpus และ propodus มีลักษณะนูนคล้ายเกล็ดซึ่งมีรูปร่างเกือบเป็นรูปสี่เหลี่ยม กระจายอยู่อย่างหนาแน่น และตามขอบของส่วนที่นูนมีขนขนาดสั้นเรียงชิดกันเป็นแถว merus มีหนามลักษณะแข็งแรง 1 - 2 อัน อยู่ที่ขอบคานบนส่วนปลาย บริเวณขอบคานบนของ carpus มีหนามขนาดเล็กเรียงเป็นแถวตามความยาว 1 แถว dactylus ของขาเดินทั้ง 2 คู่ มีความยาวมากกว่า propodus อย่างเด่นชัด ท่อนำเชื้อตัวผู้ที่ยื่นออกมาทางคานล่างของ coxa ของขาเดินคู่ที่ 5 ข้างซ้าย มีลักษณะขดเป็นวงเกือบจะเป็น 2 วง โดยสมบูรณ์

สี่ กระดอง ก้าม ขาเดินคู่ที่ 2 และ 3 มีสีเหลืองอ่อน

ตัวอย่างที่ ๑๓๖๖ (Coll.No. 1366)

ตัวอย่างที่นำมาศึกษาเป็นปูเสฉวนตัวผู้ ใต้อวนลากบริเวณปัตตานี มีความยาวของกระดอง 9.5 มม.

ตัวอย่าง

สมุทรสาคร ๑๐, อวนลาก บริเวณปัตตานี 1๐

ถิ่นอาศัย

พื้นท้องทะเลระดับลึก

การกระจาย

อ่าวเบงกอล หมู่เกาะที่อยู่ทางตะวันออกเฉียงใต้ของอินเดียน ญี่ปุ่น จีน หมู่เกาะมาเลเซีย ของแคบฮอร์เวสต์ และซามัว

Spiropagurus spiriger profundorum Alcock, 1905

(แผนภาพที่ 68 และ 69)

Spiropagurus spiriger profundorum Alcock, 1905. Catal. Indian Mus.,
p. 120, pl. 13, fig. 5.

ลักษณะเด่น

ก้ามตา ลักษณะแบน มีขนาดสั้นกว่าความกว้างของขอบคานหน้ากระดอง และความยาวของก้านหนวดคู่ที่ 1 มาก cornea ซึ่งอยู่ที่ส่วนปลายของก้ามตาขยายกว้าง ออก ผิวคานบนของก้ามตา เรียบ ไม่มีขนปกคลุม แผนก้ามก้นหนวดมีขนขนาดยาวเรียงเป็น แถวอยู่ทั้งบริเวณขอบคานในและขอบคานนอก ก้ามทั้ง 2 ข้างมีรูปร่างคล้ายกัน และขนาด เกือบเท่ากัน ซึ่งผิวคานบนของ carpus มีหนามลักษณะแข็งแรงเรียงเป็นแถวตามความยาว 2 แถว

ลักษณะทั่วไป

กระดูก บริเวณส่วนหน้ามีลักษณะแบน ผิวหยาบ ทั้งบริเวณส่วนหน้าและบริเวณส่วนหลังของกระดูก มีกลุ่มขนขนาดสั้นและยาวกระจายทั่วไป กรณีมีลักษณะเป็นรูปสามเหลี่ยมมุมป้าน และมีความยาวเกินฐานของแผ่นที่อยู่ทางคานบนของกานตา

กานตา ลักษณะแบน มีขนาดสั้นกว่าความกว้างของขอบคานหน้ากระดูกและความยาวของกานหนวคคู้ที่ 1 มาก cornea ซึ่งอยู่ที่ส่วนปลายของกานขยายกว้างออก ผิวคานบนของกานตาเรียบ ไม่มีขนปกคลุม ผิวคานบนปลงสุดท้ายของกานหนวคคู้ที่ 1 มีขนขนาดสั้นกระจายอยู่เล็กน้อย กานหนวคคู้ที่ 2 มีกลุ่มขนขนาดยาวกระจายอยู่ห่าง ๆ กัน ที่บริเวณขอบคานในและขอบคานนอก และผิวคานบนเรียบ ไม่มีขนปกคลุม แผ่นที่อยู่ทางคานบนของกานตา มีลักษณะเป็นรูปคล้ายใบโพธิ์ ซึ่งผิวคานบนมีลักษณะเป็นแฉงเว้าลงไป แผ่นกำบังหนวคมีลักษณะเรียว ยาว ซึ่งโค้งออกทางคานข้างเล็กน้อยและมีความยาวเกินกว่าฐานปลงสุดท้ายของกานหนวคคู้ที่ 2 บริเวณขอบคานในและขอบคานนอกของแผ่นกำบังหนวคมีขนขนาดยาวเรียงเป็นแถวตามความยาว เส้นหนวคคู้ที่ 2 มีขนาดยาวมาก และมีขนขนาดสั้นกระจายอยู่ห่าง ๆ กัน

ก้าม ทั้ง 2 ข้าง ลักษณะเรียวและมีขนาดเกือบเท่ากัน ซึ่งข้างขวามีขนาดใหญ่กว่าข้างซ้ายเล็กน้อย ผิวคานบนและคานนอกมีลักษณะนูนคล้ายเกล็ดซึ่งมีรูปร่างเกือบเป็นรูปสี่เหลี่ยมกระจายอยู่ทั่วไป และตามขอบของส่วนที่นูนมีขนขนาดสั้นเรียงชิดกันเป็นแถว ผิวคานบนของ carpus มีหนามลักษณะแข็งแรงเรียงเป็นแถวตามความยาว 2 แถว ซึ่งหนามแถวหนึ่งอยู่ที่ขอบคานในและอีกแถวหนึ่งอยู่ที่ขอบคานนอก manus มีความยาวมากกว่าความกว้างมาก แต่มีขนาดสั้นกว่าความยาวของ dactylus ผิวคานนอกของ propodus และผิวคานในของ manus และ dactylus มีขนขนาดยาวเรียงชิดกันเป็นแถวตามความยาว

ขาเดิน ขาเดินคู้ที่ 2 และ 3 มีลักษณะเรียว ยาว ค่อนข้างแบน ตามขอบบนของ merus, carpus, propodus และ dactylus และขอบล่างของ merus และ propodus มีขนขนาดยาวเรียงชิดกันเป็นแถวตามความยาว ผิวคานนอกของ merus, carpus และ

propodus มีลักษณะนูนคล้ายเกล็ดซึ่งมีรูปร่างเกือบเป็นรูปสี่เหลี่ยม กระจายอยู่อย่างหนาแน่น และตามขอบของส่วนที่นูนมีขนขนาดสั้นเรียงชิดกันเป็นแถว merus มีหนามลักษณะแข็งแรง 2-4 อัน เรียงเป็นแถวอยู่ที่ขอบด้านบนส่วนปลาย แต่ขอบล่างส่วนปลายซึ่งอยู่ทางคามนอกมีหนามประมาณ 4-5 อัน เรียงเป็นแถว ซึ่งหนามที่ขอบล่างส่วนปลาย merus ของขาเดินคู่ที่ 3 จะแข็งแรงกว่าหนามที่ขอบล่างส่วนปลาย merus ของขาเดินคู่ที่ 2 บริเวณขอบด้านบนของ carpus และ propodus มีหนามขนาดเล็กเรียงเป็นแถวตามความยาว 1 แถว dactylus ของขาเดินทั้ง 2 คู่ มีความยาวมากกว่า propodus อย่างเด่นชัด

สี่ กระจก ก้าม ขาเดินคู่ที่ 2 และ 3 สีเหลืองอ่อนและมีสีน้ำตาลปนเหลือง แทรกอยู่ทั่วไป

ตัวอย่างที่ ๒ (Coll.No. 1367)

ตัวอย่างที่นำมาศึกษาเป็นปูเสฉวนตัวเมีย ใต้อวนลากบริเวณมัตตานี มีความยาวของกระจก 10.2 มม.

ตัวอย่าง

อวนลาก บริเวณมัตตานี 2๑

ถิ่นอาศัย

พื้นที่หนองทะเลระคัมลึก

การกระจาย

ทะเลอันดามัน